

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS

16^E TIENTAL PREKEN

Door

Ds. Willem C. Lamain

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2010**

Ds. W. C. Lamain, predikant van de Gereformeerde Gemeente. 1929 Leiden, 1932 Rotterdam-Zuid, 1943 Rijssen-Wal, 1947 Grand-Rapids, overleden aldaar 1984.

INHOUD 16^e tialal

1. Het gebed van Mozes om de Heilige Geest.
Och, of al des Heeren volk profeten waren; dat de HEERE Zijn Geest over hen gave! Numeri 11: 29 laatste gedeelte.

2. Christus in het stof des doods.
Want Gij legt Mij in het stof des doods. Psalm 22: 16

3. De onbewegelijke troon des Heeren HEEREN. I.
Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons, goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aangezicht heen. Psalm 89 vers 15

4. De onbewegelijke troon des Heeren HEEREN. II
5. De onbewegelijke troon des Heeren HEEREN. III

6. De verlossing van Gods kerk
Zo zegt de Heere HEERE: De kinderen Israels en de kinderen van Juda zijn tezamen verdrukt geweest; en allen, die hen gevangen hadden, hebben hen vastgehouden; zij hebben hen geweigerd los te laten. Maar hun Verlosser is sterk, Heere der Heirscharen is Zijn Naam; Hij zal hun twist zekerlijk twisten, opdat Hij het land in rust brenge, maar de inwoners van Babel beroere. Jeremia 50: 33 en 34

7. Een wonderlijke Verbondsbelofte van een wonderlijk Verbondsgod. I.
Daarom, ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden. En zij zal hare boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen, en zij zal hen zoeken, maar niet vinden. Dan zal zij zeggen: ik zal heengaan en keren weder tot mijn vorigen Man, want toen was het mij beter dan nu. Hoséa 2:5-6.

8. Een wonderlijke Verbondsbelofte van een wonderlijk Verbondsgod. II.

9. Verzoeking van Christus in de woestijn. I
Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel. En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde hem ten laatste. Matthéüs 4: 1, 2

10. Verzoeking van Christus in de woestijn. II
En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden. Doch Hij antwoordende zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat. Enz. Matthéüs 4:3-11

Bevestiging van ds. W.C. Lamain te Rijssen op 24-8-1943 door ds. J. Fraanje

Alle 10 preken zijn stenografisch opgenomen door M. Geuze Veldstraat 40b, Rotterdam-Zuid; door Ds. Lamain gecorrigeerd. Ze werden aan de Stichting Gihonbron ter beschikking gesteld door de heer J. Koonings te Rotterdam.

1. Het gebed van Mozes om de Heilige Geest.

Gereformeerde Gemeente, Rotterdam Zondagavond, 27 Juni 1943.

Psalm 43: 2-3.

Lezen Numeri 11: 16 tot einde

Psalm 85:1-2

Psalm 66: 6:

1ste Berijming van 12 Art. vers 2

INLEIDING

Wat zou, mijn geliefden, het gebed van Gods Kerk uit Psalm 89, in haar hart moeten zijn, in de zo ernstige en bange tijd, dien wij met elkaar moeten doorleven. Gods oordelen zijn als een diepe afgrond. U aanschouwt het voor uw ogen, dat de gerichtten zich menigvuldigen, en Gods ongenoegen hoe langer hoe meer gaan openbaren. Donkere wolken pakken zich samen, ook over ons land en volk. Een nachtelijk donker wordt het in het binnenste van ons vaderland, daar weleer de zon van welvaart en bloei zo ruim heeft beschenen. De hand des Heeren drukt zwaar. Al maar groter is het getal, ook uit het midden van ons, dat geroepen wordt om land en betrekkingen te verlaten. Steeds meer de beroeringen, die ons benauwen, vanwege de rechtvaardige oordelen Gods. God gaat er mee door.

Maar niet alleen de donkerheid van ons vaderland en de oordelen die over ons zijn gekomen mochten ons samen wel tot God doen roepen, maar niet minder de donkerheden, die er zijn over Gods kerk op aarde. Zeker, Christus heeft zelf gezegd, toen Hij opvoer naar de hemel: *Ziet, Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld.* Hij zal met Zijn kerk blijven naar Zijn Goddelijke majesteit, genade en Geest ja, tot aan het laatste ogenblik, dat Christus verschijnen zal op de wolken des hemels, om gerichtten te houden, over al degenen, die op de aarde zijn.

Maar wat ons zo aan het hart zou moeten gaan, is wel dit, dat die glans van die majesteit, genade en Geest van God zo weinig wordt gezien. Er zou in de harten van Gods kinderen en knechten meer blijmoedigheid zijn in deze tijden. We zouden meer, onze hoofden kunnen opheffen, wanneer er meer bedieningen, en werkingen van Gods Geest waren in onze harten, om door al de wereldweeën de overwinning te omhelzen, met welke Christus eenmaal overwonnen heeft. Hij heeft toch betuigd: "In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen." Dat Hij daartoe Zijn Geest uitstortte, ook over Zijn kerk in ons vaderland en over Zijn volk in 't bijzonder, gelijk ik daar een weinig over wens te handelen met u, uit onze tekst, die u vinden kunt in het u voorgelezen gedeelte in Numeri 11: 29 laatste gedeelte, waar Gods Woord aldus luidt:

Och, of al des Heeren volk profeten waren; dat de HEERE Zijn Geest over hen gave!

In deze tekst hebben wij: *Het gebed van Mozes, de man Gods bidt om de Heilige Geest.*

1. De aanleiding tot dat gebed.
2. De bijzondere inhoud van dat gebed.
3. De Godverheerlijkende strekking van dat gebed.

1. *De aanleiding tot dat gebed*

Het is, mijn geliefden, een gebed om de Heilige Geest, dat door Mozes is gebeden, terwijl hij met Israël vertoefde in de woestijn. Dat volk was uitgeleid door een machtige arm en door een uitgestrekte hand geleid door Zijn goddelijk Alvermogen, uit de slavernij van Egypte; en ook door het water van de Rode Zee gebracht. En daarbij was het niet gebleven. Maar God had aan dat volk bij de Sinaï Zijn Verbond geopend, en in dat Verbond der genade Zijn volk overgenomen. Ongeveer een jaar heeft dat volk vertoefd aan de Sinaï, waar zij het Woord des Heeren als uit Zijn mond hebben gehoord en waar al dat volk gezegd heeft, AMEN. Als een bewijs, dat zij het hebben overgenomen. En wanneer zij van Sinaï optrekken door de woestijn om hun tocht naar Kanaän voort te zetten, gaat dat volk murmureren. Het volk waar God zulk een groot wonder aan verheerlijkt heeft en zó trouwelijk heeft geleid, gaat murmureren. En waarom? Zij gaan tegen God opstaan, vanwege het manna, dat zij dag aan dag in de woestijn krijgen. Het manna daalde elke morgen uit de hemel, rondom de tenten van Israël. Met dat brood des Almachtigen werden zij verzadigd. Daar gaan zij murmureren. Onze ziel, zo zeiden zij, walgt, van dat zeer lichte brood. Zij wilden liever vlees hebben. En Mozes, die zachtmoedige man, geoefend in de lijdzaamheid, werd moedeloos en verdrietig. Hij ziet niet verder dan dat volk en de omstandigheden. Hij kijkt maar naar beneden, gelijk de mens van nature maar aanziet wat voor ogen is. Al werden al de schapen geslacht en al de vissen uit de zee gehaald, dan nog zou er geen verzadiging zijn. Had Mozes toch maar eens tot God opgezien. Maar dat is voor Gods knechten en voor het volk een vrije gift van de hemel, om ertoe verwaardigd te worden. De kerk zegt in Psalm 121 *'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen*. Maar wat moet God Zijn volk door de bediening van Zijn Geest ertoe verwaardigen bij aanvang, maar ook bij voortgang, om gedreven en uitgedreven te worden tot die God, bij Wie uitkomsten zijn zelfs tegen de dood.

Terwijl het volk murmureert, wordt Mozes moedeloos en verdrietig. Hij zegt: 'Heere, ik kan dat volk niet meer dragen. De last is te zwaar voor mij.' Wanneer Mozes de toevlucht tot de eeuwige God neemt, krijgt hij een antwoord. De Heere zegt het toch zelf in Zijn Woord: *Roep Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal u eruit helpen, en gij zult Mij eren*. God zal van Zijn Geest nemen, die Hij had gegeven aan Mozes en aan 70 oudsten, door God verkoren en die moeten naderen voor de tent der samenkomst en zullen aan de zijde van Mozes gesteld worden om de arbeid te verlichten. 68 (het is u voorgelezen uit Gods Woord) verschenen er voor het aangezicht des Heeren. Dan staat er zo opmerkelijk, van die 68, *dat zij profeteerden*. Wat betekent dat? Zij hebben getuigenis gegeven, dat God hen wilde gebruiken. God zalft Zijn knechten met Zijn Geest. Zij hebben overal niet te vertellen, dat zij van God geroepen zijn. Daar hebben zij geen moeite voor te doen op de wereld, daar zorgt God voor. Hij openbaart hen in de consciëntie van Zijn volk.

Wat lezen wij nu verder in dit tekstverband? Twee blijven er achter. Waarom? Het is Eldad en Medad. Zij blijven achter, niet uit kwaadheid of onverschilligheid, maar omdat zij voor de deur der tent niet durven verschijnen vanwege het hoogstgewichtige werk, waartoe ze geroepen worden. Zij blijven op de achtergrond staan. Maar toch heeft God hen geroepen en voor Zijn aangezicht te verschijnen. En wat gebeurt daar opeens? Zonder dat iemand de ogen erop had, gaan zij profeteren in het leger. Wat wil dat zeggen? God opent de mond van Eldad en Medad, dat zij te midden van hen de wonderen Gods gaan verkondigen. Want hun tong wordt als van een vaardig schrijver.

O, wat een bemoediging ligt er voor 't volk in, dat God op Zijn tijd dat volk naar voren

brengt en Zijn eigen werk kroont! Dat volk kan in zoveel strikken verward zitten, dat zij met de bruid moeten zeggen: "Ik ben besloten, ik kan niet uitgaan." Dat zij als aan de grond genageld zijn, vanwege de bange bestrijding en aanvechtingen, die hun ziel beangstigen en beroeren. Maar God komt op Zijn tijd, en Hij zal niet laten varen het werk Zijner handen. Welk een ruimte hebben Eldad en Medad ontvangen om van Gods daden te getuigen. Zij zijn met de Geest der profetie vervuld en worden in de dadelijkheid aangegord door de Geest. Want, wanneer God Zijn volk in de ruimte stelt, als deze dán zwegen, de stenen zouden gaan spreken. Het wordt immers een heilige vanzelfheid om getuigenis te geven, als wij vervuld worden met Gods Geest. En zie, als zij gaan profeteren in het leger, dan zou je zeggen: dat zal nu in blijdschap aanvaard worden, en alles zal zich daarover verheugen. ... Maar het is juist het tegenovergestelde!

Een jonge man loopt naar Mozes en hij wordt gevolgd door Jozua. Jozua was een man met genade en geen vreemdeling van Gods werk in zijn leven. Als Jozua bij Mozes komt, zegt hij: *Mozes, verbied het hun!* Jozua en die andere man zagen in dat profeteren een groot gevaar, namelijk een ondermijning van het gezag van Mozes. Wat dachten ze heimelijk? Dat ze er Mozes een groot genoeg mee deden. Maar wat is dat bitter tegengevallen. Mozes heeft met blijdschap vernomen dat zij profeteerden, ja zelfs zo, dat hij zich innerlijk verheugde in het werk van God. Een grote genade, die daar aan Mozes. werd geschonken.

Mijn hoorders, we kunnen wel eens zeggen in ons leven, verblijd te zijn met de blijden en te wenen met de wenenden, maar vergeet nooit dat voor beide zaken genade van God nodig is en dat er voor beide zaken iets beleefd moet zijn om met de wenenden te wenen en met de blijden blij te zijn.

Waarom was dat voor Mozes zo'n grote genade? Dat zat hem daarin, mijn hoorders, dat hij dadelijk begrepen heeft, wat het optreden van Eldad en Medad inhield. Hij had er oog voor gekregen, dat de bediening van de Heilige Geest hun was geschonken en het een voorbode was, van hetgeen eenmaal op het Nieuw-Testamentische Pinksterfeest zou gebeuren. Wat is hij verblijd geweest met het optreden van die twee mannen, Hij heeft tegen Jozua gezegd: *Zijt Gij voor mij ijverende?* O, Jozua hebt gij genade gekregen en hebt u er geen oog voor dat de Wet door Mozes is gegeven, maar de genade en de waarheid door Jezus Christus zijn geworden? Want onder de bediening van het Oude Testament was Christus bedekt onder de bediening der wet. Zie Jesaja 63: 11. Daar staat van Israëel, dat God Zijn Heilige Geest in het midden van hen stelde. En Die heeft ook in de dagen van het Oude Testament Christus verheerlijkt en ontdekt in al Zijn heerlijkheid.

Mozes zelf was, als kind van God, geen vreemdeling van Christus. We kunnen met vrijmoedigheid zeggen, dat Mozes, al was het onder de dienst der schaduwen, bevindelijke kennis had aan de vernedering en de verhoging van Christus. Zijn ziel had oefeningen gekregen in de staten van Christus. Lees de verklaring maar in Hebréeën 11:25-26, waar die grote kruisgezant getuigt, dat Mozes geweigerd heeft langer een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. De versmaadheid. van Christus betekent daar de vernedering van Hem. Want hij zag op de vergelding des loons. Die vergelding des loons kunt ge nimmer los maken van de opstanding en verheerlijking van Christus.

Zijt gij voor mij ijverende? Mozes heeft het begrepen waar het over ging, daar Mozes anders veel eigenliefde had gelijk elk mens. Maar als God komt gaan wij op de achtergrond, en worden wij eens een keer verblijd, dat God op de voorgrond komt,

2. En nu in de tweede plaats: *De bijzondere inhoud van dat gebed.*

Zoals ge dat in onze tekst kunt lezen: *Och, of al het volk des HEEREN profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gave!*

(1) Wat ons aantrekt en onze aandacht allereerst vraagt betreffend het gebed, is, dat Mozes zich wendt tot JEHOVAH. Die Naam is hier tweemaal in 't gebed, dat hij uitspreekt. Mozes is verwaardigd geworden om een toegang te krijgen tot die eeuwige Jehovah. *Die nimmer mij heeft afgewezen*, zegt David, *noch mijn gebed gehoor ontzegt*. Wat is het een kostelijke zaak om God te kennen in ons leven, als de Jehovah, als de onveranderlijke, als de getrouwe God des Verbonds.

Mozes heeft zich in 't bijzonder gewend tot de Vader, Die met alle recht de Naam van Jehovah draagt. Ik moge hierbij een korte opmerking maken: Het gebeurt zo menigmaal, dat verschillende eigenschappen, of deugden van God genoemd worden in het gebed. Maar wat is het een groot verschil, mijn hoorders, of wij die eigenschappen en volmaaktheden Gods persoonlijk hebben leren kennen in ons leven, of dat wij ze maar noemen. Wanneer het maar een verstandelijk noemen is, dan zijn het maar holle klanken, dan weet de mens persoonlijk de waardij en de kracht er niet van. Bij Mozes was dat geheel anders. Hij was persoonlijk geen vreemdeling gebleven van Jehovah. In de brandende braambos had God Zichzelf met die Gedenk- en Verbondsnaam geopenbaard. Welk een heerlijkheid en Majesteit had Mozes er in opgemerkt. Nu was hij verwaardigd geworden om naar die mate hij kennis van die Naam des Heeren had gekregen, er ook in 't gebed gebruik van te maken. Psalm 9: 11. *Die Uw Naam kennen zullen op U vertrouwen*. Dat is hier het geval bij Mozes. Hij wendt zich tot die eeuwige God, tot Hem, Die een eeuwige Oorzaak een eeuwige Fontein is van alle goede gaven en van alle genade. Hij is immers de Vader der lichten van Wien alle goede gaven en volmaakte giften afdalen. Jac. 1:17. Die God, de Jehovah, Die het Voorwerp is van aanbidding van al Zijn uitverkorenen, Zijn beloften verpand heeft aan Zijn volk, dat in waarheid de toevlucht tot Hem neemt. *Want eer zij roepen zal Ik hen horen en eer zij spreken zal Ik antwoorden*. Ja, die God des eeds en des Verbonds heeft die kerk toegeroepen: *Ik ben de Heere Uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb*. "Doe uw mond maar wijd open, Ik zal hem vervullen."

(2) In de 2e plaats. Mozes zegt hier: "Och, of al het volk profeten waren". Al het volk des Heeren? Het gaat hier over de kerk van God. Het gaat hier over de van God uitverkorenen. Het gaat hier over dat Jacob, die naar de Heere gevraagd heeft, Zijn aangezicht gedurig zoekt met ingespannen krachten. Het gaat hier over het volk dat wij aanmerken moeten, als Zijn bijzonder eigendom. God heeft dat volk bij wijze van erfenis verkoren. Hij heeft dat volk voor Zijn rekening genomen; gekocht, niet met goud of zilver, maar met het bloed van Christus. Het is Zijn eigendom, dat Hij verkoren heeft tot Zijn eeuwige eer en heerlijkheid. Het is dat volk, dat Hij in Zijn hart draagt, dat Hij nimmer begeeft, noch verlaat, dat Hij heeft liefgehad met een eeuwige leefde.

Er is hier op de wereld een bijzonder volk. Het is een heilig volk, het zijn de keurlingen van God, het zijn Jehovah's lievelingen, het is Zijn oogappel, dat Hij in Christus heeft verkoren tot Zijn eeuwige heerlijkheid.

En wat nu onze aandacht vraagt, is de bijzondere inhoud van dat gebed. Er staat: *Och, of al het volk profeten waren, en dat de Heere Zijn Geest over hen gave!* Met welk een oogmerk zegt Mozes dat nu tot de Heere?

- Ten eerste, omdat Mozes door genade zelf toch geleerd had in Zijn leven, dat

wij toch alles missen en wij leeg van God zijn, en vol van onszelf.

- Ten tweede, omdat het volk van God alleen geholpen kon worden met hetgeen van Boven komt. De oude dichter zong in Psalm 3:

*Van U, is 't o Heer' goed
Dat men verwachten moet,
Hulp en troost, vroeg en spade.*

Vanuit de hemel moet Gods volk bewerkt en bediend werden. Er is op de wereld niets te vinden en niets bij machte om iets in ons te werken tot onze zaligheid. Zij krijgen alleen met God te doen. Er komen zoveel tijden in hun leven, dat man vrouw, kinderen, vader en moeder wegvallen en dat zij naakt en bloot voor God komen te staan. O, wat een ontblotende bediening van Gods lieve Geest toch in de harten van Gods volk! Wat zegt de Heere in Zijn Woord van Zijn volk? 'Uitgeteerd zullen zij op de aarde neerzitten'. Zij komen met lege handen te staan en met alles wat zij beleefd hebben kunnen zij het niet meer doen. Ze zeggen: 'O, God, ik heb nergens houvast meer aan'. "Want als Hij Zijn aangezicht verbergt, wie zal Hem aanschouwen? Zowel een volk als een mens alleen." Job 34.

Mijn geliefden, Gods volk komt al maar meer in het gemis, hetzij statelijk of standelijk. Gods Geest is ook een Geest des oordeels en der uitbranding. Gelukkig, die er kennis mee mag maken, dat zal niet nutteloos zijn. Er zijn mensen, die Christus aan Zijn plaats kunnen laten en geen behoefte hebben aan de Heilige Geest en ook niet aan de verzoening met God. Het is onbegrijpelijk en niet naar het woord van God. God brengt Zijn volk in het gemis. En het wordt in hun leven:

*Ik ben ellendig, arm, en naakt,
O God, mijn Helper uit d'ellenden.
Haast U tot mij, wil bijstand zenden,
Uw komst is 't die mijn heil volmaakt.*

Wat gelukkig, als zij met hun armoede bij God mogen komen en het bij God bekend mogen maken. Wat is het gelukkig, dat ze bij God niet tegenvallen maar dat Hij het geweten heeft, hoe dwaas, hoe naakt, ellendig en rampzalig zij zijn in hun leven. Ze vallen God niet tegen. Daarom zegt Mozes: *Och, dat al het volk profeten waren!* Hij wil hier zeggen: 'Mijn ziel verblijdt zich in de genade aan Eldad en Medad bewezen. Het grote wonder dat God ze naar voren gebracht heeft, en tot ruimte bracht'. Want mijn hoorders, een mens die zichzelf naar voren brengt, zal achteruit moeten. Maar hij, die op de achter grond raakt, is er een, die als aan de aarde vastgenageld is, en dan blijft staan, waar God hem gezet heeft. O, voor dat volk zijn de Goddelijke beloften, die in Christus ja, en amen zijn, Gode tot heerlijkheid. Voor dat volk is een beter lot bereid. Hun heilzon is aan het dagen. Hier is het zo vaak, alsof de zon voor eeuwig zal ondergaan en het straks eeuwig nacht zal worden, waar het eeuwig een verstommen zal zijn. Maar daar komt God overheen en zegt: "De Heere heeft uw oordeel weg genomen. De Koning Israëls is in het midden van u als een Held, Die verlossen zal", Zef. 3:17. Wanneer die tijden aanbreken, dat God de banden van Zijn volk gaat losmaken, dat zij niet meer zwijgen kunnen, maar in hun ziel bevestigd wordt uit Psalm 66: 6.

*Door 's Hoogsten arm 't geweld onttogen
Zal ik, genoopt tot dankbaarheid,
Verschijnen voor Zijn heilig ogen
Met offers, aan Hem toegezeid.*

Toepassing

3. En nu, mijn hoorders, *de Godverheerlijkende strekking van dat gebed*, was, *of al het volk des Heeren profeten waren en God Zijn Geest over hen uitstorte!*

Wat een ruimte heeft Mozes daar toch voor zijn ziel gehad voor Gods Kerk. Wat heeft zijn ziel dat toch gelovig omhelsd dat Gods werk nog werd aanschouwd en daarenboven voorzien, wat zoveel eeuwen later op de Pinksterdag te Jeruzalem zou plaats hebben. De discipelen zouden gaan spreken en profeteren, wanneer Gods Geest over hen zou zijn uitgestort. In vreemde talen zouden zij de grote werken Gods gaan verkondigen. En daarbij ook elke ziel, die verwaardigd wordt met die Geest van Christus bedeed te worden. Dat volk zal die vrije gunst roemen, die eeuwig Hem bewogen heeft. Maar ook niet minder dat gezegende Bloed van Christus, dat met God verzoent, dat reinigt en heiligt, ja, dat alleen opwekt en bewaart in nood en dood.

Och, mijn hoorders, mijn woorden zijn veel te arm, en mijn tong tekort om dat ooit uit te spreken. Wij zijn zo onbekwaam om dat naar waarde uit te drukken. Wat er in de dadelijke gemeenschap met een Drie-enig Wezen beleefd wordt, geproefd en gesmaakt. Dan is het: *Och, of nu al wat in mij is, Hem prees*. Psalm 103:1.

En dan dat buigen dat zij doen, onder dat Lam, buigen onder die God, Die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar voor ons allen heeft overgegeven. Wat een heimwee is er dan, om eens met een nieuwe tong en mond Zijn lof te vermelden. Wat moeten zij hier toch gedurig zeggen: 'O, Heere Jezus, ik kan hier niet, wat ik zo graag zou willen, en wat toch op de bodem van mijn hart ligt om Uw Naam naar waarde te prijzen'. Maar er zal een tijd komen, dat de verheffingen Godes eeuwig in hun kelen zullen zijn. Psalm 149. Zij zullen geheel en al wegvallen en er komt niets meer van hen in aanmerking.

Maar om nu die Geest te ontvangen, och wie zal het ooit uit kunnen drukken. Dat is een Geest des gebeds, om gemeenschap met God in Christus te hebben. Het is een Geest, Die hen verenigt met Christus. Een Geest der blijdschap. Want het licht is voor de rechtvaardige en vrolijkheid voor de oprechten van hart. Psalm 97. O, die Geest, als God die schenkt, dan verheft de Geest de kerk uit al hun ellenden en bezwaren, uit alle nood en dood.

O, volk des Heeren! De tijd zal aanbreken dat de schaduwen voor eeuwig zullen vlieden en er geen donkerheid weer zijn zal. Maar in dat eeuwig licht zal de kerk zich verblijden. In dat eeuwig licht zal uw ziel zich verheugen de ganse dag. Och, wie zal de zaligheid beschrijven die het volk van God te wachten heeft? Ook voor Gods knechten, die zo vaak met een wonde in hun ziel te worstelen hebben. O, wat zal het zijn, als alles straks voor eeuwig zal zijn opgelost en eeuwige blijdschap op hun hoofden zijn zal.

- Het is een Geest des Geloofs. Hij is de Werkmeester of Auteur des geloofs. Paulus zegt: Ik weet in Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij het pand heeft weggelegd. O, dan mag de hel vrij woeden; satan en al de duivelen uit de hel hun kop opsteken! Het is wat een wonder, mijn hoorders, om te geloven dat er een God is. De vijand spot zo menigmaal in hun hart. Denk maar aan David in Palm 42. Maar daar komt ook weer tegenover: *Gij zijt Verwinnaar in de strijd; en geeft Uw volk de zegen*. Psalm 3: 4. Zie, dat is de afwisseling in het leven van Gods kinderen. 't Is vallen en opstaan, nederlaag en overwinning. Zo is dat ook voor Gods knechten. O, daar zou dat huis wel van kunnen getuigen en de straten van Rotterdam wel van kunnen spreken in de jaren dat wij in uw midden mochten vertoeven. Het is niet zonder strijd

gebleven, dat weet God alleen. Maar één voorrecht. Wij werden vanmorgen wakker met het woord, dat wij gezongen hebben:

Mijn God, ik steun op Uw vermogen.

Gij zijt de sterkte van mijn hart. Psalm 43.

Dat is het nu alleen, dat kracht geven in de zwaarste strijd.

- Het is een Geest der liefde, om God lief te hebben in al Zijn handelingen. Al is alles tegen ons gekeerd en al zou dan alles in ons met Jacob zeggen: *Al deze dingen zijn tegen mij*; toch, wat een weldaad van de hemel om ingewonnen te worden door de liefde Gods en om te geloven, dat de tijd zal aanbreken, dat alle raadselen zullen op gelost worden, en dat wij eenmaal van de diepste en zwaarste en tegenstrijdigste wegen zullen zingen.
- Het is een Geest der lijdzaamheid, die God aan de kerk schenkt. O, mijn hoorders, wij willen maar vooruit en niet achteraan komen. Wat moet de hemel ons gedurig terugzetten. Wij lopen God maar vooruit. Maar om nu achteraan te komen en te geloven dat de Heere regeert, dat Hij met hoogheid bekleed is, ... ja, dat alles zal meewerken ten goede dengen, die God liefhebben en naar Zijn voornemen geroepen zijn. Och, het moet alles van Boven komen. Alles, wat hier op de wereld is, kan ons niet tot onderwerping brengen. Dat kan alleen die dierbare Geest, verenigd met Christus. Die in de diepste diepte van Zijn vernedering betuigde: *Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede*.
- Het is een Geest der verzegeling, want zij worden verzegeld tot de dag der verlossing en krijgen dat Onderpand des Geestes in hun hart. Ef 1:13-14. Ja, die Geest verzekert hen van hun aandeel aan God in Christus, verzekert hen van de toekomstige zaligheid en heerlijkheid. En trekt hen naar Boven om te beleven: waar uw schat is, daar zal uw hart zijn. Hun geloofsoog wordt geopend voor die verheerlijkte Middelaar en Koning, in Wie zij meer dan overwinnaar zijn. Dat volk gaat toch de heerlijkheid met haar Hoofd Christus, tegemoet. Zij zullen Zijn schoonheid straks aanschouwen.

Nog een weinig van mijn derde punt hoewel de tijd al verstreken is en Gods woord zegt: *laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden*. Dat gebed van Mozes was van een Godverheerlijkende strekking. Dat ook in de tekst bedoeld wordt, als Mozes zegt: dat God het gave! Hij geeft met deze dubbele wens te kennen de betamelijkheid van de begeerde zaak en de hoogste voortreffelijkheid die er in de kennis van God en het geloof in Christus te vinden is. Daarbij ook de heiligheid geeft hij er mee te kennen en de noodzakelijkheid der begeerde zaken ter zaligheid, in de kennis van een Drie-enig God. Mozes toont ook de grootheid van zijn brandende ijver, die zijn hart vervulde, dat God dat gebed vervullen mag voor Jacobs nageslacht. Dat God Zijn Geest eens mocht geven en dat zij eens profeteren mochten en met die Geest bedeed werden, die alleen Gode tot heerlijkheid strekt. Alles wat van God komt, gaat naar de hemel terug. Zie Jesaja 12, dat zij met vreugde water zullen scheppen uit de fonteynen des heils. Dat is uit Christus. Die ook kennis krijgen aan Bethlehems bornput. David goot het water uit voor Gods aangezicht. Om nu uit Christus bediend te worden tot heerlijkheid des Vaders, wat is dat groot! Maar ook door een Drie-enig God vervuld te worden uit de Vader, door de Zoon en door de Heilige Geest. O, daar druipen zulke dierbare vruchten vanaf.

Niet ons, niet ons, maar Uw Naam eeuwig de eer, dat wordt dan de praktijk der ziel. O, om in God te mogen eindigen met alles wat ons is geschonken, dat wordt onze hoogste lust en vermaak. Wij kunnen er zelf niet komen, maar om ertoe gebracht en toe verwaardigd te worden uit genade om Christus' wil. Dat is wel het hoogste punt in

't leven van Gods gunstgenoten.

Mijn hoorders, dat gebed van Mozes in de bange en zorgelijke tijd die wij beleven, moest elk wel tot inkeer brengen. Wat zijn daar weinig bekommelingen over. Laat de wereld er maar buiten. Maar zien wij eens in Gods kerk, in onze gezinnen en in het bijzonder in onze harten, hoe zwaar drukt Gods hand op ons! Maar de onttrekkingen van Gods Geest vanwege onze zonden zijn veel zwaarder. En wat nu zo droevig is, dat de oorlog met al de gevolgen ons meer drukt dan de donkerheid in Gods kerk. O, wat is alles in slaap gevallen, en wat wordt over het algemeen de bekommering gemist bij bekeerd en onbekeerd! Van alle zijden wordt het ons toegeroepen: Hij komt om de aarde te richten, de wereld in gerechtigheid! *Dat de Geest en de Bruid zeggen: Komt, en die dorst heeft kome en drinke van de wateren des leven om niet.* Openb. 22.

O, buigt u voor God, jongens en meisjes, verlaat de wereld en breekt met de zonden en dat de ernst van het leven en van de tijd uw hart mocht vervullen. Beseft het toch, dat je zo niet kunt sterven en God ontmoeten. Tussen de wieg en het graf moeten wij iets leren van dat profeteren en van de Heilige Geest, om Wie Mozes bad. Dat u voor God uw knieën leerde buigen!

Mijn gebeden, verzuchtingen en tranen zijn voor u, gemeente, voor Gods troon. Dat God Zich mocht verheerlijken naar de grootheid van Zijn Barmhartigheid. Dat Hij u nog leren en bekeren mocht, terwijl u nog aan deze zijde van het graf bent en de deur der genade nog niet is toegesloten. God mocht Zijn Geest nog eens uitstorten!

O, volk des Heeren! dan zal worden bevestigd worden: "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien, dragende hun schoven in de schuur."

Ik sta als een gezant van de hemel voor uw aangezicht, en in deze ure u nog toeroepend: *Och, of u in deze dag nog bekende wat tot uw vrede is dienende. Laat u toch met God verzoenen!* Die geen zonden gekend heeft, heeft God zonde gemaakt. God mocht het nog eens oplossen voor Zijn bedrukt en neergebogen volk om met Eldad en Medad naar voren gebracht te worden en de lof van Sions Koning te prijzen, Die de Heilige Geest verwierf door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid en deze aan Zijn volk schenkt uit loutere genade.

De God aller genade verkwikke ons en verlevendige Zijn erfdeel. Hij sterke onze ziele door nieuwe uitstortingen van Zijn Geest en leide ons door die Geest in het effen land van Zijn gerechtigheden. En is het hier veel zwijgen en veel klagen over gebrek, ook al is onze ziel met God verzoend en bevredigd door het bloed des Lams, eenmaal zal er geen stilzwijgen meer zijn, noch gebrek, maar een eeuwig lofprijzen van God, Drie-enig en een volmaaktheid, die volkomen zal zijn tot in alle eeuwigheid.

God doe Zijn volk als profeten ervan getuigen en verlene genadig Zijn Geest vanuit de troonzalen des hemels. Amen.

2. CHRISTUS IN HET STOF DES DOODS

Goede Vrijdag 3 April 1942
Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Zuid

Psalm 89:18

Lezen: Matthéüs 27:45-66

Psalm 118:9

Psalm 73:12

Mijn geliefden.

In Romeinen 5:8 schrijft de apostel Paulus dat God "Zijn liefde bevestigt jegens ons dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren."

Daar wijst ons de apostel op de uitnemendheid en op de kracht van de Goddelijke liefde in de dood Zijns Zoons. Is er ooit iets geweest in het schepsel waardoor die liefde Gods opgewekt zou worden? Immers nee! Want Paulus zegt het *dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.*

Wat zal de wereld, mijn hoorders, er belang bij gehad hebben wanneer 't gehele menselijke geslacht ondergegaan was in het eeuwig verderf, want wij zijn toch schepselen waarvan de Waarheid verklaart dat wij onnut de aarde beslaan en toch niet anders dan brandhout voor de hel zijn.

Maar nu is die eeuwige liefde Gods geopenbaard. Geopenbaard niet alleen in 't schepsel, maar ook in de dood van *Christus*. Die uitnemende liefde Gods heeft Hij verklaard daarin, dat waar niemand van Adams zonen en dochteren voldoening kon geven aan het Goddelijk recht, dat God Zelf in Zijn Zoon daaraan voldoening heeft gegeven (geschonken). Want in Rom. 8:32 zegt de apostel: "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven; hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

En nu is die uitnemende liefde Gods geopenbaard waarbij alle liefde van het schepsel ten enenmale verbleekt en waar alle liefde onder de mensen ten enenmale wegvalt.

En waarom heeft God die liefde geopenbaard? Omdat Zijn deugden verheerlijkt zouden worden. Niet opdat zij zondaars zouden blijven, maar opdat zij teruggebracht zouden worden in de gemeenschap met God. Opdat zij gereinigd en geheiligd zouden worden in Zijn gezegend bloed dat op Golgotha gestort is, voor de zonden van Zijn uitverkorenen. Vandaar dan ook (en dat is de grondslag van het gehele lijden, maar ook van het sterven van de Middelaar) dat Gods recht de dood van die Borg eiste, gelijk Christus daar dan ook Zelf getuigenis van heeft gegeven in 't woord van onze overdenking dat ge opgetekend kunt vinden in Psalm 22, het zestiende vers, het laatste gedeelte; waar Gods Woord aldus luidt:

Want Gij legt Mij in het stof des doods.

Christus gelegd in het stof des doods.

1. ***De betekenis van die dood.***
2. ***De kracht van die dood.***
3. ***De vrucht van die dood.***

Dat zijn de drie zaken die achtereenvolgens onze aandacht vragen in deze ure.

Psalm 22, waar onze tekst uitgenomen is, spreekt over het lijden van Christus, alsook ook over de verheerlijking van Hem. De gehele inhoud van die Psalm 22 is gelegd in het woord *Aijeleth hasschachar*. Want de titel staat in zeer nauw verband met de inhoud van het lied, en wordt gezinspeeld op Christus, Die in Zijn lijden was gelijk aan een vervolgte hinde, aan een zwaar gewond hert, maar over wie toch de dageraad van verlossing opgaat. Echter, voordat Christus tot die hoogte zal worden gebracht, moest Hij vernederd worden tot de dood. Ja, tot de dood des kruises.

En wanneer in deze tekst de verklaring staat die Christus geeft van Zijn Vader: "En Gij legt Mij in het stof des doods", dan doet ons dat terugdenken aan hetgeen God Zelf heeft gesproken. Toen Adam de band met God had doorgesneden, en zich aan de macht en heerschappij van satan had overgegeven, toen heeft de Heere niet alleen gezegd: "In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten", maar God heeft ook tegen Adam en Eva, en tot dat menselijke geslacht gezegd: "Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren."

En in dit verband hebt ge nu de verklaring van de Middelaar te zien, Die in onze tekst zegt: "*En Gij legt Mij in het stof des doods.*"

Ons sterven is een lot dat voltrekt. Maar Christus' sterven is geweest een daad.

Wij zien in dat sterven van Christus het vonnis voltrokken over de zonde, maar ook in dat sterven vervuld wat Christus zelf zegt: "Ik leg Mijn leven af, en Ik neem het leven wederom aan. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen." Wanneer wij dan ook gaan handelen over de betekenis van Christus' dood, dan zijn er drie dingen die onze aandacht vragen:

- I. Als onschuldig,
- II. Als vrijwillig.
- III. Als bestemd voor anderen.

I. Het is allereerst een sterven geweest van Christus als een *onschuldige*. Immers Hij, Die in het stof des doods werd gelegd, was de Zoon van God. Hij had geen zonde gekend en ook nooit zonde gedaan.

En wanneer ik dan zeg met nadruk dat Christus stierf onschuldig, dan is dat een getuigenis dat niet alleen vóór Zijn sterven, niet alleen in Zijn sterven, maar dat ook ná Zijn sterven is geweest. Vóór Zijn sterven is dat getuigenis gegeven door Pilatus. Zie Luk. 23:4: "Ik vind geen schuld in dezen Mens." En zelfs die spotter Herodes heeft geen schuld in Hem gevonden, en heeft Christus weer terug gezonden naar Pilatus.

In zijn leven is dat getuigenis gegeven door de vrouw van Pilatus. Zie Matt. 27:19: "Heb toch niet te doen met dien Rechvaardige; want ik heb heden veel geleden in den droom om Zijntwil."

En in dat sterven is dat getuigenis gegeven van Zijn onschuld, want Christus stierf roepende met grote stem: "Vader, in Uw handen beveel Ik mijn Geest." Wanneer Hij schuldig was geweest, had Hij dan met zoveel vrijmoedigheid de dood kunnen ingaan? Immers neen.

Maar ook na Zijn dood is dat getuigenis gegeven; want aan dat kruis op Golgotha, onder die ontzettende menigte die daar vertegenwoordigd waren, staat een heidense hoofdman, die daar uitroept: "Waarlijk, deze mens was Gods Zoon." Wat Kájafas loochende, heeft die heidense hoofdman met grote moed en grote kracht bevestigd.

Dat is dan ook de grootste waardij geweest van het sterven van de Borg des Verbonds.

II. Want Hij is daarom ook in de 2^e plaats *vrijwillig* gestorven, gelijk Hij vrijwillig aanvaard heeft, al hetgeen waartoe de Vader Hem van eeuwigheid had verordineerd. Is er iemand ooit geweest die Christus heeft kunnen dwingen om Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen? Is er een geweest (ik zal het nog anders zeggen) die Hem gevraagd heeft om Zichzelf op te offeren? O, dat niet, want welk belang hebben wij van nature bij Christus? Wat hebben wij nu daar een boodschap mee, of we vroom of goddeloos zijn wat die grondslag betreft? Want de mens leeft toch maar uit: "Wijkt maar van ons, want aan de kennis van Uw wegen heb ik geen lust."

Maar nu dat eeuwig wonder dat Hij vrijwillig gestorven is. Zie Psalm 40:9: "Ik heb lust, o Mijn god, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands."

En in Psalm 69:10: "Want de ijver van Uw huis heeft Mij verteerd; en de smaadheden dergenen die u smaden, zijn op Mij gevallen."

Vrijwillig heeft Hij Zich in de dood overgegeven; opdat Hij daardoor aan het Goddelijk recht voldoening zou geven, en opdat Hij daardoor satans kop zou vermorzelen. Want in Zijn dood "heeft Hij getriomfeerd over hem die het geweld des doods had, dat is de duivel en opdat Hij zou verlossen"; zegt de apostel, "al degenen die met vreze des doods door al hun leven de dienstbaarheid onderworpen waren", Hebr. 2:14-15.

III. En in de derde plaats: Christus stierf *voor anderen*. De Heere Jezus is nimmer geweest een voorwerp van medelijden. En elke traan die wij er over schreien, mijn hoorders, is een krenking van het Middelaarswerk van Christus.

Tegen die vrouwen heeft Christus gezegd: "weent niet over Mij, maar weent over uzelf."

Wat wij wel aanschouwen in het sterven van Christus dat is het onkreukbare van Gods eeuwig recht tegenover al de schuld en de zonde van de uitverkorenen.

De vreselijkheid van de zonde ziet u in het lijden en het sterven van Christus. Want als u ziet dat Christus gesleept wordt van rechtbank tot rechtbank, als u Hem daar ziet hangen aan het kruis, dan kunt ge aanschouwen hoe vreselijk de zonde is. Vandaar, mijn hoorders, dat in de grond van de zaak in het gezicht van de vernederde Borg, de zonde maar werkelijk betreurd en beweend wordt door Gods volk. In de overtuiging weent dat volk over de zonde, krijgen ze een droefheid naar God, maar daar wordt de ware smart en droefheid van de zonde gekend, zie Zach. 12:10.

Dan vallen de Schriftgeleerden, Joden en heidenen weg, dan worden wij de man voor God, en daar wordt het onze ongerechtigheid; want God heeft onze ongerechtigheden op Hem doen aanlopen, staat er.

En wat is nu toch de dood? Is er iets vernederender voor een mens dan dat? Want de dood is een doorgaand proces. Als Sara gestorven is, zegt Abraham: "Doe de dode voor mijn aangezicht weg."

"Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren." En als een mens dat geloofde, wat zou hij zich weinig oppronken. Als hij het geloofde, mijn hoorders, dat het oordeel van de zonde zo verschrikkelijk is, dan zouden al die dingen wel nagelaten worden, waar God Zijn ongenoegen op schrikkelijke wijze over openbaart. De mode van de tijd is een gruwel in Gods ogen. Als God een mens bekeert, dan gaat hij de modewinkels wel voorbij.

Vreselijk en droevig als zelfs belijders van de Waarheid gekleed gaan en zich oppronken gelijk de wereld dat doet. Denkt maar aan de vrouwen en meisjes die langs de straten lopen met mannenkleren. Als de mens het recht beseft het oordeel over zijn zonde, o wat zou zijn wandel dan eenvoudig zijn en zonder aanstoot.

Christus moest de dood ingaan, want er staat: "Gij legt Mij in het stof des doods." Het recht van God eiste de dood van Christus en heeft de verschrikking van de dood gekend, hoewel Christus heeft gezegd in Ps. 16:10: "Want Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie."

Dat sterven is geweest voor anderen, opdat Hij Zijn volk van de dood en van het verderf voor eeuwig zou verlossen, opdat Hij voor Zijn volk de dood zou ingaan tot eeuwige overwinning.

2. In de tweede plaats moet ik iets zeggen over de kracht van Christus' dood.

Als er in het natuurlijke leven iemand sterft, wat wordt er toch weinig notie van genomen. Er wordt gezegd: die man of vrouw is gestorven, en het is afgelopen. Zelfs de groten van de aarde als het eenmaal afgedaan is, dan is het voorbij. Hoe kort wordt er over gesproken. Wat maakt de dood toch weinig indruk. Morgen sterft er weer een ander, en dan is dat weer het onderwerp van het gesprek. Aan elk mens wordt vervuld: "Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren."

Het gaat met ons precies eender. Alleen zegt de Heere, dat de gedachtenis des rechtvaardige tot zegening zal zijn, maar de naam der goddelozen zal verrotten."

Maar als er nu ooit iemand gestorven is waar kracht van uitgegaan is, dan is het geweest van Christus. Let maar op de volgende zaken:

- I. Op Israëls godsdienstig leven;
- II. Op het rijk der natuur;
- III. Op het rijk der doden;
- IV. Op degenen die bij het kruis tegenwoordig waren.

Vier dingen dus:

I. Op Israëls godsdienstig leven slaat Christus' sterven.

Toen Christus de geest gaf, scheurde het voorhangsel des tempels van boven naar beneden. Dat voorhangsel was een tapijt dat vier vingers dik was. Het was een prachtig tapijt dat een scheiding maakte tussen het heilige en het heilige der heiligen. En dat voorhangsel is niet gescheurd van beneden naar boven, maar van boven naar beneden. Nog nooit is zoiets op de wereld aanschouwd. Een bewijs, mijn hoorders, dat hier gezongen kon worden van dat sterven van Christus:

*Dit werk is door Gods alvermogen
Door 's Heeren hand alleen geschied.
Het is een wonder in ons ogen,
Wij zien het, maar doorgronden het niet.*

In dat heilige der heilige kwam eenmaal per jaar de hogepriester en dat niet zonder bloed, om verzoening te doen voor z'n eigen zonden, en ook voor de zonde van het volk.

Achterwaarts ging die priester er in, opdat maar niemand in dat heilige der heilige blikken zou. En ziet, God scheurde dat voorhangsel. Een bewijs, mijn hoorders, dat door de dood van Christus de toegang geopend is tot de Vader, tot de troon der genade; verzoend door de dood Zijns Zoons. En dat de apostel in Hebr. 4:16 toeroept: "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwaamer tijd." Door Christus zijn alle voorhangsels weggenomen, en alle scheidingen die wij teweeggebracht hebben door onze zonde.

II. *In de tweede plaats wat een kracht heeft de dood van Christus gehad op de natuur.*
En de steenrotsen scheurden.

Wat had de natuur dan uit te staan met het sterven van Christus? Wij moeten, mijn hoorders, weer terug naar de val. Want wat had God bij die val gesproken van de wereld? Het aardrijk dat zij om uwentwil vervloekt, ook zal het u doornen en distelen voortbrengen.

En de apostel zegt in Rom. 8:22: "Want wij weten dat het ganse scheepsel tezamen zucht, en tezamen als in barensnood is tot nu toe." De vloek ligt op heel de wereld verspreid, het is geen Paradijs meer, maar een huilende wildernis, waar geen vrede ooit gevonden kan worden. En onder die vloek zucht de ganse schepping, totdat zij van die vloek ontheven zal worden.

En wat zegt Christus? "Ik maak alle dingen nieuw." Het is alleen door Christus dat niet alleen de vloek van het volk wordt weggenomen, maar ook de vloek van de geschapen wereld.

De zachtmoedigen zullen toch eenmaal de aarde beërven en zich verlustigen over de grote vrede, Ps. 37:11. En als je daarop ziet, wat zegt de apostel Petrus ook, wanneer hij schrijft in 2 Petr. 3:13: "Want wij verwachten naar Zijn belofte een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont." Dat volk komt dus eenmaal op de wereld terug, op de berg van Gods heiligheid waar niemand meer leed zal doen, nog verderven.

III. *Ten derde: welk een kracht heeft dat sterven van Christus uitgeoefend op 't dodenrijk.*

Het is u straks reeds voorgelezen dat bij het sterven van Christus de graven werden geopend en vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, werden opgewekt.

Dat is zo duidelijk als de dag wat daarin ligt opgesloten en verklaard, want door de dood van Christus is God verzoend met de uitverkoren zondaar. En op die grondslag komt het volk van God uit hun graven, uit de graven van ongelooft, twijfel, zorgeloosheid, schuld en zonde. En dan staat er dat zij verschenen zijn in de heilige stad.

Wanneer God een mens roept uit de dood tot het leven, dat is de vrucht, mijn hoorders, dan komt hij in de kerk, dan worden zij verlegen om die melk waarvan de apostel Petrus geschreven heeft: "En als nieuw geboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen."

Maar ook in een verdere weg van oefening, opgewekt uit hun doodstaat, waar zullen zij dan terecht komen? Dan gaan zij zoeken naar de reinigende bediening van Christus' dierbaar Borgbloed om daardoor verzoend, gereinigd en geheiligd te worden, en met al de oprechten van hart, Gode te danken voor Zijne onuitsprekelijke gave.

IV. *Dat sterven van Christus heeft een kracht uitgeoefend, ook op de mens.* Denk maar aan dat getuigenis van de hoofdman. Denkt aan de consciëntie van de menigte, en denkt maar aan de zaligheid van Gods volk. Die hoofdman over honderd gaat bij het kruis zeggen: "Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon." Dat de doden zullen horen, en de heidenen komen daar naar voren. Want daar aan het kruis ziet ge reeds de belofte vervuld van hetgeen in Ps. 22 reeds profetisch voorzegt en verklaard is:

*Eerlang gedenkt hieraan het wereldrond
Haast wendt het zich tot God met hart en mond;
En waar men ooit de wildste wolken vond,
Zal God ontvangen.*

Toen Christus aan het kruis genageld was, wat hebben zij Hem bespot en beschimpt,

en zij hebben gezegd: "Indien Hij de Christus is, dat Hij afkome van 't kruis."

En zelfs in die drie-urige duisternis, toen Hij als Borg van God verlaten was, hebben zij Hem bespot en geroepen met helse woede en vijandschap: "wij zullen zien of Elia komt." En zodra Hij sterft, is er een ontroering in de consciëntie van die schare.

O, dat geeft zulk een indruk dat hun consciëntie geopend wordt, en straks zal er een groot deel van dat volk op het Pinksterfeest te Jeruzalem zeggen: "Wat zullen wij doen, opdat wij zalig worden?" En nog meer, als Christus gaat sterven, zie ik daar twee mensen naar voren komen die altijd als onder de grond gezeten hadden en verward achter de struiken. Ik denk aan Jozef van Arimathéa en Nicodémus, dat zij door de bende dringen en dat zij van Pilatus het lichaam van Christus eisten; want de liefde is sterker dan de dood en hard als het graf.

Al hadden zij zelf gekruisigd moeten worden, zij hadden er geen bekommering over gehad. Zij waren toen moedig als een jonge leeuw. En dat alles als vrucht van de kracht van Christus' sterven. Dat is voor het volk van God het leven, als die kracht van Christus' dood in hun ziel geopenbaard wordt, zou dat verborgen kunnen blijven? O nee!

Dat geeft aan dat volk een ruimte om tegenover God, satan en mensen met de Kerk te getuigen; wanneer hun hart geopend wordt, dan zwijgt hun mond niet langer meer. O, als zij dan zien op alles wat achter hen ligt, op al de strijd, veroordelingen en doden die zij gestorven zijn in hun leven, dan mogen zij met de dichter wel instemmen uit Psalm 118:9.

*De HEER' wou mij wel hard kastijden,
Maar stortte mij niet in den dood;
Verzachtte Vaderlijk mijn lijden,
En redde mij uit allen nood.
Ontsluit, ontsluit, voor mijne schreden,
De poorten der gerechtigheid;
Door deze zal ik binnentreden,
En loven 's HEEREN majesteit.*

Toepassing

3. Nu rest ons nog iets te zeggen over *de vrucht van Christus' dood*. "En Gij legt mij in het stof des doods."

Christus is niet gestorven door uitputting noch door verzwakking, en Hij is ook niet zuchtend en kreunend de dood ingegaan, maar als een grote Overwinnaar, Die in de dood aan de dood voor eeuwig de doodsteek heeft gegeven.

1. De vrucht van Christus' dood in de eerste plaats is geestelijk en duurzaam.
2. In de tweede plaats dadelijk en steeds meer vrucht dragende.
3. Ten derde een heerlijke vrucht, een eeuwige vrucht.

1. De vrucht van Christus' dood is geestelijk en duurzaam. En dat doet ons denken aan wat de apostel schrijft in Efeze 2:14: "Want Hij is onze vrede, Die deze beide één gemaakt heeft, en den middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende."

De vrucht van Christus' dood is de wezenlijke verzoening met God, want in de dood van Christus ziet ge het oordeel over de zonde.

En nu heeft Christus dat oordeel van de zonde voor eeuwig weggenomen. Hij heeft door de voldoening een eeuwige verzoening teweeggebracht voor al de uitverkorenen, "want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende en heeft het woord der verzoening in ons gelegd", 2 Korinthe 5:21. Dat is immers de eerste vrucht

betreffende de dood van de Middelaar dat Hij een verzoening met God heeft teweeggebracht; want het bloed van stieren en bokken kan de zonde toch niet wegnemen. En wij lezen in Jes. 40:16: "De Libanon is niet genoegzaam om te branden en zijn gedierte ten brandoffer." De beesten konden het niet, doch ook de mensen zouden het niet kunnen bewerken, gelijk in Psalm 49:3 verklaard wordt: "Niemand zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen."

Vandaar dan ook, mijn hoorders, dat wij buiten die verzoening met God in Christus nimmer het leven kunnen deelachtig werden. Die verzoening is duurzaam, "want met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt, al degenen die geheiligd worden." Adam is op grond daarvan gerechtvaardigd, en de laatste van de uitverkorene zal op die grond vrede met God vinden, en eenmaal aanlanden in de eeuwige heerlijkheid. Het is een volkomen, en volmaakte verzoening die Christus door Zijn dood heeft teweeggebracht. Vandaar dat God Zijn volk twee dingen leert: dat zij aan hun zaligheid niets kunnen doen, maar ook dat zij aan hun zaligheid niets moeten doen, want het is een uitgewerkte zaligheid.

2. Maar in de 2e plaats, die vrucht van de dood is ook dadelijk en meer en meer vrucht dragende. Dadelijk, daar wijst de apostel ons op in Eféze 2:1: "En u heeft Hij mede levend gemaakt daar gij dood waart door de zonden."

God komt Zijn volk uit de dood te roepen tot het leven, en God trekt Zijn volk, wat ook de grondslag is van alle genade, d.w.z. dat is het eerste wat God in de harten Zijner uitverkorenen werkt, gelijk Christus daarvan handelde met Nicodémus: "Tenzij hij wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien."

De dood van Christus is vrucht dragend in het leven van het volk. Zijn dood is het leven van de Kerk, dat zijn twee zaken die hier het volk komt uit te leven. Want hoe meer Christus in ons leven wast, hoe meer ons bestaan zal sterven en hoe meer Christus in ons groeien en bloeien zal, en Christus' dood in ons zal verheerlijkt worden. Zij worden één plant met Hem, waarin zij worden geplant in de gelijkmaking van Zijn dood; opdat zij het ook zullen zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. Dat volk krijgt de vrucht van Christus' dood te beleven, daarin wat hun staat voor de eeuwigheid betreft, dat zij afgesneden worden, zodat zij zeggen: "Ik ben door de wet der wet gestorven." Opdat ook in de strijd van hun leven de vrucht van die dood zou ontmoeten tot heiligmaking. En hoe meer dat volk met Christus is verenigd, hoe meer dat stervende leven in hen zal worden verheerlijkt, hoe meer dat hun wandel zal zijn in Christus.

3. En dat sterven is dan ook in de derde plaats heerlijk en eeuwig. "Want hierin," zegt Christus, "wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt, en uw vrucht wordt uit Mij gevonden."

In de praktijk van hun leven leren zij zichzelf als een onvruchtbaar schepsel voor God kennen, als een mens die tot z'n laatste ademsnik maar weggeraapt moet worden.

Johannes heeft gezegd: "Hij moet wassen, en ik moet minder worden." En nu dat wezenlijk sterven, dat afzien van zichzelf, van al onze eigen krachten en sterkte, en ook dat alles wat buiten is, om alleen op Die Middelaar ons oog vestigen, maar ook op Hem alleen te steunen, gelijk de Bruid betuigt: "Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haar Liefste", Hoogl. 8:5. En die dat nu uit mag leven, o, wat zullen zij zelf wegvallen, en Christus verheerlijken, als de oorzaak van hun eeuwige zaligheid. Zij zullen in de vereniging met die Persoon, Die de dood heeft verslonden tot eeuwige overwinning, de dood niet vrezen. Hoor David in Psalm 23:4: "Al ging ik ook door een dal der schaduwen des doods", enz. Wanneer dat volk die

paden zullen gaan, zullen zij niet vrezen.

Waarom is dat volk menigmaal zo bang voor de dood? Omdat zij de dadelijke gemeenschap met die Persoon zoveel missen. In hun wandel met Christus kunnen zij zeggen met Paulus: "Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren." In die gemeenschap is de vreze en de bitterheid des doods geweken. O, die dadelijke gemeenschap met Christus geeft vrede met God, en heeft vereniging met dood en met het graf, ja, verenigt met al de wegen waar wij doorheen moeten, opdat die ziel mag oefenen wat Asaf getuigt in Ps. 73:14: "Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna in heerlijkheid opnemen."

Wij staan weer aan het eind van de lijdensweken, ge hebt er van gehoord. En wees eens eerlijk: voor wie is het nu eens tot een eeuwige zegen geweest? En wie heeft de kracht en de vrucht van dat borgtochtelijk en plaatsbekledend lijden in z'n ziel leren kennen en ervaren?

En welke vrucht heeft dat voor uw ziel nagelaten, jong en oud, klein en groot, voor die ontzaggelijke eeuwigheid? Daar zijn er die het vorige jaar er nog waren, maar voor wie het nu eeuwigheid is geworden, en die door Gods recht zijn afgesneden. En voor wie zal het nu de laatste maal zijn?

Gemeente, daar zit ge nu. Het kan voor u en ook voor mij de laatste maal zijn, kunnen we de reis aanvaarden, en God ontmoeten? O, dat ge het niet van u afschudt gelijk een hond die uit het water komt. Maar dat het u eens aangreep, terwijl God nog wacht om genadig te zijn. De roepstemmen zijn vele, de bemoeienissen Gods groot. Gods hand is nog uitgestrekt.

Dat eeuwig Middel tot verlossing wordt nog gegeven. Christus wordt voor u in de bediening van het woord toch niet verborgen gehouden. Maar zeg het eens eerlijk, wie heeft er nu behoefte aan die plaatsbekledende Borg en Middelaar en aan Zijn dierbaar Borgbloed?

O gemeente, het zal zijn tot een oordeel of tot een eeuwig voordeel. En als het straks tot een oordeel moet zijn, wat zal dat toch uitmaken, de weg te hebben geweten, en op zo'n grote zaligheid geen acht geslagen te hebben.

Ja Gemeente, als God u vannacht zou oproepen om voor Zijn Rechterstoel te verschijnen, zoudt ge dan durven zeggen dat ge ongewaarschuwd was? Immers neen! O, dat ge voor God in het stof leert bukken. Dat we ons toch niet bedriegen, maar hier iets leren kennen van dat rechtvaardig werk van Gods genade, die ons van alle gronden afstoot, om ons alleen op Christus te verlaten.

En volk des Heeren, welke lering en welke onderwijzing en welke oefeningen hebt ge in deze laatste weken opgedaan? Is er nog kracht van Christus uitgegaan in ons hart, van die Persoon nog iets geopenbaard? Och, zo het niet het geval is, o, dat schaamte ons aangezicht bedekke; de schuld ligt toch bij ons. O, dat wij het buiten die Middelaar niet stellen konden, maar met een heimwee vervuld en bezet werden naar die God, "Die Zijn enig geboren Zoon niet gespaard heeft, maar voor ons heeft overgegeven", Rom. 8:32, "en Die ons met Hem alle dingen zal schenken." In die Christus ligt toch de verzoening met God, maar ook de vrede met God die alle verstand te boven gaat.

Volk van God, om de gangen van Die lijdende Borg te volgen in de zalige geloofsgemeenschap met Hem, waarvan de apostel Paulus getuigt in 2 Tim. 2: "Indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden." Dan zal Zijn kracht in onze zwakheid worden volbracht, dan zullen wij in Zijn kracht de zonde meer en meer afsterven, en der gerechtigheid leven. Dat zal vervrijmoedigen om door de Heilige

Geest, ziende op de dood die wij tegemoet gaan met rasse schreden, te doen getuigen:

*Dit is, dit is de poort des HEEREN;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treên,
Om hunnen God ootmoedig t' eren,
Voor 't smaken Zijner zaligheên.*

Amen.

3. De onbewegelijke troon des Heeren HEEREN I.

Dankdagpreek woensdag 14 Oktober 1942,
Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Zuid

Psalm 29: 5 en 6

Lezen Psalm 89 vers 1 tot 30

Psalm 82: 3 en 4

Psalm 93: 1

Psalm 145: 4

Mijn geliefden.

Dies wankelen de fondamenten der aarde. Zo zegt de dichter van de 82ste Psalm. Datzelfde getuigenis moeten ook wij wel geven, nu wij aan de morgenstond van deze dag, de jaarlijkse dank- en bededag, samen mogen komen aan de plaats des gebeds.

Wanneer in deze Psalm *van de wankeling der fondamenten der aarde* gesproken wordt, wordt ook in diezelfde Psalm de oorzaak duidelijk verklaard, want de rechters der aarde vertrappen het recht. En de rechters en overheden voeren de gerechtigheid niet uit, maar versmaden het recht van God, zij verdrukken de Kerk, zij verlossen de armen en de behoeftigen niet en daarom blijft het oordeel Gods niet achterwege, maar volgt daarop. Daarom is het, dat de fondamenten der aarde wankelen. De fondamenten der aarde dat wil zeggen, de grondslagen der aarde, zoals God die gelegd heeft in 't maatschappelijke, staatkundige, burgerlijke alsook in het huiselijk leven. U ziet voor uw ogen, dat alles wankelt en ontwricht wordt door het voortgaande oordeel Gods. Dat grote afmetingen aanneemt over heel de wereld, maar ook niet minder over ons land en volk.

Het is ook geen wonder, dat duizenden de vraag stellen: 'Wie zal ons het goede doen zien?' Het is geen wonder, dat menigeen moedeloos en bedrukt over de aarde gaat. Hoe zal ook uit die chaos van verwarring en verwoesting iets goeds geboren kunnen worden? Alles dreigt aan de verwoesting te worden overgegeven.

En toch, mijn hoorders, al wankelen de fondamenten der aarde en wordt alles ontwricht voor onze ogen, toch is de kerk niet zonder hoop of verwachting. En waarom niet?

Hier mogen de fondamenten bewogen worden, hier mag alles aan de verwoesting worden prijs gegeven, maar er is Één, Die nooit bewogen zal worden en Wiens troon nooit zal worden ondermijnd. Van Christus wens ik in deze dag te handelen en van Zijn troon, die nooit zal bewogen worden, gelijk ge daartoe onze tekst kunt vinden in Psalm 89 vers 15, waar Gods Woord aldus luidt:

Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons, goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aangezicht heen.

Dit Woord spreekt ons van *de onbewegelijke troon des Heeren HEEREN*. Bij drie zaken wensen we U met de hulp des Heeren te bepalen:

1. **Bij de heerlijkheid van die troon.**
2. **Bij de grondslagen van die troon.**
3. **Bij de zegen van die troon.**

1. *Bij de heerlijkheid van die troon*

Deze Psalm is gezongen door Ethan, de Ezrahiet. Hij was een tijdgenoot van koning Salomo en van Heman, de dichter van de 88ste Psalm.

Hoewel het eerste gedeelte van de 89ste Psalm een loflied schijnt te zijn, toch is die Psalm gezongen in een zeer bange en in een zeer zware tijd. U kunt in de kanttekening vinden, dat de Godgeleerden van oordeel zijn, dat deze Psalm terugwijst naar de tijd van koning Rehabeam, toen Sisak, de koning van Egypte met een zwaar en machtig leger was opgetrokken naar Juda en zijn vaste steden reeds had ingenomen en voor de poorten van Jeruzalem zijn leger had opgeslagen. Het was van alle kanten bang en benauwd. De scheuring met het Rijk der Tien stammen was al geschied. Juda en Benjamin stonden daar als een ontbloot volk tegenover die ontzaglijke macht van de koning van Egypte. Daar was bijna geen verwachting, dat zij uit zijn hand zouden verlost werden. Wat is er gebeurd? Daar is tenslotte een overeenkomst getroffen. Rehabeam moest al de steden en rijkdommen geven. Dan zou de koning van Egypte aftrekken en Jeruzalem verder met rust laten.

In die bange tijd is het, dat Ethan deze Psalm heeft gezongen. Het is wonderlijk. Hoe benauwd en donker de toestand was voor het volk, Ethan mocht zich met een sterk verzekerd geloof verlaten op de levende God en zijn sterkte vinden in Hem Wiens goedertierenheid hij eeuwig zingen zou en Zijn waarheid zou vermelden van geslacht tot geslacht.

Ethan heeft in die bange tijd gezongen van de onbewegelijke troon des Heeren Heeren. Hij heeft Christus in het oog gekregen, en is verwaardigd om in Hem te aanschouwen en de vastheid van de kerk bij al de wisselingen der tijden en bij al de verwoestingen die werden aangericht. Daarom zegt hij in onze tekst: Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons. De dichter heeft het oog op Christus, waarvan u leest in Psalm 2:6: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid." Dat besluit ligt voor eeuwig vast. Dat is een besluit van de eeuwige en waarachtige God Die Christus op de troon verheft, op een troon, die zulke vaste grondslagen heeft. Vandaar, dat die troon vol heerlijkheid en vol majesteit is. Christus draagt een kroon van het fijnste goud. De Vader geeft die kroon aan Hem, nadat Hij eerst de doornenkroon gedragen had, waarmee Hij heeft gestaan voor Herodes en waarmee Hij gezonden werd tot Pilatus, die gezegd heeft: *Ziet de Mens!*

Maar daarna heeft Hij een kroon gekregen, die nooit zal vergaan. Waarvan u leest in Psalm 132: 18. *Maar op Hem zal Zijn kroon bloeien.* Hij heeft die kroon gedragen, nadat Hij aan het recht van God had voldaan en de pers alleen had getreden en niemand van de volken was met Hem. Nadat Hij satanskop voor eeuwig had vermorzeld en de macht van de zonde voor eeuwig had vernietigd. En lees het maar in Filip. 2: 9, daar zegt de Apostel: "Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is. Opdat in de naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de Hemel en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods, des Vaders. "

De kronen hier op de wereld kunnen langs de straten rollen en vertreden worden, maar die kroon van die Gezegende des Vaders, zal blijven tot in alle eeuwigheid, want in Openbaring 6:2 staat: *En Hem is een kroon gegeven.* Hij heeft die kroon niet gestolen en niet gegrepen, maar de Vader heeft Hem die kroon gegeven, als loon op Zijn Middelaars, arbeid. Zo is dat ook met de troon, waarop Hij gezeten is. En wat een heerlijke troon is het. Een troon vol majesteit en vol van aanbiddelijke heerlijkheid,

die zoveel verschilt van de tronen, die hier op de wereld gevonden worden.

Want in de meeste gevallen, mijn hoorders, wat zijn de grondslagen van de tronen, die hier op de wereld zijn? Allereerst, is hier alles vergankelijk en onbestendig. Maar wat zijn ook de grondslagen verschillend. Macht, geweld, hoogmoed, enz. zijn hier veelal de grondslagen. Ziet Nebukadnézar. Hij zwaait zijn scepter hier op de wereld. Alles beeft en zwicht voor hem. Hij wandelt op het dak van zijn huis en zegt: "Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb?" En God neemt het verstand van hem weg en at gras. Het is afgelopen en hij wordt van zijn troon afgestoten. Daar komt straks Belsazar en gaat drinken met zijn duizenden geweldigen. Hij gaat het volk van God vertrappen en spot met het zaad van Abraham, dat 70 jaren vanwege hun zonden moest zuchten in Babel. De Heere had gezegd, dat Hij dat volk wel zou kastijden, maar niet ter dood zou overgeven. Hij zou dat volk wederbrengen in hun land, in het land, dat Hij hun vaders beloofd had. En dat volk klemde zich door het geloof aan de Goddelijke beloften vast, nadat zij verwaardigd waren God recht en gerechtigheid toe te schrijven. Hoort die kerk in ballingschap richten: *Och, dat Gij de Hemel scheurdet*, Jesaja 64: 1. Maar Belsazar zit op de troon en neemt de gouden vaten uit het huis des Heeren en gaat daaruit drinken. Een bewijs, dat hij geen geloof hechtte aan al, wat God gesproken had en waarop dat volk hoopte, te midden van hun druk en tegenheid. Toen heeft de Heere geschreven op die muur: 'Mene, Mene, Tekel, Upharsin'. En in één nacht lag zijn troon tegen de aarde.

Maar dat is van de troon van Christus niet het geval; o, nee! We hebben gezongen uit Psalm 29, *dat Hij eeuwig op Zijn troon is gezeten*. En, mijn hoorders, die troon is bevestigd in 't bloed van Christus Jezus. Van Hem, Die rood is aan Zijn gewaad, en de pers alleen heeft getreden en niemand van de volken was met Hem. En ziet dan eens, hoe die troon is van volle heerlijkheid en majesteit! Want wie omringen die troon? Ik zal het maar zeggen, zoals in Psalm 68:9 wordt gezongen in de oude rijm van Datheen:

*Veel duizend engelen zeer schoon
Dienen den Heer voor Zijnen troon,
En zijn ook Zijn heirkrachten.
Door hen doet Hij zeer groot geweld,
Zo Hij tot Sina heeft in 't veld
Voormaals getoond met machten.*

En laat ik maar één bewijs noemen. Een Engel wordt uitgestuurd vanuit die troon en hij slaat in één nacht 185. 000 Assyriërs dood en God ruimt zo het gehele leger van Sanhedrin en Rabsaké op.

Het is de troon, waarop Christus gezeten is, waarvan in Hebréeën 1: 3 getuigd wordt, *dat Hij is het Afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid*. Ja, het is die Persoon, Die is God, bovenal te prijzen tot in der eeuwigheid Rom. 9:5. Het is die Persoon, waarvan in Psalm 45:3 gezegd wordt: "Gij zijt veel schoner dan mensenkinderen, genade is uitgestort op Uw lippen, daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid. "

En ziet, mijn hoorders, de troon, die daar opgericht is in de Hemel, heeft zulk een aanbiddelijke heerlijkheid. Want de Apostel zegt tot de kerk in Hebréeën 4:16. "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. " En Johannes op Padmos, die aan zware verdrukking werd overgegeven zag een deur geopend in de Hemel en aanschouwde voor zijn ogen de troon van die eeuwige Christus. Hij werd met zoveel blijdschap vervuld geworden en heeft daar zooveel

zaligheid uit gesmaakt. *En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten.*

En nu, mijn hoorders, de troon, die daar opgericht is, blijft door de donkerste tijden voor het bedrukte volk van God open. Die troon staat voor dat volk om daar gebruik van te maken om met al hun ziels- en lichamelijke noden de toevlucht te nemen tot die troon, tot die aanspraakplaats van Gods Heiligheid, om met al hun noden en behoeften met smeking en gewezen daarheen hun toevlucht zullen nemen. Maar ook aan de andere kant, welk een sterkte en welk een vertroosting ligt er voor het volk van God in. Want wat is die kerk in zichzelf? Zij beeft en siddert bij het geritsel van een blad. En in Psalm 103:7 staat:

*Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten.
En dat wij stof van jongsaf zijn geweest.*

Welk een machtige strijd wordt gestreden in de harten van Gods uitverkorenen, welk een zware kamp wordt tegen dat volk bereid, wat is de macht van de hel verschrikkelijk, wat worden hun zielen en harten beroerd dagen en nachten. Duizend zorgen, duizend doden, kwellen hun angstvallig hart. En wat is er menigmaal een vrezen en beven in hun hart! Ja, de kerk moet zo menigmaal door de diepten van strijd en moedeloosheid. Wat is het gedurig hun zielszucht: *Geef de ziel van uw tortelduif niet over aan 't wild gedierte.* Waar worden ze niet mee aangevallen en gekweld! Geslagen uit- en inwendig bij dagen en bij nachten. Ja, wat komt er tegenop, tegen het werk Gods, dat in hen is verheerlijkt?

Maar wat een sterkte en vertroosting ligt er in voor de kerk, dat die troon onbewegelijk is en Hij op die troon is gezeten, Wiens jaren nimmer zullen eindigen. Want in Hem is die ganse kerk begrepen. Hij heeft voor die kerk voldaan. Hij is het, Die voor die kerk altijd leeft om voor hen te bidden en om al hun zaken te brengen voor het aangezicht van de Vader. Hij vervult dan ook uit Zijn volheid al de noden van Zijn volk. En Hij is de Sterkte voor al degenen, die op Hem betrouwen. Hij is toch de nooit beschamende Rotssteen, Wiens werk volkomen is. En welke macht of vijand van de hel, die tegen die troon zich stelt, zij zullen het moeten verspelen. Daar is niemand, die 't tegen Hem kan uithouden. Christus heeft satans kop vermorzeld toen Hij op Golgotha de dood inging en gezegd heeft: *Het is volbracht!*

En Hij, Die op de troon zit, staat er borg voor, dat welke macht er ook tegen aan kant, gewis zal moeten vallen. Nooit, nooit zal die troon door enige macht omver gestoten worden. Die kan nooit ondermijnd worden. Want die troon staat boven al de groten en machten, die er op de wereld zijn. Gaat het gehele woord van God maar door, en let maar op die strijd, welke tegen Christus en dat Erfdeel is aangebonden. Is het ooit gebleken, dat Christus het onderspit delven moest? Integendeel, Hij heeft al Zijn vijanden verslagen. Want Hij, Die op de troon zit, is almachtig. Hij is 't Die Zelf gezegd heeft na Zijn opstanding uit de dood: *Mij is gegeven alle macht in de Hemel en op de aarde.* Hij zal heersen van de zee tot aan de zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde. Het is van die troon, dat al de zegeningen en weldaden in het natuurlijke en in het geestelijke aan het volk van God worden geschonken. Maar het is ook voor die troon alleen dat de kerk ruimte in God vindt, zulk een ruimte, die hun kracht verschaft en rust verleent ook in benauwde en donkere tijden, gelijk de dichter gezongen heeft in Psalm 93: 1

*De Heer regeert!
De hoogste Majesteit, enz.*

Toepassing

En waarin de heerlijkheid van die troon ook in het bijzonder bestaat, is:

Ten eerste, dat God voor die troon Zijn volk doet buigen.

Ten tweede, dat God Zijn volk aan die troon bindt.

En ten derde, dat voor die troon éénmaal al de kronen van Gods uitverkorenen zullen worden neergelegd.

(1) Voor die troon zal de ganse kerk buigen, want er staat in Psalm 72:5. *Het woeste volk zal voor Hem knielen; Zijn vijand lekt het stof.* En nu zal door alle tijden heen Christus als de volvoerder van het welbehagen des Vaders, Zichzelf verblijden in de verlossing van Zijn volk. Christus is nooit zonder onderdanen geweest en zal ook nooit zonder onderdanen zijn. Zolang als de wereld bestaat, zal er een volk gevonden worden, dat voor die troon zal buigen. Een volk, dat geleid wordt met smeking en geweent. Dat zal geschieden en plaats hebben ook in de donkerste tijden. God verandert niet en de weg waarlangs God Zijn volk voert, verandert ook niet. De heerlijkheid van die troon zal door alles heen schitteren en blinken. Zij zullen het aanschouwen dat het Welbehagen des Heeren door de hand van Christus gelukkig zal voortgaan. Daar komen zoveel wegen waar wij geen zin in hebben, verdrukkingen die wij niet begeren. Er worden wegen geopend waar wij vijandig tegen staan. Maar God zal Zijn doel niet missen. Manasse moet zelfs naar de gevangenis in Babel om te bekennen, dat de Heere God is. En het Israëlitisch dienstmeisje is weggevoerd om Naäman, de Syriër tot Elia te brengen. God volvoert Zijn Raad zelfs in de donkerste tijden. O, laat ons ook in deze tijden daar niet aan twijfelen, dat God Zijn Raad niet zou volvoeren tot de zaligheid van Zijn uitverkorenen. O, nee, laten wij zo laag en klein van God niet denken. Al is het van alle zijden donker, de Heere heeft tegen Abraham gezegd: *Alzo zal uw zaad zijn, gelijk de sterren aan de Hemel.* En nu zal dat geestelijk zaad een getal zijn, dat niemand zal kunnen tellen. Uit alle talen, volken en natiën neemt God Zijn volk.

En nu gebeurt het, mijn hoorders, dat God van de ene plaats naar de andere vertrekt. Hij kan 't licht van de kandelaar nemen en op een andere plaats de Banier van Zijn Waarheid planten. In gemeenten van Klein-Azië heeft God het licht weggenomen. Wat is er van overgebleven? O, het staat tot waarschuwing voor ons, opdat wij de waarheid toch zullen waarderen. Paulus wordt geroepen door een Macedonische man en reist naar Europa om in Filippi het Evangelie te prediken en daar een gemeente te stichten.

En wie zal zeggen, mijn hoorders, ook in de dagen, die wij thans beleven, dat God nog niet werkt, dat werk dat nooit stil staat. De eeuwigheid zal veel meer openbaren, dan de tijd, wanneer al de raadselen zullen worden opgelost en wanneer al de knopen zullen worden ontbonden. Gods uitverkorenen zullen van tijd tot tijd komen om aan die troon te smeken om genade en daar te worstelen om hetgeen tot hun eeuwige vrede zal dienen.

(2) Ten tweede. De heerlijkheid van die troon blijkt daarin, dat Hij Zijn volk aan die troon bindt. Petrus heeft gezegd: *Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen Levens.* Zeker, ik lees in Gods Woord van Esther. Ze was in 30 dagen niet bij de koning geweest. Het volk van God moet in hun leven er meer buiten zwerven dan in de dichtste gemeenschap daarvan verkeren. Het is meer een missend leven, dan een bezittend leven. Wat moet het volk van God zeggen? O, God, dat mijn man of kind naar het buitenland moet, en ik in mijn zaken word geslagen en achteruit

ga, dat is erg, maar 't zwaarste is toch, dat ik niet bij God kan komen, onder God niet kan bukken. Ja, dat is de zwaarste druk, die ik heb hier in dit Mesech.

Maar zou God Zijn volk laten zwerven en doen omkomen? Jacob heeft 17 jaar moeten zwerven met de gedachte, dat Jozef dood was, maar toen is het opgelost. Toen mocht hij tot die troon komen en is het opgelost voor zijn arme ziel. En zo gaat het met de ganse kerk van God. Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden. Die oude Simeon heeft moeten wachten tot zijn dood. En Anna, die weduwe van 84 jaar, wat is zij kort bij die troon geweest! Zij insgelijks daarbij komende heeft Christus beleden. Dat God nu zo goed is over Zijn volk, dat Hij wegen opent en zij bij God terecht komen en bij God alleen. Wat is dat een gunstbewijs van de Hemel. Van onszelf kunnen wij de toevlucht tot God nooit nemen, maar wij moeten getrokken worden met de koorden van Gods eeuwige liefde en verwaardigd om het niet langer meer zonder God te kunnen stellen, maar aan die troon gebonden te worden en van Hem, Die op die troon zit alle hulp en heil verwachten.

De verlatingen Gods in onze tijd zijn vele. O, wat is er een afzwerven en omzwerven. Maar toch is er bij ogenblikken een uitzien bij de kerk, gelijk in Psalm 3:4 gezongen is: *Staat op Heere, toon dat Gij, met mij zijt 't aller tijd.*

Buiten de gemeenschap kunnen zij toch niet blijven leven. Het wordt toch het heimwee van dat volk om bij God te komen. En als wij daar gebracht worden, dan is er geen oorlog meer. Hier moeten wij wel onder de oordelen verkeren, maar daar zijn wij er boven gezet. Dan is het: *De Heere heeft uw oordeel weggenomen, de Heere is in het midden van u,* (Zef. 3:17). En dat is het voorrecht van de kerk.

(3) Ten derde. De heerlijkheid van die troon bestaat daarin, dat de Christus aan Zijn voeten zal ontvangen, de kronen van Gods gunstgenoten. En hoelang zal dat duren, als zij in de Hemel komen? Geen minuut, geliefden. O, wat zal het een heilige vanzelfheid zijn om hun ontvangen en verkregen kroon aan de voeten van dat dierbare en gezegende Lam te mogen neerleggen. Het zal hun blijdschap en hun zaligheid zijn. En de heerlijkheid van dat Lam, Dat geslacht is. Maar ook van dat triomferend Lam, Dat zal staan op de berg Sion en met Hem de 144.000 verzegelden, die de Naam des Vaders geschreven hebben op hun voorhoofden Openbaring 14:1. Och, zouden wij, volk des Heeren er geen zin in krijgen om de Persoon te kennen, die op die troon is gezeten. Dat is de grootste noodzakelijkheid, mijn hoorders, voor elk schepsel op reis naar de eeuwigheid. Daar is toch niets onmisbaarder dan dat. Wij kunnen heel de dag wel spreken over de tijd en over de oorlog. Maar wat laat het ons hart leeg en koud, en het is zo arm. Het zal ons zo in de dood brengen.

Wij hebben gisteravond voor ons eigen ziel zoveel ruimte gekregen in deze waarheid, die God ging openen over de heerlijkheid van Zijn troon, dat de troost van die troon mijn hart verkwikte. De Heere is geweldiger dan het bruisen van grote wateren. Och, mijn hoorders, al gaat alles tegen de grond, die troon blijft tot in alle eeuwigheid. Het is een troon met vaste grondslagen van gerechtigheid en gericht.

Maar het is de vraag, mijn geliefden, of die troon voor onze ziel ooit heerlijkheid heeft gehad, of gekregen? O, wiens ogen zijn daarvoor geopend? Van biddag tot dankdag heeft God ons nog gespaard. Daar zijn ledige plaatsen in ons midden, die nooit meer worden vervuld. Daar worden tranen geschreid door degenen, die hun betrekking moesten afstaan aan de dood. God mocht ze ondersteunen. Die rouwdragenden brengen tot waarachtige bekering, opdat Gods Naam nog zou worden verheerlijkt door die smartelijke wegen. Waarom zijn wij aan de dood nog niet overgegeven? Waarom niet? Waarom anderen weggemaaid? Kunnen wij er een oplossing voor vinden? Niet

anders dan hetgeen de profeet Jeremia ervan uitriep: *Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn.* En dat God nog barmhartig is en wij nog niet weggevaagd zijn. Klaagl. 3:22.

Veel ontberingen waren er in sommige gezinnen. Maar zegt het nu eens, heeft God ons te zwaar gedrukt? Hij heeft ons van dag tot dag eten en drinken gegeven, hoe schraal het voor sommigen ook was. Er zijn tranen geschreid in ons midden door sommigen, die niet wisten, wat zij hun kinderen moesten geven. Maar als ik vandaag zou zeggen: Zou u durven klagen? Dan zou u moeten zeggen: nee. Als wij denken, ouders, aan onze kinderen en wij letten op dat zaad van Abraham, dat daar weggevoerd is, o, wat onderscheidt ons dan! Denk eens aan die mannen en vrouwen, die zo zwaar worden bezocht onder het rechtvaardig oordeel Gods! Zou er dan geen erkenning moeten zijn van Gods ontferming en van Zijn barmhartigheden en lankmoedigheden? O, dat wij nog niet overgegeven zijn aan de verwoesting, wat een wonder Gods. God heeft nog een overvloedige oogst gegeven en dat vloeit nu allemaal van die troon. Daarenboven, God liet ons Zijn eeuwig Woord nog tot op dit ogenblik. Van week tot week mochten we onder de Waarheid komen en voor Zijn aangezicht verschijnen. Daar zijn leraren, die weggenomen zijn van vrouw en kinderen, weggenomen van hun gemeente en in de gevangenis zitten.

O, wat onderscheidt ons toch, mijn hoorders, dat God ons niet heeft weggevoerd en weggescheurd van elkander. Zijn zorg en Zijn grote goedertierenheid was nog over ons. Dat wij samen voor God in 't stof leerden buigen. Dat wij winst deden met al de goedertierenheden des Heeren, maar boven dat alles om Christus te leren kennen, Die gekomen is om te zoeken wat verloren was. Want in die kennis ligt alleen het eeuwige leven die kennis is noodzakelijk tot Gods heerlijkheid. Hij mocht door Zijn Geest ons levend maken en ons ontdekken, opdat voor Hem plaats gemaakt werd in ons hart. Dat Hij Zijn troon hier mocht oprichten en die voor Zijn volk in alle nood en dood, in alle kruis en moeite uit- en inwendig, de Sterkte, de Kracht van hun hart is.

God verheerlijke Zijn genade in deze dag. Dat Hij Zijn volk nog verlevendige, opdat Zijn Goddelijk recht in hun ziel verklaard, leiden mocht om van alles af te zien en alles in te wisselen voor die Parel van grote waarde. Dat Zijn heerlijkheid in de harten van Zijn volk mocht rijzen en stijgen en Christus een gestalte in ons hart kreeg, en onze ogen op die troon mochten zijn, waarvan gerechtigheid en gericht de vastigheid zijn, nu en tot in alle eeuwigheid. Amen.

4. De onbewegelijke troon des Heeren HEEREN. II

Middagpreek

Psalm 7:6-9
 Lezen Jesaja 33
 Psalm 18:6-7
 Psalm 119:69
 Psalm 11:4

Inleiding

In Psalm 14:1 lezen we: "De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God." Er staat eigenlijk in de grondtaal, dat de dwaas dat *in zijn hart zegt*, dat er geen God is. Met andere woorden, dat hij zichzelf tracht wijs te maken: Er is geen God. En de spraak, die ge allerwege ook onder de zwaarste oordelen en gerichte verneemt, is: "Laat ons Zijn banden verbreken en hun touwen van ons werpen." Psalm 2:3. Want immers, de tijden zijn zodanig dat God overal buiten gesloten en overal buiten gezet is. Geen erkenning bijna is er van de levende God. Waar, ja waar is het te vinden, bij de groten der aarde en bij de allereenvoudigste onderdaan, dat God regeert? Het is niet anders dan een spotten met de Heere en met Zijn Gezalfde. Niet alleen bij de groten en niet alleen bij de voornaamsten, maar in alle rangen en standen aanschouwt en verneemt ge de spraak van Farao: "Wie is de Heere, dat wij Hem zouden vrezen?"

In Openbaring 6 wordt gesproken van de zware oordelen, die God zou brengen in 't laatste der dagen over de wereld en dat er een derde van de mensen zou worden weg genomen. En wat zegt dan het Woord van God? *Het overige deel bekeerde zich niet.* Het zou voortgaan in de verharding des harten, en in de verlating en in de ontkenning van de levenden God. Het is een kenmerk van hetgeen ook aan de toekomst van de Zoon des mensen voorafgaat. Dat is naar Lucas 21, dat zij zich zouden overgeven aan brasserijen en dronkenschap en dat zij begraven zouden worden onder de zorgvuldigheden van het leven. Ja, dat zou alles in beslag nemen. En toch, mijn hoorders, als er ooit een tijd geweest is, waarin God betoont, dat Hij er is ... dan is het wel in de tijd, die wij thans beleven. Heel de wereld heeft geroepen: 'Nooit meer oorlog!' En God heeft bevel gegeven, dat het rode paard over de wereld zou gaan rijden en de vrede zou worden weggenomen van heel de aarde. En wat al berekeningen zijn al gemaakt en welke profetieën al gemaakt in de laatste maanden en jaren! Wat doet God nu? Gedurig geeft Hij overal een schrap door. U moet de dagbladen maar eens lezen van voor de oorlog en wat nu gezien wordt. Dan zult u zien dat er een God is. Mochten we instemmen met wat in Psalm 58:10 wordt getuigd: "*Gewis, daar is een God, Die leeft en op deez' aarde vonnis geeft.*" Hij lacht en spot met alles, wat hier op de wereld klaar gemaakt wordt. "Die in de Hemel woont, zal lachen", staat er. U ziet voor uw ogen bevestigd, dat God er boven blijft staan. Hij is het, Die oorlogen doet ophouden. Hij is het, Die de boog verbreekt en de spies in tweeën slaat, de wagenen met vuur verbrand. Psalm 46. En dan zegt Hij in die Psalm verder: "Laat af en weet, dat Ik God ben. Ik zal verhoogd worden op de aarde en verhoogd worden onder de volken."

Kom, wij hebben vanmorgen iets gehoord uit onze tekst over *de heerlijkheid van Gods troon*. Wij wensen vanmiddag in de tweede plaats stil te staan bij *de grondslagen van die troon* gelijk u dat vinden kunt in Psalm 89:15, het eerste gedeelte:

Gerechtigheid en Gericht zijn de vastigheid Uws troons.

De Heerlijkheid van Gods troon, gelijk we in dit morgenuur hebben gesproken, blijkt daarin, dat de Gezalfde des Vaders op die troon door God Zelf is geplaatst, dat Hij vanuit die troon heel de wereld regeert, maar dat Hij ook aan die troon Zijn volk brengt, opdat zij zich aan Hem zullen onderwerpen. En wij hebben er ook bij stil gestaan, dat Hij het is, Die Zijn volk aan die troon bindt en blijft binden. En gedurig die kerk in zulke noden brengt, dat er geen andere weg openblijft, dan te vluchten tot de troon van Gods genade. Maar dat ook eenmaal die kerk haar kroon zal werpen aan de voeten van dat Lam, Dat op die troon is gezeten. Waarom die troon stand houdt, ja, eeuwig zal standhouden en waarom die troon nooit omvergestoten kan worden, is alleen omdat gerechtigheid en gericht de vastigheid van die troon zijn.

Ziet mijn hoorders, het fundament van die troon, waarop Christus is gezeten, Die op Zijn kleed geschreven heeft: *Koning der Koningen en Heere der Heere*. De gerechtigheid is een sierlijke deugd voor een koning. Denkt maar aan de bede in Gods onfeilbaar Woord van Salomo in Psalm 72:1, *Geef, Heer, de koning Uw rechten en Uw gerechtigheid aan 's Konings Zoon*.

Er zijn op de wereld grote monarchen geweest, die gezegd hebben: 'Laat ze maar haten, als ze mij maar vrezen'. Zulken hebben alle middelen van geweld aangewend om zich te handhaven en door allerlei slinkse wegen te bewandelen en machten, krachten en koninkrijken aan zich onderworpen. Maar wat was hun troon van korte duur. Zij hebben geen stand kunnen houden. Zij zijn vergaan als sneeuw voor de zon. Welhaast maakte God er een einde aan. Want Christus zegt: "Door Mij regeren koningen en stellen de vorsten gerechtigheid." Hij gebruikt wie Hij wil. Het is in Zijn hand besloten. En kan Gods volk dat altijd geloven?

'k Heb eens gelezen van een bekeerde koning, 't was uit de 17e eeuw. Al is het lang geleden, toch is het niet zonder betekenis ook voor ons. Grote moeilijkheden deden zich in zijn rijk voor. Hij kon er niet meer van slapen, totdat de vraag aan hem gedaan werd, wie de wereld geregeerd had, voor hij er was. Zijn antwoord was: God! Toen werd gevraagd, als hij er niet meer was, wie dan de wereld zou besturen? Geen ander antwoord was er voor hem te vinden, dan: God. Daarop kwam de stem in zijn hart: 'Geloof dan nu ook, dat God het thans doet'.

En als wij nu genade kregen om te geloven, dat God regeert, wat zouden wij ons weinig bekommeren over hetgeen er op de wereld plaats heeft. Dat wil niet zeggen, dat wij onverschillig zouden zijn. Nee, want Christus heeft bevolen, om acht te geven op de tekenen der tijden. Maar wat zou er een gelovig verlaten op de Heere zijn, op Hem, Die toch alle dingen zal doen medewerken ten goede, voor degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

De troon, waarop Christus gezeten is, is een troon gegrond op recht en gerechtigheid. Er staat in Psalm 111:5

*'t Is trouw, al wat Hij ooit beval,
Het staat op recht en Waarheid pal.
Als op onwrik'bre steunpilaren.*

Nu kunnen wij wat Gods gerechtigheid betreft, slechts in het afgetrokken daarvan handelen, want de gerechtigheid Gods, is de Rechtvaardige God Zélf. Er is eigenlijk in God maar één deugd. Dat leest u in Jes. 44:8, waar de Heere zegt: *Gijlieden zijt Mijn getuigen, dat Ik God ben*. Want in elke deugd is het volle wezen Gods in verklaard. God is rechtvaardig en die gerechtigheid is volmaakt, die overeenstemt met Zijn Goddelijk Beeld en eigenschap. Al de woorden, werken en daden Gods zijn rechtvaardig, omdat zij zijn van de rechtvaardige God. Of zij dat nu altijd voor ons, is

wat anders. Wij zeggen zo menigmaal: 'De weg des Heeren is niet recht'. Bij ons is zo menigmaal een innerlijk verzet tegen de wegen die God houdt.

Gideon staat 's nachts te dorsen, anders komen de Midianieten het halen. Hij zorgt voor zichzelf en daar komt een Engel des Heeren, die zegt: *De Heere is met u, gij strijdbare held!* Dat is wat anders als een proces-verbaal. Maar hoe wordt de boodschap van de Engel door Gideon ontvangen? Maak het zelf maar op uit het antwoord, dat hij gaf: "Indien de Heere met ons was, zou ons dit kwaad niet overkomen zijn." Hij was het met de weg des Heeren niet eens.

Zie ook bij Job. Het kwam zo ver, dat hij zijn geboortedag vervloekte. Job 3. Zo zouden wij, kunnen voortgaan. Maar waartoe? Elk van Gods kinderen weet daar wel van. In al de woorden, werken en daden des Ontfermers blinkt de gerechtigheid uit. De gedachten der mensen mogen soms onrechtvaardig zijn over God, maar wij begrijpen Zijn heilige wegen niet. Daarom moeten we telkens uitroepen: O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen."

De Heere heeft van alle eeuwigheid Zijn troon bevestigd op de grondzuil der gerechtigheid. En dat is nu de grootste sterkte, maar ook de blijvende troost voor de kerk van God. Er is geen tegenstrijdigheid met hetgeen van eeuwigheid is geschied en in de tijd plaats heeft. Daar is een volmaakte harmonie, want Gods werken zijn van eeuwigheid. Mijn hoorders, wat hier in de tijd wordt uitgevoerd, zijn de eeuwige rechte wegen Gods, zoals Hij dat van eeuwigheid heeft vastgesteld en verordineerd. Wat krom is, kan niet recht gemaakt worden. Pred. 7. Dat wil zeggen, wat voor ons krom schijnt. Want Gods volk moet een grote les gaan leren. Dat bestaat daarin, dat wij met God mee moeten. God gaat met ons nooit mee. En nu probeert de mens, zelfs na al hetgeen, dat God hem geleerd heeft, Hem te bewegen dat Hij met ons meegaat. O nee, dat heeft nooit plaats. Integendeel, de wegen, die God van eeuwigheid bepaald heeft, zullen wij moeten gaan en langs die wegen moet de kerk hier in de tijd geleid worden. En al zegt David tot Joab: 'Handel mij zachtken met de jongeling', dan neemt toch Joab die pijl en doorsteekt Absalom, zodat hij sterft. God oefende Zijn gerechtigheid in de dood van hem, die zijn vader zo droevig had vervolgd.

Door die gerechtigheid wordt Gods troon bevestigd. Deze is een van de fondamenteen, die van eeuwigheid zijn gelegd en dat tot blijde troost van al Gods kinderen. Want nu kunnen zij veilig alle dingen de Heere toevertrouwen, en in het geloof alles de Heere overgeven, wetende, dat onveranderlijke gerechtigheid de vastigheid van Zijn troon is. Maar nu is die gerechtigheid Gods een schrik voor de goddelozen, want erin ligt opgesloten, het straffen van de zonden. God is rechtvaardig in het straffen van de zonden. God kan van Zijn heilig recht nooit afstand doen. Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht. Geen tittel of jota zal hij laten vallen van alles, wat Hij op Zijn onbewegelijke troon heeft gesproken. En ziet, dat eeuwig recht van God wordt verheerlijkt.

Wij zien het volvoerd, mijn hoorders, als de eerste wereld door water vergaat, wanneer Sodom en Gomorra met het vuur van de Hemel wordt verbrand en verteerd.

U ziet het in de ondergang van Babel, dat door God gebruikt is, om Israël te kastijden en te tuchtigen. Babel, dat God als een roede in Zijn hand gebruikt heeft om het volk des Verbonds weer op zijn plaats te krijgen. Maar wat zegt de Heere dan in Jesaja 51:22-23 in betrekking de volvoering van de goddelijke gerechtigheid? "Alzo zegt uw Heere, de Heere en uw God, Die Zijns volks zaak twisten zal: Zie, Ik neem de beker der zwijmeling van uw hand, de droesem van de beker Mijner grimmigheid en gij zult die voortaan niet meer drinken. Maar Ik zal hem dien, die u bedroefd hebben in de

hand zetten, die tot uw ziel zeiden: Buig u neder, dat wij over u gaan, en gij legde uw rug neder als aarde en als een straat dengenen, die daarover gaan." Dat is de volvoering van Gods recht over Babel. Maar ook over al degenen, die Gods volk hier benauwen en verdrukken God rekent eenmaal af met Zijn vijanden. Zij kunnen op de wereld spotten en zich om God niet bekommeren, *maar er is een God, Die leeft en op deez' aarde vonnis geeft.*

En tenslotte, mijn hoorders, als er ooit een openbaring van Gods wraakoefenende gerechtigheid geweest is op de wereld, dan is het wel geweest in die Borg en Middelaar des Verbonds, in Hem, van Wie in Jesaja 53 geschreven is: *En al onze ongerechtigheid heeft de Heere op Hem doen aanlopen.* Christus heeft al de schuld en zonde van Zijn volk op Zich genomen, en in de diepte van Zijn vernedering heeft Hij gezegd: "Hoe worde Ik geperst, totdat het volbracht zij." Die zelfs op Golgotha van God verlaten is geweest, opdat Hij aan het Goddelijk recht voldoening zou geven, in de plaats van dat volk, dat door de val in Adam aan dat Goddelijk recht nooit voldoening meer schenken kon. Maar in de plaats van dat volk is Christus als een Lam ter slachting geleid.

En wat is er nu de grootste waardij van? Er staat in Jeremia 23:6. "In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en Israël zeker wonen, en dit zal Zijn Naam zijn, waarmede men Hem noemen zal: De Heere, ONZE GERECHTIGHEID." Want Christus, Die als Borg verordineerd is, was eenswezens met de Vader en de Heilige Geest. Dezelfde Goddelijke deugden, die de Vader en de Heilige Geest heeft, bezat ook Christus. Hij was ook God bovenal te prijzen tot in der eeuwigheid. Op één dag heeft Hij de ongerechtigheid van Zijn volk weggenomen. En nu is Christus niet in de dood gebleven, maar is opgestaan aan de morgen van de derde dag, nadat Hij opgewekt was. En dat is door de kracht Gods geschied. In die opstanding heeft de Borg des Verbonds de kwitantie ontvangen van de Vader, dat al de schuld betaald en verzoend was.

En nu wordt hier niet alleen gesproken van gerechtigheid, maar ook van gericht.

Dat wil zeggen, de openbaring van Gods gerechtigheid. Want daar staat van Christus: "Hij is uit de angst en uit het gericht weggenomen en wie zal Zijn levenstijd uitspreken." Jesaja 53. Dat is, dat de gerechtigheid van de Hemel openbaart, dat voor het gericht niet alleen onze ongerechtigheid niet bestaan kan, maar ook dat voor dat gericht onze *gerechtigheid* moet verdwijnen. Dat wordt verklaard persoonlijk voor een mens die hier gedagvaard wordt. Want de Heere zegt: "Komt dan en laat ons tezamen richten; al waren uw zonden als scharlaken, ik zal ze maken als witte wol", Jesaja 1:18. Dat gericht wat God verklaart in de consciëntie van Zijn volk, als ze in de dadelijkheid met Gods recht te doen krijgen. Wat betekent dat? Dat wil zeggen, mijn hoorders, voor dat gericht heeft al onze godsdienst, deugden en plichten geen bestaansrecht en geen betekenis meer overhouden. "Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet", Jesaja 64:4.

Het voorbeeld uit Gods Woord van Jacob aan de Jabbok bewijst dat duidelijk. Hetzelfde geldt toch voor al Gods kinderen. Jacob had aan Bethel Christus leren kennen. God had Zijn beloften hem niet onthouden, had hem ook de toezegging gegeven, dat God hem vergezellen zou overal waar hij zou heengaan. En toch, toen hij de boodschap kreeg: "Ezau trekt u tegemoet"; sloeg hem de schrik om het hart. Toen heeft hij geen houvast gehad in hetgeen hij bezat. Hij kon er niet mee voor God bestaan. En als die Man met Jacob worstelde, m. a. w. toen God om Zijn recht kwam, ontzonk hem toch alle grond. Hij bleef alleen over, staat er. En u kunt gerust geloven dat al degenen die dansend en springend Gods recht tegemoet gaan, nooit een Rechter hebben gezien. Jacob is gaan beven toen God om Zijn recht kwam, want hij kon God

niet ontmoeten. En wanneer is Jacob gevallen? Toen God zijn heupspier verwrong en God heeft hem opgeraapt. Toen was hij als een machteloze ter aarde gevallen.

Op welke grond Jacob gerechtvaardigd is? Alleen door de toerekening van de volmaakte gerechtigheid van Christus. En hoe kunt u die gerechtigheid beschouwen? In de opstanding van Christus uit de dood; verheerlijkt in Zijn zitten aan de rechterhand der Majesteit Gods. Christus is gerechtvaardigd in de geest. God de Vader heeft Hem eer en heerlijkheid gegeven in de opstanding, zoals Christus de kwitantie heeft ontvangen en de ongerechtigheid heeft weggenomen en naar de hemel gevaren is. Daar is die Borg opgenomen met de ganse kerk. Die gesloten deuren zijn geopend. En nu mag de kerk in Psalm 118 zingen:

*Ontsluit, ontsluit voor mijne schreden
De poorten der gerechtigheid,
Door deze zal ik binnentreden
En loven 's Heeren majesteit.*

In de tweede plaats ziet u die gerechtigheid in het recht op de Zijnen om ze te eigenen en als Zijn eigendom dadelijk te aanvaarden, volgens de belofte: "Als Zijn ziel zich tot een schuldoffer zal gesteld hebben, zo zal Hij zaad zien."

Ten derde. Het recht om ze allen die goederen deelachtig te maken, die Hij voor hen verworven had, de rechtvaardigmaking, heiligmaking, bewaring, heerlijkmaking.

Ten vierde. De macht om over al Zijn vijanden gericht te houden en ze te verdelgen. "Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn."

Daar is dus een toegerekende gerechtigheid voor het volk van God, maar ook een *ingestorte* gerechtigheid, zodat zij voor God mogen leven in de vreze des Heeren in heiligheid en gerechtigheid. Want die kerk gaat rechtvaardig verloren, maar wordt ook rechtvaardig zalig. God smokkelt hen niet in de Hemel, en zij worden niet rechtvaardig met Psalmen en teksten maar alleen op grond van de volmaakte gerechtigheid van Christus, waardoor ze vrij voor God worden gesteld en op die ruime baan mogen wandelen, wat in hun leven openbaar wordt. Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons. Alles wat op de wereld geschiedt, vloeit uit die troon, ook de oordelen en de gerichtten. Voor de kerk is dat, opdat zij Zijner heiligheid deelachtig zullen worden. En zullen leren: "Ik zal Mijn eer geen ander geven, noch Mijn lof de gesneden beelden. Ik ben God en niemand meer." O, 't grote doel van alles is maar om in Christus hun zaligheid troost en kracht te vinden. En dat alles vloeit nu uit dat fundament en die grondslag van de onbewegelijke troon des Heeren Heeren.

Maar dan ook al de weldaden in natuur en genade aan dat volk geschonken, komen door dat kanaal van Christus' bloed. Zelfs het kleinste stukje brood dat zij krijgen is verdiend door de Middelaar. Zelfs het bed waarop zij slapen valt onder de tijdelijke weldaden en zegeningen, die zij ontvangen. En al hetgeen God innerlijk Zijn volk schenkt tot verzoening en vrede met God, vloeit uit de gerechtigheid van Christus. Het is niet uit hen, maar eeuwig uit- en door- en van God, opdat Zijn geduchte Naam wordt verhoogd en Zijn kerk het alles uit de vastigheid en onwrikbaarheid van die troon zal ontvangen. Ja, zelfs onder de grootste beroeringen der tijden, ja, in de diepste wegen, die God met Zijn kerk houdt, zal die gerechtigheid worden verhoogd, gelijk de dichter dat zong in Psalm 119:69

Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig Heer, enz.

Toepassing

En nu, mijn hoorders, zullen we samen niet moeten getuigen: O, dierbare gerechtigheid Gods! Dat het God behaagd heeft die hierop de wereld te openbaren in de dood van Christus, in Zijn gezegende opstanding, maar ook in de bevestiging van die volmaakte gerechtigheid aan en in allen die daartoe verkoren zijn ten eeuwigen leven. Wat een eeuwig wonder, nooit voor het verstand te vatten. En dat wonder wordt des te groter als u let op de mens die daarmee beweldadigd wordt. Mensen, die van alle gerechtigheid ontbloot zijn en die getracht hebben om van God afscheid te nemen. Toen Adam van die boom gegeten had heeft hij de toevlucht niet tot God genomen, maar heeft zich verborgen en bladeren genomen om zijn naaktheid te bedekken. En dat nu zulk een nietig en verdoemelijk schepsel verwaardigd wordt met die kennis en bedeed wordt met die genade, zover God het in Zijn eeuwige vrijmachtige liefde hier komt te schenken. Want het geldt toch voor Gods kerk gelijk er staat in Zondag 23: *Voor zover ik die weldaad met een gelovig hart aanneem.*

Mijn hoorders, als wij nu daar eens op letten, dan moeten wij zeggen: Wat is het, dat er zo weinig kennis is van die gerechtigheid en zo weinig aanschouwd wordt de glans van Gods deugden? O, wat blinkt voor Gods volk die gerechtigheid weinig! Mijn hoorders, de tijden zijn donker. Het zwaarste oordeel is dit, dat die grondslagen zo weinig worden gekend en aanschouwd. Och, God volvoert Zijn raad met de Zijnen, zowel de een als de ander; ook met land en volk. En wie zal Zijn hand afslaan en zeggen: *Wat doet Gij?* Wat Hij van eeuwigheid besloot, wordt hier uitgevoerd.

Maar mijn hoorders, al die gebeurtenissen in de wereld zouden ons niet zo aangrijpen en onze ziel niet zo beroeren, wanneer de grondslagen van die Gerechtigheid maar meer aanschouwd werden. Dat is de breuk! En u kunt er vast van op aan, dat wanneer het éne gemist wordt, 't andere bedekt blijft. Wat zijn we er ver van af! Maar als wij persoonlijk de man worden dan komt men op zijn plaats. David zegt: "Ik heb gezondigd, wat hebben die arme schapen gedaan?" Hoe staat het er nu mee onder de gerichten Gods?

Het is zo noodzakelijk om Christus te leren kennen. Een leraar, die al juicht voor Gods troon, hoorde ik eens zeggen: 'Als straks de dood komt, zal niet gevraagd worden, hoe staat het met dit of dat land, maar of wij een God voor ons hart en een Borg voor onze ziel en een pas voor de Hemel hebben'. Daar zal naar gevraagd worden, maar al het andere zal bij de dood wegvallen. O, zou het ook ons niet van de hemel toegeroepen worden: *Martha, Martha, wat bekommert en verontrust gij u? Maar één ding is nodig.* Ik geloof, mijn hoorders, dat onder de donkerheden van de tijd, God Zijn raad volvoert en de uitverkorenen toebrengt. Geen klauw zal er achter blijven. Door alle tijden zullen er gevonden worden, die tot God roepen en vrede vinden in het bloed des Lams. Maar aan de andere kant, wat moeten wij toch zeggen, wat zien wij toch weinig van die tekenen Gods in het midden van ons. Dat er nog mensen zijn, die met God te doen krijgen. Dat er nog mensen zijn, die alles moeten inwisselen, maar die ook alles gaan inwisselen voor die Parel van grote waarde en daarin hun sterkte en zaligheid vinden. God brengt Zijn volk toe onder het oordeel met een slag in ziel, en die verwaardigd werden om een oog buiten zichzelf te slaan komen schier ook niet verder. Wat zijn er weinig doorbrekingen, en waar de zaak afgehandeld werd, wat is er veel meer een leven uit de bekering, dan uit God. En weet u hoe dat komt, dat de oefeningen van Gods recht zoveel gemist worden? Want waar geen afhandeling is, daar kan ook geen verlustiging en bevrediging in dat recht van God zijn. Het éne vloeit uit het andere.

O, dat die ontdekkende, ontblotende en ontgrondende bediening van Gods Geest ons niet meer werd onthouden, maar God nog aan Zijn eer kwam in de toerekening van de

volmaakte gerechtigheid van Christus! Om daarmee verzadigd te worden ten eeuwigen leven. En al wat daar buiten ligt werd weggevaagd door de bezem van dat Goddelijk recht om alleen die gerechtigheid te omhelzen, waardoor onze hoorn eeuwig zal verhoogd worden. Psalm 89. Want er staat toch: "In de Heere zijn de gerechtigheden en in Hem zullen zij gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad van Israël." Jes. 45:23

Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons. Ja, daaruit zullen toch vloeien al de weldaden van het verbond der genade. Daaruit vloeit de vereniging met Christus om Hem meer en meer gelijkvormig te zijn, in Zijn vernedering, in Zijn verhoging. Maar daar zal ook uit voortvloeien die eeuwige vertroosting: "Uw goede Geest geleide mij in een effen land." Een sterkte voor de kerk van God in al haar druk en tegenheden en die hen brengt voor het aangezicht van hun Vader. Daar zal uit voortvloeien die stille overgave des harten aan Zijn leiding hier op aarde, door het dal der moerbeziënbomen. En het stil betrouwen, dat Hij toch Zijn kerk vertegenwoordigt in de Hemel voor het aangezicht van Zijn Vader. Maar ook zal Hij voor dat volk openen dat nieuwe Jeruzalem aan het einde van al hun strijd, moeite, kommer en tegenheden. Ja, ook zal Hij eenmaal afhandelen met al Zijn vijanden. Want er staat, dat de Vader het oordeel aan de Zoon heeft overgegeven. Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons. Zo zal dat gericht toch éénmaal zijn in die doorluchte dag, wanneer Christus zichtbaar zal verschijnen op de wolken des Hemels, om te oordelen de levenden en de doden.

O, met welk een blijdschap zou Gods volk naar die dag toch moeten uitzien, naar die dag, waarop God de wereld rechtvaardig zal oordelen en een iegelijk zal vergelden naar Zijn werk. 2 Cor. 5:1. *De Heere zal Zijn volk niet begeven noch verlaten en het oordeel zal wederkeren tot gerechtigheid.* Dat heeft de dichter mogen zingen, omdat zijn ziel gerust was in de vereniging met Christus. De kerk zal toch met blijdschap moeten uitzien naar de dag van Christus. De dag waarin het volk aan Zijn rechterhand geplaatst wordt. Hier hebben ze menigmaal een verborgen leven gehad. Verborgen voor de wereld, verborgen soms voor hun eigen huisgenoten. Verborgen en bedekt, zo menigmaal ook voor zichzelf vanwege de donkerheden, bestrijdingen en schrikkelijke aanvechtingen. Want Gods volk is toch een volk, dat de meeste tijd met een strop over de aarde loopt. Een volk, al is het vrij, toch moet het zoveel in banden en boeien over de wereld gaan. Toen Ds. Ledeboer in de gevangenis de tijding kreeg dat hij weer voor een half jaar gegijzeld werd, schreef hij: "Nimmer heb ik mij zo vrij gevoeld als thans, ik ben met de Heere in de gevangenis." Maar toen hij de tijding kreeg, dat hij ontslagen werd, toen werd hij bedroefd. Bedroefd, omdat hij het leven weer in moest. Och, mijn hoorders, hier gaat dat volk van de éne gevangenis in de andere. Het gebeurt weinig dat zij zo vrij lopen. Dat weet God, maar dat weet ook dat volk. En als God een mens zijn ogen opent, dan begint van stonde af aan de strijd bij dat volk. Die strijd eindigt pas met hun laatste snik.

Ik zal maar één punt noemen uit de vele, *dat onverenigd zijn met de wegen Gods.* Want mijn hoorders, wij kunnen wel verenigd zijn met de oordelen van Gods mond, maar dat is nog geen vereniging met Gods hand. Daar ligt nog wat tussen. O, een bange strijd!

Wanneer, zegt dat volk, zal mijn ziel verenigd worden met Gods doen en handeling en met al de leidingen die God hier op de wereld houdt?

Maar o, welk een troost, God zal Zijn volk niet eindeloos kastijden. En daarom zal die Boas ook niet rusten totdat hij de ganse zaak zal voleindigd hebben. Dat zal zijn, als de kerk van zichzelf verlost zal worden voor eeuwig. Als de kerk zal komen in dat

nieuwe Jeruzalem en God eeuwig zal roemen en prijzen. Waarop Hij Zijn volk meer en meer mocht verwaardigen. opdat wij Zijn lof mogen ontfouwen en zij die gerechtigheid boven alles mogen verheffen, als het onwrikbaar fundament van Christus' troon, maar ook tot eeuwige vastheid voor hun ziel. O, de Heere schenke die vastheid en die troost tot lof en eer van Hem, Die op de troon zit tot in alle eeuwigheid. Amen

5. De onbewegelijke troon des Heeren HEEREN. III

Avonddienst

Psalm 66:2
 Lezen Psalm 136
 Psalm 86:3-4
 Psalm 105:5
 Psalm 134:3

Ik wens een kort woord te spreken over Psalm 89: 15, het laatste gedeelte, waar Gods Woord aldus luidt: *Goedertierenheid en Waarheid gaan voor Uw aanschijn heen.*

We hebben vanmorgen stilgestaan *bij de heerlijkheid van Christus' Troon.* Vanmiddag bij *de grondslagen of fondamente van die troon; die zijn gerechtigheid en gericht.*

Nu wens ik nog met u te spreken over *de zegen van die troon: Goedertierenheid en Waarheid gaan voor Uw aanschijn heen.* Dat zijn, de herauten, die voor Gods aanschijn heengaan.

Mijn geliefden.

Wederom wordt hier gesproken van twee deugden Gods, n. l. van *Zijn Goedertierenheid en van Zijn Waarheid.* De opmerking die ik vanmiddag reeds maakte, dat God en Zijn eigenschappen één zijn, diezelfde opmerking moet ik thans maken. Het is hier ten alle tijden, dat wij zien door een spiegel in een duistere rede. God is groot en wij begrijpen het niet. Welgelukzalig, dat volk dat hier in dit leven met God in aanmerking komt en dat God leert kennen als verzoend in het aangezicht van de Heere Jezus Christus. Dat volk wordt gewaar, dat alleen de zaligheid ligt in een Drie-enig God, Die het alles vervult en die het alles verzadigend Goed is van Zijn uitverkorenen. Wat nu betreft die goedertierenheid Gods, mijn geliefden, het is al voorgelezen uit Psalm 136. 26 maal staat in die psalm: *Want Zijn goedertierenheid bestaat tot in eeuwigheid.*

Wanneer David vervolgd wordt door zijn eigen kind Absalom en in bange strijd verkeert onder al de verdrukkingen en vervolgingen, dan heeft Hij toch tot zijn vijanden gezegd: "Weet toch, dat de Heere Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd." Hij heeft daarbij gevoegd: "Gods goedertierenheden duurt toch de ganse dag. Psalm 4. Goedertierenheid is hetzelfde als goedgunstigheid. Het vloeit uit de goedheid Gods.

Onze oude Godgeleerden hebben van de goedheid Gods gezegd, dat we ze tweeledig moeten aanmerken.

Ten eerste ten opzichte van het Goddelijk Wezen zelf. Leest maar in Psalm 119, daar staat: "Heere, Gij zijt goed".

Maar u hebt die goedheid of goedertierenheid ook aan te merken ten opzichte van ons. De goedheid Gods is in het algemeen Zijn beminnelijkheid omtrent de schepselen Psalm 4: 7-8. Bijzonder de uitlatingen Zijner weldadigheid en lief de omtrent de mensen, bovenal Zijn gunstgenoten. Dus, uit- maar ook inwendig.

Uitwendig betoont God Zijn goedertierenheid. Psalm 36: *Gij zegent mens en beest en doet Uw hulp nooit vruchteloos vergen.*

Maar nu is er een bijzondere goedertierenheid waarvan in deze tekst gesproken wordt.

De goedertierenheid Gods, die Hij verklaard heeft in de schenking van de Zoon Zijner eeuwige liefde. "Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft", enz. Die goedertierenheid Gods ontsluit Hij in Christus, in het deelachtig maken van die weldaden, die verworven zijn door het bloed van de Middelaar en die Hij hier aan Zijn volk schenkt. Van die goedertierenheid wordt getuigenis gegeven in Psalm 36: *Uw goedheid, Heer is hemelhoog. Ze doet het hart van Zijn uitverkorenen vervullen, want door die goedertierenheid worden zij verlost.* Paulus zegt het zo duidelijk in Rom. 2:4, "Of weet gij niet, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?" Deze wordt in de ziel van Gods volk gelegd, waardoor hun hart verbreekt. Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat zij God en Zijn deugden liever krijgen dan zichzelf en Gods recht gaan erkennen en aanvaarden en waardoor zij Gods gerechtigheid kussen en overnemen, waardoor zij uitzien naar die God, Die al hun noden voor tijd en eeuwigheid kan vervullen. O, denk maar aan dat volk, dat hier van Hem leert om voor God in het stof te buigen. Het zal zeggen, dat zij door Zijn goedertierenheid zijn vernederd en het niet langer tegen een goeddoend God kunnen volhouden. Ze deden het met vrijwilligheid en blijmoedigheid en met een volle overgave van hun ganse hart en leven. Er staat van de knechten van Benhadad, dat ze gezegd hebben: "De koningen van Israel zijn goedertieren koningen." Maar met veel meer nadruk zeggen zij dat van die God in de Hemel van Christus, Die op de troon van Recht en Gericht is gezeten. Hij is het immers, Die met Zijn goedertierenheid Zijn volk omringt, dag en dag. Daarom staat er ook: "Goedertierenheid en Waarheid gaan voor Uw aangezicht heen."

Als God nu een mens in zijn hart grijpt, dan krijgt hij twee dingen. God doet ze terugzien, maar ook vooruitzien.

- Zij krijgen *achteruit* te zien. En wat zien ze dan? Dat hun leven niet anders is geweest dan schuld, zonde en ongerechtigheid en zij zich niet anders waardig gemaakt hebben dan de hel. Dan vernemen zij ook in hun leven, dat zij Gods gramschap dubbel waardig zijn. Zij krijgen er zulk een smart en innerlijke droefheid over, dat zij tegen die goedertierenheid Gods hebben gezondigd. Ze zeggen: 'O, God, U hebt mij nooit anders gedaan dan goed. U was goed en goeddoende. Goedertierenheid en Waarheid gaan voor Uw aangezicht heen.' Zij worden gewaar, dat God nooit anders gedaan heeft, dan hen geroepen, getrokken, gelokt, genodigd. Waarom nam God mij daar niet weg? En waarom liet Hij mij daar niet voor eeuwig verzingen? Al heeft hij nog zo'n vroom godsdienstig leven geleid. Hij leert zichzelf als een vijand voor God kennen. Maar wat breekt de goedertierenheid zijn hart en wat zijn die goedertierenheden aanleidingen voor de ziel om te gaan kermen aan de hemel en te gaan roepen tot de Almachtige om te smeken om genade of God hem nog bekeren mocht. O, mijn hoorders, dan wordt er een zoetheid in hun ziel ontdekt en geopenbaard, dat zij nooit van God meer af kunnen, maar tot in eeuwigheid aan God worden gebonden. Vandaar dat Job zegt: "Al dode mij de Heere, zal ik nochtans op Hem hopen." Die innerlijke vernedering door de goedertierenheden des Heeren Heeren, neemt hun hart in en het doet hen naar God wenden. Wij hebben meermalen gezegd, de zaligmakende overtuiging is nooit een wanhopende overtuiging. Het kan wel eens van alle kanten benauwd en donker worden, dat ze van binnen zeggen: 'Maak er maar een eind aan!' O, als een kind van God zijn levensboek gaat lezen, dan kent hij die moedeloze tijden. Maar wat heeft hen altijd bewaard? God zelf bewaart ze. Des Heeren goedertierenheid ondersteunt hun ziel. Dat was bij aanvang in hun leven.

- Maar nu in de *voortgang* van hun leven, in het verdere van hun weg en pad. Laat ik u maar herinneren aan het voorval in Lucas 1. De terugkeer van de verloren zoon. Daar hebt u het duidelijk bewijs. Wat was eigenlijk de oorzaak, dat hij terugkeerde? Gods Woord zegt het ons: hij begon gebrek te lijden. Maar in de grond van de zaak zijn het de goedertierenheden des Heeren geweest, die hem getrokken hebben en die zijn hart hebben ingenomen om zich naar zijn vader te begeven. En voor hij thuiskwam, zag hem zijn vader en toelopende omhelsde hij hem en kuste hem. Dus eigenlijk de liefde van zijn vader heeft hem getrokken om terug te keren. Dat is het, wat in alle moeite en smart en in alle wederwaardigheden het hart van Gods kind kan troosten, verkwikken en versterken. Dat is hetgeen hun ziel in de zwaarste wegen en in de diepste omstandigheden maar bewaren kan voor de wanhoop en wat hen doet verlaten op de Heere en naar Hem alleen maar uit te zien, Die het alles welmaken kan.

Nu wordt er niet alleen over de goedertierenheid, maar ook over *de Waarheid* gesproken. *Goedertierenheid en Waarheid gaan voor uw aangezicht heen.*

Dus de waarheid wordt geschakeld aan de goedertierenheid. Wat betekent dat? Dat ziet op twee dingen, mijn geliefden. Dat wijst ons daarop, dat God waarachtig is in het volvoeren van Zijn bedreigingen, maar ook waarachtig is in het vervullen van Zijn beloften, die in Christus Ja en Amen zijn, Gode tot heerlijkheid. Wat Hij eenmaal gesproken heeft, wordt bevestigd aan al de goddelozen. God straft niet altijd dadelijk de zonde op de daad, 't mag zeer lang worden uitgesteld. Maar de tijd komt, dat de Heere opstaat en Zijn recht volvoert.

En anderzijds, wat Gods volk betreft, zij mogen zeggen met David: "Ik heb de Heere lang in mijn druk verwacht, maar Hij heeft Zich tot mij geneigd." Psalm 40. God zal opstaan tot de strijd, om Zich over Zijn volk te ontfermen. De dag der wraak en der vergelding komt, dat Christus Zich opmaken zal, aan wie de Vader al het oordeel gegeven heeft. Hij zal wraak doen over al de goddelozen en over al de boosheid des mensen. Ja, satan zal geworpen worden in de buitenste duisternis. Wat zal dan de waarheid zegevieren en God Zich betonen als de God der Waarheid!

Maar daar staat ook tegenover dat aan Gods Kerk de geschonken beloften zullen worden vervuld. Denk maar aan Abraham. God beloofde hem een zaad, dat als de sterren des hemels zou zijn. Maar, er wordt geen kind geboren. Het duurt 25 jaar voordat God de belofte vervuld. Gods weg gaat altijd door het onmogelijke heen. Abraham was oud en Sara ver op haar dagen gekomen. Toen werd Izak geboren. "Want Gij hebt mij, zei Sara, tot een lachen gemaakt." God heeft Zijn Woord vervuld. Maar straks komt de kerk in de vuuroven van Egypte, en wordt het gehele volk met uitroeiing bedreigd. Maar dan openbaart God Zich in de brandende braambos als de getrouwe en onveranderlijke. God volvoert Zijn beloften. Dat geldt niet alleen voor Israël, maar voor de gehele kerk van alle eeuwen. Want de poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen,

Denkt ook maar aan het jaarseizoen, dat achter ons ligt. Wij zijn samen vandaag om God te erkennen voor de weldaden en zegeningen, die Hij gaf, ook in het natuurlijk leven. Wat een winter ligt er achter ons! En zie, God heeft de hoop van de landman niet beschaamd. We hebben gezien, hoeveel aardappelen er gerooid werden. Het graan is van de akker gehaald. God liet het groeien en tot rijpheid komen, God heeft, wat Hij eenmaal sprak tot Noach, vervuld, dat zaaien en oogsten niet zouden ophouden, al de dagen des levens. Gen. 9.

Er was op het gebied van de landbouw zoveel bekommering. Met grote zorg zag men

de zomer tegemoet. En geen wonder. Er was zoveel reden voor. Wat hadden wij te verwachten? Niettegenstaande dat alles, heeft God nog vruchtbaarheid gegeven van boven, en boven bidden en denken alles welgemaakt. Ik weet het wel, mijn hoorders, menigeen is ook in ons midden met grote zorg en kommer de zomer doorgegaan. Degenen, die hun kinderen niet geven konden wat zo zeer nodig was. Met ootmoed mogen wij ook thans erkennen, dat vele van onze kinderen belangeloos elders werden opgenomen ter verzorging, waardoor tegemoet gekomen werd in de zorg en kommer, die er in de huisgezinnen was. Zien wij op het jaar, dat achter ons ligt, moeten wij dan samen niet zeggen dat Gods goedertierenheid nog geen einde heeft genomen? En God Zijn Waarheid nog vervuld heeft in 't bijzonder aan Zijn volk en gunstgenoten? Is er één van gebrek omgekomen? O nee. En tot op deze huidige dag, gemeente, wat zijn Gods goedertierenheden menigvuldig. Ik mag dat vanavond wel zeggen aan het einde van deze dank- en bededag. Ook in ons persoonlijk leven heeft God Zijn goedertierenheid en Waarheid rijkelijk bewezen. Hoe menigmaal heeft God Zijn gunst betoond. Wat al vrezen heeft Hij beschaamd En waarvoor heeft God niet bewaard? God roept ons in de avond met kracht toe:

Vertelt Zijn wonderen met vliet,

Roemt Zijn oordelen en Zijn Woord.

Die de Heere Zelf nu gebracht heeft voort. Psalm 105:3, Datheen.

Al zouden wij op het rijkste dorp wonen, wij zouden het thans niet beter kunnen hebben, als hier. Wij zouden God tekort doen, als we zouden klagen, noch over het één, noch over het ander. Als een mens mag zien, wat hij verdiend heeft, en wat hij, waard is, o, wat heeft hij dan weinig te klagen. Te klagen heeft hij alleen over zichzelf, over zijn ongeloof, twijfeling en ondankbaarheid. Het leven is vol van Gods goedheid en ontferming. Zelfs een droog stuk brood in de gunst van God is beter dan de beste spijs van de wereld. Er is waarheid in het vervullen van Zijn beloften, *dat hun brood en water gewis zal zijn.* Dat God hen voor Zijn rekening neemt en Hij ze nooit zal laten omkomen in dure tijd of hongersnood. *Ik zal al haar schatkamers vervullen,* zegt de Heere.

O, dat wij uit die ingewanden van die eeuwige liefde Gods verwaardigd werden om Gods Waarheid te erkennen, ja, ook die waarheid te mogen roemen, gelijk de dichter dat deed in Psalm 105: 5.

God zal Zijn Waarheid nimmer krenken, enz.

Toepassing

En nu tenslotte, bij het einde van de verhandeling van deze waarheid, die spreekt over de troon des Heeren Heeren, zouden wij verschillende leringen kunnen trekken. Maar de tijd noopt mij te eindigen. U zult het mij niet ten kwade duiden, wanneer ik tot besluit slechts enige zaken zal noemen, die ons moeten opwekken als voortvloeiend uit de waarheid, die wij deze dag, met gebrek, mochten ontvouwen.

Daar staat hier: *Goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aangezicht heen.* Dat behoort ons op te wekken tot de lof en dankzegging Gods en de bekendmaking van Zijn deugden in Christus in de harten van Zijn volk. Dat is het grootste doel van al Zijn wegen. Paulus zegt in Rom. 11:36. *Want uit Hem, en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid.* Wat van ons is, verhoogt de mens, maar wat van boven komt, mijn hoorders, vernedert de mens, en verootmoedigt het hart om onder God te buigen. Dan kunnen wij nooit te laag voor dat lieve Wezen bukken. Welk een heerlijke heerschappij! Waar vindt men op aarde de weerga van zulk een Koning? Of van zulk een gebied? Wat haalt bij een eeuwige goedertierenheid, die een eeuwig Opperwezen aan de onwaardigste aller schepselen

bewijst in de Zoon Zijner liefde? *Wie is een God gelijk Gij?* Mag men hier wel zeggen. Waar zal men een waarheid en trouw vinden, die bij deze haalt? En niet slechts in de tijd, maar zelfs de eeuwigheid verduren kan!

O, die ziel, die er mede in aanraking komt, moet zeggen: 'Heere, het aardrijk is vol van Uw goedheid'. Zij zien niet anders, dan die goedheid Gods in hun leven. Heilige verwondering vervult hun hart bij het aanschouwen ervan. Dat volk zal genade ontvangen om zich op God te verlaten, op die trouwe en onveranderlijke God. Op die Koning, Die van Israëls God is gegeven en troont en woont boven alle macht en heerschappij. Hij is het Die in zes benauwdheden heeft verlost en in de zevende niet zal laten omkomen. Integendeel. De dichter spreekt ervan in Psalm 74. "Evenwel is God mijn Koning vanouds af, Die verlossing werkt in het midden der aarde." Zij zullen Hem straks eeuwig verhogen. Dit moet nu die kerk opwekken tot een wandelen in de vreze des Heeren, overeenkomende met de grondvesten en hoedanigheden van dit rijk. De gerechtigheid na te jagen dezelfde al maar meer te verheffen. Maar ook, opdat die kerk die eeuwige vertroosting vanuit die troon zal ontvangen, waarop het dierbare Lam Gods is gezeten en waaruit alle zegeningen vloeien voor tijd en eeuwigheid beide.

Zij zullen hier niet altijd moeten zwerven. Maar eenmaal komt er een tijd, dat zij ook met Hem zullen zijn in Zijn troon, gelijk als Hij overwonnen heeft en met Zijn Vader gezeten is in Zijn troon. De tijd zal aanbreken, beminden Gods, lievelingen van Jehovah dat uw druk, kruis en bekommelingen eenmaal zullen eindigen. Hier gaat u vaak met een gebogen hoofd over de wereld. Hier zijn tranen u zoveel tot spijze en hier ligt u zoveel onder stokebranden. Psalm 57. Maar eenmaal komt er een tijd, dat de vrijgekochten des Heeren tot Sion zullen komen met gejuich en dat eeuwige blijdschap op hun hoofden zal wezen; en treuring en zuchting voor eeuwig zullen wegvallen.

En eindelijk, mijn onbekeerde medereiziger. Neemt het in de avond van deze dag toch ter harte, waar de waarheid het ons leert, dat goedertierenheid én waarheid voor Gods aangezicht heengaat. Door gerechtigheid en gericht voldoet God aan Zijn hoogheid en heiligheid; en door goedertierenheid en waarheid aan de nood Zijner onderdanen. Och voor wie zal, het de laatste dankdag zijn op de wereld? Er zijn er hier geweest op de vorige dankdag, die het niet gedacht zouden hebben, maar voor wie het nu reeds eeuwigheid is geworden. Wat is toch het leven hier op aarde? Het is maar een damp, die voor een weinig tijds wordt gezien. Telkens komt de dood als een dief in de nacht. Het zal toch wat zijn, door de dood overvallen te worden en dan nooit gestorven met Christus! O, wat is de dood voor de mens een tegennatuurlijke zaak. Hij is geschapen om te leven en nu wordt hij geboren om te sterven. Gods Woord zegt wel, dat er een tijd is om geboren te worden, en een tijd om te sterven, maar spreekt niet van een tijd om te leven. Prediker 3:2.

Wat is het leven van een mens? Wij zijn nog bij elkaar, mijn hoorders, maar of het lang of kort zal zijn, is voor ons alle onbekend. Wij weten Gods Raad niet. Gode zijn al zijn werken van eeuwigheid bekend. Maar hoe het ook zij, wij zijn op reis naar de eeuwigheid. O, of wij het recht ter harte mochten nemen en de dood niet verre stellen. Is er al eens een tijd aangebroken dat wij die gerechtigheid, gericht en ook die goedertierenheid hebben leren kennen? Dat toch niemand deze plaats verlaat, zonder zich af te vragen, hoe het staat op reis naar de eeuwigheid. Gedenkt aan uw Schepper. Leer je knieën vroeg voor God te buigen. Verlaat de wereld en de zonde, treedt op de weg des vredes en des verstands. Vraag toch naar de Heere, naar Zijn sterkte, eer het voor eeuwig te laat zal zijn. Wij mochten samen vrede met God vinden in het Bloed

des Eeuwigen Verbonds. En de God aller genade mocht Zich over ons ontfermen, opdat wij niet voor eigen rekening zullen voorttrekken, maar in verzoening met God gebracht zullen worden.

En als wij iets van God leren kennen, dat het kwam tot een afhandeling om thuis gebracht te worden in de gemeenschap met een Drie-enig God, waar alleen de volle vrede gesmaakt wordt.

En volk, wat er ook gebeuren zal, hetzij, dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren. Dat Gods Sion die genade in hun ziel mocht ontvangen, die daarin openbaar wordt, dat wij verwaardigd worden om Hem, Die op de troon is gezeten als het hoogste van onze blijdschap te erkennen en te roemen. Christus mocht te midden van de donkerheden en beroeringen der tijden de Sterkte zijn van ons hart.

Goedertierenheid en Waarheid gaat voor Gods aangezicht heen. Al die deugden zijn in God één volmaaktheid, en die éne volmaaktheid is de volmaakte God Zelf. Goedertierenheid en vrede eisen het leven van de zondaar; gerechtigheid en waarheid vorderen de dood. Evenwel hebben zij elkander ontmoet en gekust. O, eeuwig wonder, alleen door tussenkomst van de Zone Gods. Hij is een Koning der gerechtigheid, maar ook een Koning van vrede. Door Zijn offer door Zijn gerechtigheid, die Hij teweeg heeft gebracht, gaan nu ook goedertierenheid en waarheid voor Zijn aanschijn heen, en de gerechtigheid en vrede kussen elkander. Christus heeft ook gezegd in Zijn omwandeling op aarde: *Ik ben de Waarheid.*

O, Volk des Heeren, dat gij doden mocht uw leden, die op de aarde zijn O volk des Heeren, dat uw wandel zij in de hemel. Wast op in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus. Sterft alle dagen! Kruisig u der wereld. Wees zwak om sterk te zijn. En laat al uw begeerten met bidden en smeken bij God bekend werden.

Straks zal er geen onvolmaaktheid zijn. Hoe bestreden uw ziel ook soms moge zijn éénmaal zal de tijd aanbreken, dat u volmaakt die heerlijke troon en Zijn vastigheid eeuwig zult aanschouwen en u eeuwig verblijden in dat aanschouwen.

Daar zal de kreupele springen als een hert en de tong der stomme juichen. En daarom: Zijt geduldig in de verdrukking. Verblijdt u in de hoop. Volhardt in het gebed; Rom. 12. *Dankende de Vader, Die u bekwaam gemaakt heeft deel te hebben in de erve der heiligen in het licht. Amen.*

Naschrift.

Doordat de kerk niet is verduisterd, en de donker zo spoedig inviel, moest de leraar 's avonds zeer kort zijn, als ook droeve familie omstandigheden, die hem noopten kort te zijn.

(Daar er geen goed materiaal meer te verkrijgen is, is deze serie preken op folio-papier gestencild. Het lezen kan vergemakkelijkt worden door een liniaaltje of recht stukje papier te leggen onder de regel die men leest.)

6. De verlossing van Gods Kerk

Dankdagpreek Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Zuid,
op Woensdagavond 27 Oktober 1943

Ps. 68: 1

Lezen Jeremia 50: 20-46.

Psalm 103:5-9

Psalm 94: 8

Avondzang 5- 6.

Mijn geliefden.

In Job 14:14 zegt Job: "Ik zou al de dagen mijns strijds hopen, totdat mijn verandering komen zou." Het gaat daar over de kortstondigheid en nietigheid van het leven van de mens op aarde. De vraag is immers tevoren door Job gedaan: "Als een man gestorven is, zal hij weder leven?" Dan volgt er dadelijk op: "Ik zou al de dagen van mijn strijd hopen, totdat mijn verandering komen zou." Dat wil zeggen, al de tijd dat ik mij op de wereld bevind, zal ik volstandig hopen, dat er nog verandering zou komen en wanneer uit dit leven nog een ander leven tevoorschijn komen zou. En nu was Job een mens die alle recht en grond had om te hopen. Want Job had in zijn ziel een zekere verwachting voor de eeuwigheid, ook wat betreft zijn eigen leven. Denk maar aan hetgeen hij in het 19^e hoofdstuk gezegd heeft. "Want ik weet, mijn Verlosser leeft en Hij zal de laatste over het stof opstaan."

Nu heeft God in de harten van Zijn volk door Zijn Geest gewerkt een levendige hoop. Een hoop die niet zal beschamen, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort. Een hoop, een verwachting, die nimmer zal worden afgesneden, hoe donker het ook in hun leven zijn mocht en door welke wegen het ook met die kerk zal gaan op de wereld.

Het was in het leven van Abraham ook donker, toen de hoop die hij had als het ware onderging, en de verwachting, die hij had van Hagar de bodem werd ingeslagen. Maar toen het niet meer kon en naar menselijke berekening alles was afgesneden, heeft God de belofte vervuld, waar hij met verlangen naar uitgezien had, namelijk naar dat zaad, dat God hem had beloofd toen hij 75 jaar oud was; en in welk Zaad alle geslachten des aardbodems gezegend zouden worden.

Ik zal al de dagen mijns strijds hopen. Want het volk van God heeft een hoop in hun ziel gekregen door God gewerkt, die zich steeds openbaart bij al hetgeen hun ziel in de banden van de strijd gedurig neerdrukt tot aan het einde van hun leven. En zo blijft het tot aan het einde der eeuwen, ook in de tijd, die wij thans op de wereld moeten doorleven. Het is een tijd van strijd en een tijd van benauwdheid, maar Gods volk heeft een hoop op de eeuwige overwinning van Christus. De hoop zal zeker bevestigd worden op Gods tijd. De kerk blijft niet altijd in banden en ander benauwdheid van de vijand, maar God Zelf zal de twist van de kerk twisten. Hij zal haar recht uitvoeren, gelijk ik daar vanavond met de hulp des Heeren een enkel woord over wens te spreken uit Jeremia 50: 33 en 34; waar Gods Woord aldus luidt:

Zo zegt de Heere HEERE: De kinderen Israels en de kinderen van Juda zijn tezamen verdrukt geweest; en allen, die hen gevangen hadden, hebben hen vastgehouden; zij hebben hen geweigerd los te laten. Maar hun Verlosser is sterk, Heere der Heirscharen is Zijn Naam; Hij zal hun twist zekerlijk twisten, opdat Hij het land in rust brenge, maar de inwoners van Babel beroere.

Waar dit woord over spreekt, kunt u zelf wel lezen. Er wordt gesproken over *de verlossing van Gods kerk*.

Er zijn drie vragen, die wij hebben te beantwoorden.

1. **Waarvan zij verlost worden.** (van Babel)
2. **Door Wie zij verlost worden.** (door hun Verlosser)
3. **Waartoe zij verlost worden.** (opdat Hij het land in rust brenge maar de inwoners van Babel beroere)

1. Waarvan zij verlost worden

In Jeremia 50 gaat het over de val van Babel, over een volk dat God eenmaal gebruikt heeft om Zijn volk te tuchtigen en te kastijden. Dat volks des Verbonds had de weldaden Gods met voeten vertreden. Het had op schrikkelijke wijze tegen God gezondigd en de mate der ongerechtigheid vol gemaakt. Dat Juda en Israel was op verschrikkelijke wijze van God afgehoereerd; nog erger (zegt het Woord) dan de volken van rondom. En nu had de Heere hen niet aanstonds aan Babel overgeleverd of aan de Assyriërs, maar na langdurige vermaningen die God van de Hemel door middel van de profeet aan hen had geschonken. Er staat zelfs in Jeremia, dat Hij Zijn profeten had gezonden, die alles hadden gedaan wat in hun vermogen was. Zij hadden als een herder aangehouden achter de kudde, om dat volk terug te roepen van de weg des verderfs. Maar zij hebben naar de stem van die profeten niet geluisterd.

Eerst werd het Rijk der 10 stammen gevoerd naar Assyrië en toen heeft Juda dat Rijk als een voorbeeld gehad, hoe kwaad en bitter het is tegen God te zondigen. Maar ook dat heeft geen indruk gemaakt op het volk des Heeren. Zij hebben zich verhard in het kwaad. Totdat de koning van Babel, Nebukadnézar kwam en het volk onder zijn heerschappij bracht, maar ook dat volk wegvoerde naar Babel.

Wel heeft God met dat volk andere bedoelingen gehad dan Babel. Het volk Israel en dat van Juda kon vanonder de hemel niet worden uitgeroeid.

Daar lag voor dat volk nog een belofte, die vervuld moest worden. Dat was in het bijzonder de belofte dat Christus uit hen zou geboren worden. "Want uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid." Micha 5: 1.

Babel heeft niet anders gemeend dan om dat volk cijnsbaar te maken, met hen zo te behandelen dat zij geheel en al in Babel zouden opgaan en zij nooit meer een bestaan zouden hebben om als volk terug te keren. De gedachtenis aan dat volk zou van de aarde worden uitgeroeid. En op de meest schandelijkste en vreselijkste manier heeft Babel met dat volk van God gehandeld.

Maar weet u waar Babel geen erg in had? Dat het in de grond van de zaak strijd voerde tegen GóD zelf. Want Israel was het door God uitverkoren volk. Dat was Zijn eigendom. Dat was een volk, dat een Formeerder had, opdat het in Zijn beloften zou delen. Het is een volk waarmee God tot in het laatste der dagen nog bemoeienissen mee maken zou. Lees maar wat er staat in Gods Woord, dat zij vele dagen zouden zitten zonder tempel en dat zij in het laatste der dagen zouden vragen naar David hun Koning. En dat God Zich over hen zou ontfermen. Want wanneer de volheid der heidenen ingegaan zal zijn, zal gans Israël zalig worden.

Babel heeft nooit anders bedoeld dan de ondergang van dat volk. Zij hebben met dat volk in Babel de spot gedreven. Zij zijn vertrappt als het slijk der straten. Zij hebben tegen dat volk, - dat daar geen kracht tot verweer had, dat daar verkeren moest vanwege hun zonden, tegen dat volk, dat met een gesloten mond liep, - hebben zij gezegd: Zingt ons een van de liederen Sions. Nee, niet omdat zij zo begerig waren, om die liederen te horen, maar om er de spot mee te drijven. Om dat arme volk nog meer in moedeloosheid te doen verzinken.

En zie mijn hoorders, nu zullen de rollen omgekeerd worden. Er staat in Jeremia 50, in een tekst, *dat zij verlost zouden worden*. Waarvan zij verlost zullen worden? Van Babel! Van Babel, dat de Kerk, de kinderen Israels, de kinderen van Juda zó zeer verdrukt hadden, en die hun gevangen hadden vastgehouden. Zij hebben geweigerd hen los te laten. Waarom wordt hier genoemd de kerk van Israël en de kerk van Juda? Dat zit hem hierin. Dat Rijk der 10 Stammen was door Assyrië weggevoerd. Maar met dat Assyrië is het slecht afgelopen. En wat is het einde van dit Rijk geweest? Dat weet u allen. Dat is aan Babel onderworpen geworden. Assyrië heeft ook een tijd gekregen dat het geen bestaan meer had. Die tijd kwam toen Babel Assyrie overmeesterde en overwon. Het gevolg daarvan was ook, dat het Rijk der 10 Stammen onder de macht van Babel kwam.

Daaruit moeten we deze lering trekken, dat door schijnbaar tegenstrijdige wegen heen de kerk bij elkaar gebracht wordt. Wie zou dat ooit hebben kunnen denken, dat er nog een tijd zou komen, dat zij in hetzelfde land zouden komen en dat zij onder dezelfde heerschappij zouden geraken? God brengt Zijn volk bij elkaar door druk en ellende heen. Ik denk, dat zij wel verblijd geweest zijn, toen zij elkaar ontmoetten in dat vreemde land. De band der eenheid werd weer gevoeld. Jaren was het geleden, dat zij gezegd hadden: "Wat deel hebben wij aan David en wat erve aan de zoon van Isai?" Toen hadden zij Jerobeam, de zoon van Nebat uitgeroepen tot hun koning. Rehabeam had nog wel pogingen in het werk gesteld om hen bij elkaar te houden, maar dat is niet gelukt. Het was een omwenteling van de Heere.

Assyrië kwam onder de macht van Babel en zo kwam de Kerk bij elkaar. Daar ziet u mijn hoorders, God volvoert Zijn raad door al de druk der tijden. Dat ons oog dit ook aanschouwen mocht met Gods Kerk in ons Vaderland. Dat de tijd mocht aanbreken, dat die kerk, die nu gescheurd ligt en verbroken als beenderen aan de mond des grafs verenigd werd om dan samen onder de druk en kastijdingen God aan te roepen met een eenparige schouder.

In de tweede plaats merkt u in onze tekst, dat Babel verschillende roepstemmen heeft gekregen, om die kerk los te laten. Maar dat *Babel heeft geweigerd*, staat er. Niet alleen dat zij de kerk vertreden heeft op de vreselijkste wijze, maar zij hebben geweigerd hen los te laten, haar de vrijheid te geven. Zij hebben nooit meer onderhandelingen willen voeren met hen, om nog een weg te openen dat dit volk weer in vrijheid zou komen. Zij hielden er geen rekening mee en Israel moest daar doen wat men in Babel wilde. Daar is veel en weinig over te zeggen. Maar er staat, dat zij weigerden hen los te laten. Maar Babel heeft het nooit kunnen denken, dat zij het voor God moesten verspelen. Maar dit kunt u altijd wel onthouden, dat God de satan altijd voor is. Satan komt altijd op de tweede plaats. "Mijn raad zal bestaan, zegt de Heere, en Ik zal al Mijn welbehagen doen."

Hetgeen hier geschreven staat van Israël en Juda is een beeld van Gods kerk, zoals die geweest is in de tijd van Farao. Want hetzelfde wat we bij Farao gezien hebben horen we hier bij Babel ook. Zo menigmaal heeft de Heere bevel gegeven aan Farao om dat

volk te laten gaan, maar Farao weigerde steeds. Farao wilde niet en Babel wilde ook niet. En daartegenover was het de wil van God, dat het volk weer terug zou keren. Maar dat duurde zo lang, totdat God kwam en zich over Zijn erfdeel ontfermde.

Nu was dat volk om eigen schuld in Babel gekomen. De herders, vorsten, profeten en priesters hadden dat volk aan het dwalen gebracht en overgegeven aan de zonde en daardoor in de ballingschap gebracht. Nu was er toch een tijd gekomen dat God over dat volk zou opstaan. Hoe is dat gebeurd? Hoe heeft dat plaats gehad? Had dat volk wapens? Hadden zij nog geschoolde krachten of een sterke legerleiding?

Zij hadden niets meer. Maar God is Almachtig. *Hun Verlosser is sterk*, staat er. Hoe zou dat volk nu ooit uit Babel verlost worden, daar zij zuke sterke vijanden hadden, officieren, die over de hele wereld beroemd waren en die schrik en ontzetting teweegbrachten? Hoe zou *ooit dat arme hoopje volk verlost worden?*

Mijn geliefden, er staat: En hun Verlosser is sterk. Daar wordt gewezen op Christus. En nu is Christus de grote Verlosser van Zijn kerk. Wij lezen in het Oude Testament drie dingen van de lossen.

- Terug verwerven wat kwijt was. Lev. 25:25.
- De persoon vrijmaken. Lev. 25:47-48.
- Het bloed van een vermoorde broeder wreken. Num. 35:19.

Terug verwerven wat kwijt was. Lev. 25:25. Dat doet Christus ook, volgens Hebrëen 10:14. Hij heeft Hij met een offerande in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. Hij heeft alles verworven voor Zijn kerk, want Hij is de tweede. Adam. Er staat in Psalm 72: *Een schat van zegeningen is ons in Hem ten erfdeel geworden.*

In de tweede plaats: Hij maakt de persoon vrij. *Indien de Zoon u vrijgemaakt heeft, zo zult ge waarlijk vrij zijn*, Joh. 8:36. Hij maakt Ze vrij met zijn dierbaar bloed. Want er wordt gesproken over *het dierbaar bloed van het onbevleete en onbestraffelijke Lam, dat voorgekend is van voor de grondlegging der wereld.*

In de derde plaats, wat betreft het wreken van de overleden broeder. Lees maar in Jesaja 63:4. *Want de dag der wraak was in Mijn hart en het jaar der verlossing was gekomen.* Hun Verlosser is sterk. Die is zó sterk dat Hij in sterkte uitblinkt boven al het geweld en heerschappij van de wereld. Het is die sterke Verlosser, *Die tot het noorden zegt: geef; en tot het zuiden: houd niet terug.*

En wat heeft God nu gedaan met dat Babel? Hij heeft aan de Meden en Perzen bevel gegeven om Babel te overmeesteren en om Babel van de aarde weg te doen. Dat volk kwam van het noorden met een machtig leger (het is u al voorgelezen uit Jer. 50) om Babel te vernietigen. Het waren de Meden en Perzen, die tegen hen opgetrokken zijn met grote legers, die wonnen op alle fronten. God gebruikte die volken weer om Zijn Raad uit te voeren. God trad aan de spits en Hij heeft de Meden en Perzen gebruikt, om Zijn volk in vrijheid te stellen.

Och, mijn geliefden, wat is Hij een groot God en een heerlijk Koning over de ganse aarde. God, de grote Rechter gebruikte de Meden en Perzen om Zijn welbehagen te doen. Als God zegt: tot hiertoe en niet verder, dan is het afgelopen. Er staat nog bij: *Heere der Heirscharen is Zijn naam.* Wat moet dat wel geweest zijn voor Babel? De legers die Babel had, waarmee zij oorlogen gevoerd hebben, daar was naar de mens gesproken, geen einde aan. Zoveel landen en volken waren in hun macht. Denk maar aan de grote legermachten, die thans op de wereld tegenover elkaar staan.

Heere der Heirscharen is Zijn Naam. De Heere der Heirscharen heeft meer soldaten dan alle koningen der aarde. Hij zegt van de engelen: "Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil die de zaligheid beërven

zullen? Hebr. 1: 14. Die hebben zoveel kracht en macht, dat slechts één engel in één nacht 185.000 Assyriërs dood sloeg. Daarom zegt de Heere: "Waarom spreekt gij o Israel, mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij? Weet gij het niet en ziet gij het niet?"

Hun Verlosser is sterk, Heere der heirscharen is Zijn Naam. Het is die Verbondsgod, die Trouwe en Onveranderlijke. Wat uit Zijn mond gegaan is blijft vast en onverbroken. Het is die God, Die nooit feilen zal in Zijn trouw, Die nooit verandert in Zijn liefde en Wiens oog over de Kerk geopend is. Die zegt: *Wie Mijn volk aanraakt raakt Mijn oogappel aan.* En op een andere plaats: *Ik zal hun twist zeker twisten.* God neemt het voor dat volk op; voor dat verordineerde volk, voor dat gekochte volk, voor het verlorene volk, voor dat gezegend volk; voor dat volk dat Zijn eigendom is; voor dat volk dat zo vaak in moedeloosheid neerzit, voor dat volk, dat menigmaal zucht op aarde, voor dat volk, dat soms leeft, alsof er geen God meer in de Hemel is; voor dat volk, dat zo gebeukt kan worden op de wereld en dat zelfs zegt: 'Zou God nooit meer van Ontferming weten?' Voor dat volk, dat geslagen is en beeft op het geritsel van een blad.

Maar God zal hun twist zeker twisten. Alsof de Heere hier zegt: het lijdt geen twijfel, je kunt ervan op aan, het is eeuwig vast en zeker, dat Christus voor die kerk zal twisten. Met jaloersheid zal Hij dat doen, en ook krachtdadig. Waarom?

Omdat Babel te ver was gegaan in de verdrukking van de kerk. Omdat zij het volk des Heeren wilden vernietigen van de aarde en omdat zij dat volk zoveel leed en droefheid hadden bezorgd tegen Gods wet. God zal hun twist twisten en Hij rekent af met Babel. Ja, zo zeer, dat er straks niets meer van hen zal overblijven. O, wat een wonder als de Heere der Heirscharen de twist van Zijn volk gaat twisten! Die grondslag daartoe ligt in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid, waar Christus met Zijn hart Borg geworden is om tot God te genaken. Dit ligt ook in die twist, die Hij voor Zijn volk getwist heeft, toen de dag der wraak in Zijn hart was en het jaar van Zijn verlossing was gekomen. Toen Hij op Golgotha niet alleen voldaan heeft aan Gods recht, maar ook satans kop voor eeuwig heeft vermorzeld om Zijn volk in de vrijheid te stellen en om ze te leiden tot de eeuwige zaligheid.

Hij zal hun twist zeker twisten. Straks zal Babel wegvallen en dan zal dat volk terugkeren en zij zullen stad en tempel herbouwen en God zal met hen zijn. Ja, dan zal de heerlijkheid van de tweede tempel veel groter zijn dan van de eerste, want Christus Zelf zal in die tempel Zijn intrede doen.

Hij zal de twist voor Zijn volk twisten. Dat doet Hij hier in hun ziel, dat doet Hij ook voor het Aangezicht van Zijn Vader en dat zal Hij ook eenmaal doen in den dag der dagen. Wanneer de laatste bazuin zal blazen, wanneer Hij Zijn volk tot Zich nemen zal, wanneer zij verlost worden uit dit moeitevolle tranendal. Daar hebben zij hier het Onderpand van ontvangen gelijk wij dat samen zingen, uit Psalm 94: 8

TOEPASSING

Tot nu toe hebben wij gehoord waarvan de kerk verlost zou worden namelijk van Babel. Ook door Wie de kerk verlost zal worden, dat is door Christus.

3. Waartoe de kerk verlost wordt, is het laatste punt waarop het antwoord gegeven wordt in onze tekst.

Ten eerste opdat Hij het land in rust brenge en ten tweede, dat Babel verwoest worde. Opdat Hij het land in rust brenge, ziet letterlijk op Kanaän. Dat land was verontrust door de vijand. Dat land was verwoest en was als een woestijn. Een droeve aanblik

had dat land gekregen. De wijnstok en de vijgenboom, het was alles verwoest en verbrand. Op de plaats waar eenmaal de schone tempel stond van Salomo, waar God Zelf woonde en waar Hij Zijn heerlijkheid jaar aan jaar toonde tussen de Cherubim Zijner heiligheid, die tempel was met vuur verbrand. Daar staat van geschreven in de Klaagliederen van Jeremia: *De vossen lopen er over*. Klaagl. 5:18. Zo verschrikkelijk was het met dat land gesteld. Maar nu zou God de twist van Zijn volk gaan twisten, opdat hun land weer tot rust zou komen, als het volk weer terugkeerde. Want het land Kanaän had God gegeven tot een erfelijke bezitting. En in de dagen van Salomo leest ge, dat een ieder zat onder zijn wijnstok en vijgenboom. Nu zou de Heere het land tot rust brengen. In rust brengen, opdat het land weer groeien en bloeien zou. En ook, opdat dat volk weer een plaats zou krijgen van rust en vrede, opdat zij als een zelfstandig volk zich weer zouden openbaren, gelijk er staat in Psalm 69: *Daar zal Zijn volk weer wonen naar Zijn raad*. God zou hun weer rust en vrede geven.

En geestelijk mijn hoorders, betekent het, dat het volk weer rust in God zal vinden. In Babel hebben zij niet anders dan onrust gehad. Dat was de vrucht van hun zonde, dat zij daar moesten verkeren. Het was het oordeel Gods, dat over hen was uitgestort. En vraagt het maar aan dat volk of zij rust kenden. Zij hebben tijden gehad in Babel, dat zij niet onder God konden bukken. Dat is innerlijk in het hart van Gods volk ook zo. Zij zijn als een voortgedreven zee, die niet rusten kan, als zij onverenigd met Gods wegen en handelingen zijn. Daar heeft hun ziel een innerlijke smart onder. Maar nu zou de tijd aanbreken, dat God het overneemt en hun zonde verzoent in het bloed van Christus. Want Hij doet alles voor hen en bidt voor de kerk in de Hemel. Hij ijvert voor die kerk. Hij geeft de vrede weer terug. Paulus zegt in Hebrëen 4:3. *Want wij die geloofd hebben gaan in de rust*.

En als zij tot die plaats komen, dan zal die stad niet verstoord worden, die God tot Zijn woning heeft verkoren. En wat er dan ook gebeurt mijn hoorders, ook hier op de wereld, dan krijgt dat volk een ware rust in God door Christus. Al stormt het van buiten dan is het van binnen in hun hart: "De beekjes der rivieren zullen verblijden de stad Gods de woningen des Allerhoogsten." Psalm 46:5. Dan is er rust voor het volk dat veel klagen moet op aarde: "Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij. Wees dan maar jaloers op het volk dat zo vaak hun harpen de wilgen moet hangen en dat vaak in smart en moeite over de wereld gaat.

God zal eindelijk helpen, u die nu klaagt,

Verbeid den Heer' op Zijn toekomst hebt acht. Psalm 27:7 (Datheen)

Ten tweede. Wat zal het dan meevallen voor Gods volk, maar tegenvallen voor de vijanden. Lees maar in Psalm 68

Die God altijd hebben gehaat,

Zullen voor Hem met schand' en smaad

Vlieden in alle landen.

Daar zal niets van overblijven, want de inwoners van Babel zullen worden verwoest. Och als je dat hoofdstuk leest, wat Babel dat volk heeft aangedaan ... zij werden met dezelfde maat gemeten. En nu kan het wel eens lang uitgesteld worden, maar ... God komt. Er zal een dag komen, dat de rechtvaardigen zich zullen verblijden en dat zij hun voeten zullen wassen in het bloed der goddelozen.

O, straks rekent God eens af met satan, die dat volk zo vaak in zijn netten verstrikt en die zo menigmaal dat volk benauwd en beroerd heeft. En ook door zijn onderdanen onderdrukt heeft. God zal eenmaal met Zijn vijanden afrekenen. *Hij zal de inwoners van Babel beroeren*, staat er. Wat zal dat hier uitmaken op de wereld, als God opstaat

tot de strijd en Zijn tegenstanders van voor Zijn aangezicht zal doen vlieden! En wat zal het eenmaal zijn in die buitenste duisternis, waar eeuwig zal zijn wening en knersing der tanden. O, Gods arme volk is gelukkig als het maar veel op dat oordeel mag zien. Paulus zegt: "Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere de rechtvaardige Rechter in die dag geven zal", 2 Tim. 4:8. En die rechtvaardige Rechter geeft elk zijn deel. Als dat volk straks binnen mag komen, al hebben zij hier een leven achter zich, dat veel in druk en strijd was, o, hoe zullen zij straks aanschouwen de eeuwige triomf van Koning Jezus! Als Hij de tranen van hun ogen zal afwissen en wanneer zij verwaardigd worden om eeuwig te zingen: *Gij zijt overwinnaar in de strijd, en geeft Uw volk de zegen.*

O, mijn hoorders, waar behoren wij nu bij? Bij Israël of Juda? Of behoort u bij Babel? Het mocht voor een ieder wel een levensvraag zijn. Een jaar ligt achter ons vol van beroering en strijd, moeite, ellende en wederwaardigheden. Maar ook een jaar van Gods trouw en ontfermingen en een jaar van Gods bemoeienissen. Och, mijn hoorders, vergeet niet een van Zijn weldadigheden, vergeet ze niet. Het is God, die ze u bewees. Er zijn bemoeienissen van de hemel. Er zijn zaken, die smart en droefheid hebben veroorzaakt in hun hart en hun ziel. Maar Gods raad zal bestaan.

Och, mijn hoorders, God geve ons samen te bukken onder Zijn handelingen, want Zijn doen is toch majesteit en heerlijkheid. Ik moet zo dikwijls zeggen: 'O God, los het toch op! Waartoe al die verdrukkingen en oordelen? Moeten er nog toegebracht worden tot de Gemeente, die zalig zullen worden? Moeten de landpalen van Sion nog worden uitgebreid? O, waartoe toch dit alles?' Ons gehele leven is er vol van. Maar God volvoert Zijn Raad en Zijn welbehagen. Zijn doen is altijd Goddelijk en vol Majesteit. Zijn handelingen zijn altijd wijs en Zijn weg ligt in het Heiligdom.

'O, God ontferm U over Uw Kerk. Gij zijt toch een Vader der wezen.' *Hun Verlosser is sterk*, staat er. Het zal mijn hart en ziel verkwikken, als God een man aan u mocht schenken en dat Hij zijn welbehagen mocht verheerlijken in het midden van u.

O, het zal wat wezen mijn hoorders, als het een scheiding voor altijd zal moeten zijn. Nu, dat God Zijn ontferming nog zal betonen tot ere van Zijn doorluchte Naam en tot bevestiging van Zijn Koninkrijk. God mocht in de bangheid der tijden ons gedenken en een vurige muur rondom ons zijn.

Wij gaan de winter weer tegemoet met al zijn zorgen, moeiten en ellenden en met al zijn wederwaardigheden; en dan een wereld vol met oordelen en gerichtten. Och, dat het ons lere de noodzakelijkheid om Christus te kennen, dat gaat toch boven alles. God rekent met de wereld wel af. Laten wij er ons niet druk over maken. Want al wat tegen God is, krijgt op zijn tijd zijn deel en bij God zijn geen abuizen. O nee, God rekent nooit mis. Ook in het uitdelen van de straffen niet.

Maar om nu bij dat Juda te mogen behoren, tot het volk, dat Hij heeft uitverkoren en tot Zijn woning heeft verkoren,

O, jong en oud, klein en groot laat deze prediking ingaan in uw hart. God grave ze op de tafel van uw ziel tot uw eeuwig behoud. Dat God er eens in meekwam voor uw kinderen en voor uw mannen die in het buitenland vertoeven, voor degenen die in krijgsgevangenschap zijn, in ziekenhuizen en gevangenissen, God mocht er nog aan denken en de dag mocht nog eens aanbreken, dat Hij ons lot mocht wenden. En dan als een schuldig mens, maar ook als een mens voor wie God het heeft opgelost. Dat onze ziel vernederd en in verootmoediging voor Hem in het stof mocht bukken, met aanbidding voor al Zijn handelingen.

De Heere gedenke u uit- en inwendig en Hij blijve met u in het persoonlijk leven in

uw huiselijk leven en in uw maatschappelijk leven.

Hij verheffe Zijn vriendelijk Aangezicht, ook over u ouderlingen en diakenen. Hij vervulle de nood, die veel en groot zijn, uit- en inwendig.

Hij geve Zijn volk oefeningen en leringen om Christus te gewinnen en zichzelf te verloothen en om Zijn gezegende voetstappen te mogen drukken en door het geloof te mogen zien op die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus. Al gaat u dan donkere nachten tegemoet en bange tijden, met Christus kunnen we overal door en overal over. Hij ging door lijden tot heerlijkheid. Hij heeft de strijd volstreden. Hij heeft de loop geëindigd en Hij heeft voor Zijn volk een voorbeeld nagelaten om Zijn voetstappen te drukken. Indien wij met Hem lijden, zullen wij met Hem verheerlijkt worden, O, wanhoop aan Gods macht niet, want uw Verlosser is sterk. Die is sterker dan al de machten van de vijanden. Die zal eeuwig overwinnen. Dat wij zo onze hoofden mogen opheffen, door het geloof in de aanschouwing van die overwinnende Koning van Sion, Die toch eeuwig zal overwinnen.

Babel wordt verstoord, verbrand en vernietigd; ja geheel en al verdaan. Israel komt tot eeuwige rust. En zo moet de Koning eeuwig leven, opdat Zijn Naam eeuwig de eer zal ontvangen.

God brenge Zijn volk in die rust, die er overblijft voor Zijn volk. De inwoners van Babel zullen beroerd worden en Israël zal zich verblijden, eeuwig en altoos. Amen.

7. Een wonderlijke Verbondsbelofte van een wonderlijk Verbondsgod. I

Dankdagpreek 17 oktober 1943, 's morgens in de
Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid

Psalm 105: 3-4.

Lezen Hoséa 2

Psalm 68: 10-16

Psalm 32: 5.

Psalm 80:11.

Mijn geliefden.

In Romeinen 2: 4 schrijft de apostel over de rijkdom van Gods Goedertierenheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid. Dat woord rijkdom heeft een tweeledige betekenis.

Dat ziet ten eerste op de rijkdom zelf van de deugden Gods, zoals God ze in Zichzelf bezit, zoals Hij dat toch is uit- en van Zichzelf; de goedertierene, verdraagzame, maar ook de lankmoedige God.

En in de tweede plaats, is het de rijkdom van Gods goedertierenheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid uit kracht van de uitlating daarvan aan hetgeen zich op de wereld bevindt. "De Heere is aan allen goed, staat er, en Zijn goedertierenheden zijn over al Zijne werken." Hij laat Zijn zon opgaan over bozen en goeden, en Hij stort Zijn regen uit over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

Maar nog veel meer dan dat, kunnen wij spreken over de rijkdom van Zijn goedertierenheid, van Zijn verdraagzaamheid en van Zijn lankmoedigheid die Hij bewijst aan Zijn uitverkorenen. Wanneer wij letten in de praktijk van het leven aan wie God ze gedurig en steeds bewijst, dan moet ons dat steeds met verwondering vervullen. Van Israel heeft de Heere zelf gezegd: "Veertig jaar heb Ik verdriet van dit volk gehad en zij zijn een volk, dwalende van hart, en zij kennen Mijn wegen niet." Psalm 95:10.

En wat moeten wij van ons zelf betuigen en verklaren? Zo menigmaal laat Gods Geest Zijn licht schijnen. Wat onze grondslag betreft en de openbaring van ons leven, is niet anders dan dat God gedurig steeds weer verdriet van ons heeft. Want gij hebt Mij arbeid en moeite gemaakt, zegt de Heere met uw zonden. Zie ook Jesaja 56: "Maar Uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God". Nu, tegenover de overtreding van Gods geboden staat de goedertierenheid verdraagzaamheid en lankmoedigheid Gods.

O zeker, het is een bange en een benarde tijd waarin wij samen zijn gekomen om Dankdag te houden. De verdrukkingen van Gods hand zijn vele. Op allerlei gebied vermenigvuldigen de rampen, en de onheilen nemen toe. De zorgen en moeiten, zij gaan almaar meer stijgen voor de personen, gezinnen en voor de gehele samenleving. Een ieder gevoelt het zijne in deze drukkende tijden.

Maar aan de andere kant, mijn hoorders, daar zijn zoveel ontfermingen en zoveel bemoeienissen van God, dat de apostel Paulus met recht schreef in Romeinen 2:4. "Of veracht gij de rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?" Want met volle vrijmoedigheid kunnen wij zeggen dat Gods hand nog is uitgestrekt en dat wij nog niet verteerd, vernield of verdeld zijn. Dat God ons van de aarde niet weggevaagd heeft, maar dat wij samen nog mogen zitten aan deze zijde van dood en eeuwigheid.

En als persoonlijk de vraag eens gedaan werd, dan zouden wij samen moeten zeggen, dat er nog zoveel stof en oorzaken zijn om de Naam des Heeren te roemen en te prijzen. Want in zegening, in oordelen, in plagen en slagen in druk en kruis, in gerichten en moeiten, in alles betoond God nog Zijn ontfermingen om ons tot inkering te brengen, gelijk ik daar vanmorgen een enkel woord over wens te spreken uit onze tekst die u vinden kunt in het uw voorgelezen gedeelte Hoséa 2:5-6.

Waar Gods Woord aldus luidt:

Daarom, ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden. En zij zal hare boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen, en zij zal hen zoeken, maar niet vinden. Dan zal zij zeggen: ik zal heengaan en keren weder tot mijn vorigen Man, want toen was het mij beter dan nu.

In deze voorgelezen tekstwoorden hebben wij *een wonderlijke Verbondsbelofte van een wonderlijk Verbondsgod.*

We wensen stil te staan met de hulp des Heeren bij:

- 1. De veelbetekenende inhoud.**
- 2. Het bijzonder doel.**
- 3. De gezegende vrucht.**

Dat zijn de drie zaken waarbij wij met de hulp des Heeren nader wensen stil te staan.

1. De veelbetekenende inhoud

Een wondervolle verbondsbelofte van een God, Die wonderlijk met Zijn kerk handelt. Die boodschap is gegeven mijn hoorders, door middel van de profeet Hosea aan het rijk der Tien Stammen. Hoséa heeft geleefd, zoals u weet, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz, Hizkia, koningen van Juda, en in de dagen van Jerobeam zoon van Joas, Koning van Israël. Hoséa is een van de eerste profeten geweest die van Godswege geprofeteerd heeft tegen dat volk, dat op zeer snode wijze van God was afgehoereerd.

Het volk van Israel, was het van God uitverkoren volk. Het was het door God bewelddadigd volk. Het was een volk dat op een bijzondere wijze door God was gezegend. Uit alle volken der aarde had God dat volk verkoren tot Zijn eigendom. Hij had dat volk verkoren (niet omdat het een voortreffelijkheid had in zichzelf, of dat er ooit iets goeds in hen gewoond zou hebben), want de Heere zegt in Deut. 7:7: "Want gij waart het minste van alle volken." De grond van de verkiezing van dat volk, zoals de grondslag van de gehele Kerk van God, ligt in het soevereine welbehagen des Vaders. Die Kerk was uit het diensthuis van Egypte uitgeleid door een uitgestrekte hand en sterke arm. God had Zijn welbehagen aan dat volk rijkelijk willen betonen. Want er was op heel de wereld geen volk, dat daarmee gelijk kon gesteld worden. God had zelf een verbond aangegaan, en had het volk in het Verbond opgenomen. God had Zichzelf aan dat volk weggeschonken. En wat blijft er nu anders over, dan dat het volk Hem dienen zou, en voor Hem zou leven, en dat zij zich geheel en al aan de Heere zouden overgeven om in Zijn wegen te wandelen? Maar het volk verliet Hem, en het heeft zich andere goden verkoren. Schrikkelijk was de afval van het volk. En niet alleen dat zij nawandelden de zonden van de heidense volken. Ja, nog veelmeer en veel erger dan dat de heidenen ooit gedaan hadden, verzonken zij in de zonde en ongerechtigheid. En boven dat alles, zij gingen de afgoden dienen. En in dat dienen van de afgoden lag de ontkenning en de miskening van de Levende God.

Om nu maar een voorbeeld te geven hoe vreselijk dat was, hebt ge even te denken aan het leven van David, en daartegenover het leven van Salomo. David had zwaar gezondigd en David was diep gevallen. Denk maar aan Bathseba, aan Uria en aan de volkstelling. Daar zijn donkere bladzijden geweest in het leven van David. Maar als David gaat sterven, dan heeft David wat gezegd, wat Salomo niet heeft kunnen zeggen. David heeft op zijn stervensbed onomwonden en met volle vrijmoedigheid kunnen zeggen: "Ik ben niet goddelooslijk van mijn God afgegaan." Maar Salomo heeft zich gebogen voor de afgoden van die vreemde vrouwen, waar hij mee getrouwd was. Zie, wat een donkere schaduw er op het leven van Salomo is gevallen. God had hem lief, en dat blijft in eeuwigheid. Wat heeft Salomo in het laatst van z'n leven door grote donkerheden moeten gaan. En wat heeft hij Gods gemeenschap moeten missen. Wat staat hij daar als een exempel voor onze ogen, opdat wij benauwd moeten zijn voor de zonde en opdat wij maar gedurig aan de hemel gebonden zullen zijn, om door Hem bewaard te worden voor afwijkingen.

En zie, nu dat volk van Israël bij zoveel weldaden, en bij zoveel goedertierenheden door God geschonken. Het volk gaat daar openlijk God verloochenen, en gaat daar de Baäl dienen, en zich voor hout en steen neerbuigen, wat toch niet anders was dan het werk van mensenhanden. En na de scheuring van het rijk onder de regering van Rehabeam toen Jerobeam de zoon van Nebath was uitgeroepen tot koning, dan ziet ge dat volk almaar verder wegzinken in gruwelijke afgodendienst en in de droeve verzaking van God.

En zie, nu gaat de Heere die Kerk door Hoséa waarschuwen en vermanen, de zonde blootleggen, en het oordeel aanzeggen als zij niet terugkeren tot de Heere. God was met dat volk in een huwelijksverbond gekomen. Maar Israel had zulk een grote hoererij berdeven. Waar het geestelijk hoererij bedreven had, heeft het zich waardig gemaakt dat God Zich van hen gaat onttrekken, dat Hij afscheid van hen gaat nemen, en dat Hij zich niet meer tot het volk in gunst zal wenden. Zie, Mijn hoorders, daar hebt u korte trekken wat de zonde van dat volk was. En wat zouden ze rechtvaardiger hebben kunnen verwachten, dan dat God hen naakt zou uitstropen? Ja, hen als een woestijn zou maken en als een dor land. Dat wil zeggen, dat Hij al de zegeningen van hen zou wegnemen, en zij aan de verwoesting werden overgegeven. O, zóver was het toeschrijven aan de afgoden. Er was geen erkenning meer van de weldaden die God hen geschonken had.

Mijn hoorders, wat een vreselijke toestand als een mens geen acht meer slaat op hetgeen God geschonken had. O zeker, een mens heeft het niet goed gedacht om God in erkentenis te houden. Wat zullen wij nu met de weldaden die God aan ons verleende, wat zullen wij er mee doen? Kunnen wij er nog acht op slaan? Kunnen wij ze nog ter harte nemen uit kracht van onze diepe val? Nee, dat kunnen wij niet meer. Al groeien de zegeningen boven ons hoofd uit, al worden zij van alle kanten er mee overladen, er is bij ons van nature geen opmerking, want ook dit zijn wij kwijt geworden in Adams val. Toch blijft de volle verantwoordelijkheid voor ons liggen. God eist het van ons dat wij op Zijn daden en wegen letten. Hagar, die toch een onbekeerde vrouw was, en die in nood tot God riep, werd door Hem geholpen en uitgered. Achab vernederde zich en God sloeg er acht op. Ninevé kwam in het stof, en God stelde het oordeel nog uit. O, al is het uitwendig, het is alles tekort voor de eeuwigheid, het ligt toch alles voor onze rekening. Wij zijn gezonken onder het redeloze vee in vele opzichten. Maar aan de andere kant zijn wij nog mens gebleven met een redelijk verstand. Er zijn nog kleine vonkjes overgebleven die genoegzaam zijn om ons alle onschuld te benemen. Onze Geloofsbelijdenis zegt, wat de weldaden betreft in het natuurlijk leven, dat zijn altemaal zijn als gouden letters, die ons de

onzienlijke dingen Gods te verstaan geven. (Art 2 Ned. Gel.)

En nu is er hier in Hosea's dagen een droeve en schandelijke zaak op te merken betreffend de weldaden die God verleend had. Zij werden niet meer geacht als van God geschonken. Ja, zij werden toegeschreven aan de afgoden, zoals u dat in de eerste verzen lezen kunt. Vreselijke toestanden! Welk een diep verval, en wat een snode ondankbaarheid! Wanneer wij zouden zeggen, dat de weldaden die God ons van dit jaar gegeven heeft een vrucht zijn van ons overleg, omdat wij op zulk een verstandige wijze ons land hebben bewerkt, wat zou dat dan vreselijk zijn. Het zou God in het aangezicht slaan met wat God heeft geschonken. En nu deze jaren van de oorlog, wat zijn de goedertierenheden Gods nog over ons uitgestrekt. O, hadden wij oog en hart ervoor om ze te zien en op te merken! Maar een dwaas verstaat het niet, Psalm 92:7.

O, verschrikkelijk als men de weldaden niet erkent. Men moet wel genade van God nodig hebben om in waarheid er onder te bukken voor het aangezicht des Heeren, maar dat maakt ons niet vrij. O, denk maar aan het jaar dat achter ons ligt. Er is bijna geen jaar bekend dat er in Nederland zoveel gegroeid is. Op heden loopt het vee nog in de weide, en groeit het zelfs nog in de natuur. En wat er van de aarde gekomen is, is niet te beschrijven, en dat te midden van de zware oordelen, waarmee wij bezocht zijn. Er zijn streken op de wereld waar alles is vernietigd. Maar in ons Vaderland is dat zo geheel anders. Daar was een tijd van zaaien, maar God schonk ook nog dat er een tijd van maaien kwam, en dat in zulk een overvloedige mate als er in geen jaren geschied is.

O, mensen dat komt allemaal van boven. De oude dichter heeft gezegd in Psalm 3:4:

Van U, o Heere goed,

Is 't dat men verwachten moet

Hulp en troost vroeg en spade.

God is het Die de aarde vruchtbaar maakt van boven, en aan Zijn zegen is alles gelegen. Dat wij zoveel tarwe, rogge en aardappelen gekregen hebben, dat is alleen Gods zegen. Och, dat wij samen buigen mochten onder zoveel gunstbewijzen Gods. Zij roemen nog tegen een welverdiend oordeel. Dat wij nog leven, en dat Gods goedertierenheden nog zo groot zijn, mocht ons wel aangrijpen. Er staat: "Of veracht gij de rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?" Rom. 2:4.

Mijn hoorders, tegenover al de gruwelen, ellende en wat dies meer zij, zegent, zorgt, bewelddadigd een ontfermend God, Die in Zijn toorn ons nog gedenkt. Men zou als men zag op de weldaden die God nog geeft, wel zo diep in het stof mogen wegzinken, dat er geen woorden meer overbleven. Als God niets had laten groeien, hadden wij de hand op de mond moeten leggen. Maar God heeft Zijn goedgunstigheid nog betoond. Want het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn en dat Zijn barmhartigheden nog geen einde over ons hebben genomen. O, wat onderscheid ons? Van Biddag tot Dankdag is er nog geen slachtoffer uit ons midden gevallen. O nee. De ontfermingen Gods zijn groot en vele. Letten wij op andere landen en volken rondom ons, en op de velen ook in ons Vaderland, dan mocht niet anders dan schaamte en verlegenheid ons vervullen. Wat onderscheidt ons dat Gods goedertierenheid nog zo menigvuldig en zo groot zijn! En wat zijn wij er tegenover? Waar is de opmerkzaamheid onder al de weldaden en zegeningen? Dan moeten wij zeggen, wat zijn wij toch ondankbare schepselen. O, wat doen wij toch met de weldaden en zegeningen? Er geen acht opslaan, tenzij dat God Zelf ons bij de weldaden gaat plaatsen, en het volle licht er over laat schijnen.

Daar zitten nog mannen en jongelingen in ons midden die nog terugkeren mochten uit het buitenland, en nog in welstand zich mogen bevinden, bij al wat zij hebben doorleefd. Daar is uit ons midden niet één door het oorlogsgeweld weggenomen. Bij anderen kwam het bericht dat hun betrekkingen waren weggenomen, die hun leven in het buitenland hebben moeten laten.

O, Gemeente, Gods oog is er nog over geopend bij dagen en bij nachten. Gods ontfermingen zijn nog menigvuldig geweest. En dan moeten wij maar zeggen: 'O God, als U er Zelf niet aan te pas komt, dan zijn wij verhard in de zonden en hebben geen hart om op te merken. Wij zouden wel de hele dag kunnen zeggen: Heere, ik dank U, enz. maar dat kan God ook niet behagen. En nu staat daar die arme mens en moet hij zeggen: 'O God, ik kan niet anders dan de weldaden vertrappen en veronachtzamen'. En hoe dieper hij in zichzelf blik, hoe meer hij moet zeggen: 'O God, als U nooit een weldaad meer zou schenken, dan zou het recht wezen, en dat U ons aan de grootste ellende zou prijsgeven'. En doet God dat? O nee. Hij overlaadt ons dag aan dag met Zijn gunstbewijzen.

Een wonderlijke verbondsbelofte. Die Verbondsgod zegt: *"Ik zal uw weg met doornen betuinen, en zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden."*

Een verbondsbelofte! En mijn hoorders, in het eerste woord, ligt de hele zaak verklaard. In dat 'daarom'. Als u dat vierde vers leest, kun je niet anders verwachten, dan dat God zou zeggen: "Ik zal dat ondankbare en afgodische volk van de aarde wegdoen, dat het geen volk meer zijn zal." Maar Hij zegt: "Ik zal uw weg met doornen betuinen." Dit wijst op het soevereine welbehagen des Heeren en dat Hij van eeuwigheid gunstige gedachten heeft gehad over Zijn volk, dat in Christus is uitverkoren tot de zaligheid.

O, als God ons zou laten verzinken, dan zou het eeuwig recht zijn en dan zou hij met David zeggen: 'Uw doen is rein'. Het verbondsvolk heeft te doen met een God waarvan de Kerk zegt:

*Hij kan en wil en zal in nood,
Zelfs bij het naderen van de dood,
Volkomen uitkomst geven.*

Daarom, alsof die trouwe verbondsgod wil zeggen: 'O, volk let er toch eens op, en sta er toch eens bij stil. Open uw ogen er eens voor, voor die rijkdom van goedertierenheid, verdraagzaamheid en voor die rijkdom van Gods lankmoedigheid.

"Ik zal uwer weg met doornen betuinen, dat zij hare paden niet zouden vinden." God zal de wegen tot de zonden en afgoden gaan versperren voor Zijn volk. En o, dat volk van Israel had meer een dorst naar de zonde, een dorst naar de afgoden, en een dorst naar de ongerechtigheden, en had een dorst om zichzelf in het verderf te storten. Maar God had een dorst tot hun behoud, tot hun eeuwig welzijn. En daarom zegt Hij: *Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zullen vinden.*

En wat kan een mens daar tegen beginnen? Probeer het maar eens om door doornen heen te lopen, je komt er niet zonder kleerscheuren af. Hij zal een muur oprichten dat zij er niet overheen kunnen. Als zij dan nóg proberen over die muur te komen om toch nog de zonden en de afgoden te dienen, *dan zal Ik maken dat hun paden er niet meer zullen wezen.* Dan zal God ze verblinden.

O, wat is er nodig mijn hoorders, voor ons land en volk om hen tot stilstand te brengen! Dat is ook in het persoonlijk leven zo.

En daarom, eer dat wij er iets verder van zeggen, zullen wij eerst zingen uit Psalm 32

vers 5.

*Wilt toch niet stug, gelijk een paard weerstreven,
Of als een muil, door domheid voortgedreven;
Gebit en toom, door 's mensenhand bestierd,
Beteug'len 't woest en redeloos gediert'.
Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen.
Wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen
Maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen,
Ziet zich omringd met Zijn weldadigheên.*

Toepassing

En nu mijn geliefden, wat een dierbare zaak is het, wanneer Die Getrouwe Verbondsgod belooft dat Hij hun weg met doornen zou omtuinen; en dat Hij een heiningmuur rondom hen maken zou, opdat zij haar paden niet zou vinden. Zo is het voor alle mensen die verwaardigd worden in hun leven dat God hun weg met doornen gaat betuinen, en alle wegen voor hen toesluit om van God af te hoereren. Onze natuur vloekt, strijd en verzet er tegen, tegen de wegen van druk en tegenheid, van kruis en ellende. Onze natuur kan het niet aanvaarden. Toch is het Zijn eeuwige liefde, om zo met Zijn volk te handelen. God zou straks dat rijk der Tien Stammen laten wegvoeren naar Assyrië, en Juda naar Babel. En als Hij ze na 70 jaar terugbrengt, wat zouden zij dan geleerd hebben? Dan zouden zij van de afgoderij gezuiverd zijn, zodat zij er geen begeerte meer toe zouden hebben. De zonden waren niet opgehouden, o nee helaas niet, maar wat die afgoderij betrof, daar zijn zij van afgebracht. Leest het maar in Hoséa 11:4. "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?" En als zij verwaardigd worden dat zij niet meer verder kunnen, dat God gaat zeggen: *Tot hiertoe, en niet verder!* Zodat de wegen tot de zonde en ongerechtigheden door God worden afgesneden en dat er niet anders overblijft, dan dat het voor God in 't stof zal bukken, en met smeking en geweën Zijn aangezicht zal gaan zoeken.

Een weldaad voor het eerst in ons leven als God die wegen met doornen gaat betuinen, en een heiningmuur gaat maken, dat zij haar wegen niet meer zullen vinden. Want er staat toch in Gods Woord dat het Zijn werk is. Wat een weldaad in het verdere van ons leven als God onze wegen met doornen gaat betuinen. Er staat in Richteren 5: "Toen hielden de wegen op in Israel." Dat God het zelf innerlijk afsnijdt, en dat er niet anders overblijft dan wat David zegt: *Kom mij te hulp, mijn ziel die U verbeidt.* Dat Christus en Zijn gerechtigheid in onze ziel ontdekt en ontsloten wordt, en ook door Gods Geest wordt bevestigd. Zolang wij ons leven nog vinden in hetgeen buiten God is, dan is er geen behoefte naar God in Christus. Maar God moet al onze wegen steeds afsnijden om de toevlucht tot Die Middelaar te nemen, om in Hem geborgen te worden, niet hebbende onze gerechtigheid die uit de wet is, maar die door 't geloof van Christus is, Filip 3:8. O, wat een liefde Gods ligt er toch in, als Hij ons brengt aan het einde van onze wegen.

En ten slotte, wat een weldaad als God Zijn volk verwaardigt om terug te keren. Wat kan een kind van God ver afwijken met de ontvangen genade en met de ontvangen weldaden van de Hemel. De voorbeelden hebben wij in Gods Woord, maar ook in het leven van zoveel van des Heeren kinderen, dat zij in droeve zorgeloosheid terecht komen, missend de dadelijke gemeenschap Gods in hun hart. En zolang mijn hoorders, God er geen einde aan maakt, gaat de mens pronken met zijn bekering en rechtvaardigmaking, pronken met de weldaden, om zichzelf maar op de been te

houden. En als u dan zou vragen kunt u nu nog de afstand zien tussen God en uw ziel? Zeg het eens in oprechtheid van uw hart. Dan zullen zij moeten zeggen, als zij eerlijk gemaakt worden: 'O 't is al zolang kwijt. Ik heb het leven al zolang gemist. Die dadelijke gemeenschap met God mist mijn ziel al zo lange tijd. Maar ik ben er maar overheen gegaan, ik heb overal overheen geleefd'. Maar komen zij tot bezinning dan zeggen zij met Heman in Psalm 88:19: "Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan, mijn bekenden zijn in duisternis." Ja, dat missen van die dadelijke gemeenschap, dat gaat dan spreken. Dat wordt in ons hart verklaard, en onze ogen worden daartoe geopend, dan zeggen zij: 'O God, wat een dierbare weg is het dat U zo goed over mij bent om mij tot inkeer te brengen, om mijn weg met doornen te omtuinen'. O, wat is dan hun hart gescheurd en bedroefd! En wat krijgen zij dan weer een heimwee naar God en een betrekking om Hem te ontmoeten. O, de eeuwige wijsheid Gods weet wel wegen te openen om Zijn volk weer bij Hem te krijgen. *Ik zal uw weg met doornen betuinen*, enz. Het zijn grote bemoeienissen en ontfermingen die God met Zijn kerk in het algemeen en met Zijn volk in het bijzonder maakt in dit leven.

En nu zouden wij kunnen zeggen, mijn hoorders, ook met het oog op de toekomst. Hoe smartend en bedroevend is het enerzijds, maar aan de andere kant is het nog bemoedigend dat God nog zulke wegen houdt. Uw mannen en jongens zijn weg naar het buitenland en ellende op ellende, druk op druk, kruis op kruis komen over ons en over ons arm Vaderland. Het ene wee is nog niet weg, of een ander wee staat voor de deur. Gods hand drukt zwaar op ons, en God gaat alle wegen afsluiten en toemuren. Toch zijn de bemoeienissen nog groot over ons. Wat hebben wij menigmaal gedacht: wat zal zich boven ons hoofd ontlasten? Met zoveel vreze zijn wij gedurig bezet geweest ook in dit jaarseizoen. En niet zonder grond en reden. Slaan wij acht op de uitspraken van Gods getuigenis, wat hebben wij dan te wachten? De zonden nemen toe. De verharding wordt groter. Wie draagt er leed over, en wie gaat het ter harte van Gods Volk?

En mijn hoorders, zolang als wij niet vallen en wij niet capituleren, hoe zou de Hemel zich ooit ontfermen? Wij capituleren niet. Het voornaamste wordt genist, en dat is dat ootmoedig bukken, dat wederkeren met smeking en geweën. (Waar ik vanmiddag verder over wenst te handelen) En zolang dat niet gevonden wordt, waar zullen wij dan op hopen en ons aan vastklemmen? Toch: wat is God traag tot toorn! Wat handelt Hij zacht met ons! Het is alsof God nog steeds uitzielt naar vernedering voor Zijn heilig aangezicht. O, dat wij opmerken mochten de menigvuldige zegeningen Gods. Wij zijn aan de dood en aan het verderf nog niet overgegeven. Alles had al weggevaagd kunnen zijn. En als wij het recht bezien dan zijn de oordelen óók nog zegeningen van de hemel.

En nu gaan wij straks de winter weer in. O, het is van alle kanten donker. God heeft met Nederland nog wat voor. Justus Vermeer heeft eens gezegd: Hij is de God van Nederland. En ... Hij zal dat blijven. Er Zijn nog bemoeienissen Gods voor jong en oud, klein en groot. Och, of wij tot die God mochten wenden, tot de God onzer vaderen die zo menigmaal gered en verlost heeft. Aan de ene kant is er veel verdriet en leed, vanwege de gerichten Gods, maar aan de andere kant zijn er vele roepstemmen om naar God te wenden. Want, als er geen drukwegen zijn, dan hebben wij God niet nodig. David zegt in Ps. 86:4.

'k Ben gewoon in bange dagen

Mijn benauwdheid U te klagen.

O, wij zijn allemaal hetzelfde in ons verbondshoofd Adam. Godvergeters en Godverlaters. Toch zijn de tegenheden, de roepstemmen en oordelen bemoeienissen van God om ons tot inkeer te brengen, en tot wederkeer tot de God onzes levens. O, laat deze dag en deze bediening zijn mogen als prikkelen en nagelen die ingeslagen door de Meester der verzamelingen Pred. 12:11. Dat wij voor die God leerden bukken. Voor die God, tegen Wien wij zo zwaar gezondigd en Wie wij zeer zwaar beledigd hebben. Hij mocht ons in deze dag eens stilzetten, en ons op de heup doen kloppen vanwege onze zonden, gelijk eenmaal Efraïm. Jer. 31:19.

De Hemel heeft nog geen lust in onze dood. Anderen zijn weggenomen en wij zijn er nog. O, dat onze ziel zich eens verootmoedigde, opdat Hij Zichzelf eens verheerlijkte. Dat het stenen hart eens werd weggenomen, en een vlesens hart werd geschonken, om in Gods wegen te wandelen. O, dat Hij ons een onderwerp voor het Voorwerp mocht maken. Dat Christus verheerlijkt en verhoogd werd in ons hart als de enige en onbedrieglijke grondslag der zaligheid. En wanneer dat voorrecht ons werd geschonken, dan is alles goed. Dan hadden wij niets meer te zeggen; ook niet over de handelingen Gods met ons, maar dan zou het wezen: *een stil berusten in Zijn beleid, van nu tot in alle eeuwigheid*. De Heere zegene Zijn Woord en verwaardige ons door Zijn eeuwige Geest om er eens winst mee te doen voor die grote en allesbeslissende eeuwigheid.

Dat Gods volk wederkere met smeking en geweent tot de God van volkomen zaligheid, in Wie alleen het leven, blijdschap en vrede ligt voor tijd en eeuwigheid beide. AMEN.

8. Een wonderlijke Verbondsbefofte van een wonderlijk Verbondsgod. II

Dankdagpreek 17 oktober 1943, 's middags in de
Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid

Psalm 36: 2.

Lezen Jeremia 3

Psalm 119: 34, 36

Psalm 74: 25.

Psalm 89:14.

Mijn geliefden.

De gericht en de oordelen, zijn kastijdingen en tuchtigen voor het volk van God. David heeft in Psalm 119 betuigd, waaruit we samen gezongen hebben: "Ik weet Heere, dat Uw gericht de gerechtigheden zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt." David had die kennis en ervaring enerzijds opgedaan in zijn leven, dat de gericht gerechtigheid waren; maar ook anderzijds, dat God hem uit getrouwheid verdrukte.

God straft en bezoekt naar Zijn heilig recht de zonden, want het is een God, Die te rein van ogen is, dan dat Hij het kwaad zou aanschouwen. Anderzijds, de kerk zegt in Psalm 103. "Hij straft ons, maar naar onze zonden niet." Uit eeuwige liefde trekt God Zijn volk. De grondslag van al die kastijdingen en tuchtigen, die God over Zijn erfdeel brengt, is ten alle tijde Gods liefde. Dat wil niet zeggen, dat zij dat altijd dadelijk zien, of dadelijk aanvaarden en overnemen kunnen, doch het einde van Gods wegen leert het. Er breekt toch een tijd voor hen aan, dat God hun ogen opent, en zij met vrijmoedigheid kunnen zeggen: "Gij hebt mij uit getrouwheid verdrukt." O, al die verdrukkingen voor Gods volk werpen een vreedzame vrucht der gerechtigheid af. Het heeft zulk een kostelijk oogmerk, namelijk opdat wij de zonden zullen afsterven en de gerechtigheid leven zullen. Ja, opdat zij Zijn heiligheid zullen deelachtig worden. Dat zij hier geoefend zullen worden door die kastijdingen en verlangen zullen naar de verlossing van hun lichaam der zonde en des doods. Zij zullen getuchtigd worden voor al hun afdwalingen en zonden uit gerechtigheid, maar ook uit getrouwheid.

Over de uitwerking daarvan wensen wij vanmiddag nader te spreken. Het Woord van onzen tekst kunt u bij vernieuwing vinden in Hosea 2 vers 5 en 6, waar Gods Woord aldus luidt:

Daarom zie, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden. En zij zal haar boeleerders nalopen, maar dezelve niet aantreffen en zij zal ze zoeken maar niet vinden. Dan zal zij zeggen: Ik zal heengaan en wederkeren tot mijn vorigen man; want toen was het mij beter dan nu.

We hebben vanmorgen reeds gehoord, wat dat tekstwoord bevat: *Een wonderlijke verbondsbefofte van een wonderdoend Verbondsgod.*

Bij de veelbetekenende inhoud hebben we reeds stil gestaan, dat God uit het soevereine van Zijn Verbond en uit de vrijmacht van Zijn welbehagen Zijn volk verwaardigd om hun weg met doornen te betuinen, en een heiningmuur maakt, opdat

zij haar paden niet zullen vinden. In plaats dat God Zijn volk verwerpen zou, - wat toch rechtvaardig zou zijn - gaat Hij Zijn eeuwige liefde aan dat volk openbaren.

Nu zou je zeggen, wanneer God in de betoning van Zijn Goddelijke trouw en van Zijn eeuwige ontferming zo goed over Zijn volk is, om hun weg naar de zonden af te sluiten, om die paden, die lopen naar hun afgoden, zodat zij hun spoor niet meer vinden kunnen, da zal het volk wel aanstonds met diepe vernedering en verootmoediging moeten erkennen de grote bemoeienissen, die God met hen houdt. Maar wat staat er in het begin van het 6e vers? *Zij zullen hunne boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen.* Dat is een bewijs, hoe ver dat rijk der 10 Stammen weg was en hoever zij weggezonden waren in de afgodendienst. Zij waren zóver door de afgoden afgevoerd, dat niettegenstaande hun weg met doornen was omtuind, en een muur voor dat volk opgetrokken was, opdat zij bij die afgoden niet konden komen, ... mijn hoorders, nochtans ging dat volk door om toch door welke weg dan ook, bij hun afgoden te kunnen komen. Dus ondanks al de bemoeienissen Gods, al de tuchtigingen, al de arbeid die God eraan ten koste had gelegd, ging die kerk verder. Wat ligt daar in opgesloten?

Dat na al de ontvangen genade ook het volk van God niet anders zoekt dan hun verderf. De Heere zegt in Jesaja 48:18. "Och, dat gij naar Mijn geboden geluisterd had! Zo zou uw vrede geweest zijn als een rivier en uw gerechtigheid als de golven der zee." Maar o, dat verzetten tegen de wegen en handelingen Gods, dat voortgaan in zichzelf, dat doorgaan tegenover al de gerichten Gods. U ziet aan de andere kant, dat God Zelf ingrijpen moet, zodat zij het niet langer zelf meer kunnen en niet meer verder kunnen komen. Denk maar aan het voorbeeld van Simson, een man met genade van God bedeeld. Welke waarschuwingen had God hem niet gegeven in verband die goddeloze vrouw. En toch maar doorgaan, totdat straks zijn haarlokken worden afgesneden en zijn ogen werden uitgestoken. En hij in de gevangenis terecht kwam, waar hij malen moest voor de Filistijnen.

En wanneer hier staat: "En zij zullen hare boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen." Dit nalopen en zoeken heeft zulk een droeve betekenis, want dat wijst op het aanhouden van de zonden, het voortgaan in het bedrijven der ongerechtigheid. Het ziet op de verharding des harten tegenover al de bemoeienissen Gods. Zou het een wonder geweest zijn, mijn hoorders, wanneer de Heere, nadat Hij alles voor dat volk gedaan had, zou zeggen: 'Nu is het afgelopen. Nu krijgt ge voor eeuwig een scheidsbrief. Ik zal nimmer, ook straks als ge door Assyrië wordt vertreden als het slijk der straten, bemoeienis met u maken'. We zouden zeggen: *rechtvaardig.*

Als zij daar hun boelen nalopen en zoeken om die afgoden te dienen, dan is God zo goed over dat volk, dat Hij zegt: "*Zij zullen hare boelen nalopen, maar zij zullen ze niet vinden.*" Haar arbeid zou vruchteloos zijn, zij zouden ze niet aantreffen, noch vinden. Het eerste woord, wat wij aantreffen, zeggen onze taalkundigen heeft in de oorspronkelijke tekst de betekenis van "vinden", en het tweede van "genieten". Hoe ver was dat volk afgeweken van de ware God! Voor hout en steen boog dat dwaze volk zich en verlustigde zich in de dienst der afgoden. Maar de Heere was zo goed voor dat volk, dat ze die afgoden niet konden vinden, en geen verlustiging meer konden hebben in hetgeen zij tevoren hadden gezocht. God heeft alles in Zijn hand. Hij kan wegen openen, dat onze oren ervan klinken, zoals weleer bij Manasse. Denk maar aan de tijden, die wij thans beleven. De wereld, landen en volken zijn vol van gerichten en oordelen, vol van teleurstellingen, ellende en dood. Er wordt een ontzaggelijk leed geleden en een smart die niet te beschrijven is. Wat doet de mens en wat doet het volk van God? Laten wij het maar eerlijk bekennen? Wij zien ons maar

aan te passen in de omstandigheden waarin wij verkeren. Maar het doel is niet anders in de grond van de zaak, dan om uit de hand van God te blijven.

Ik zal een eenvoudig voorbeeld geven. Daar was een jongen van een Dominee, die had bij een buurman een ruit ingeworpen. Hij maakte zich zo boos! Als die jongen thuiskomt, wat zal hij straks met hem afrekenen! Die jongen komt thuis. En wat doet die jongen? Hij ging rechttuit naar zijn vader en hij zei: 'Vader dat en dat heb ik gedaan, en daarbij boog hij zijn rug om de slagen te ontvangen!' Als wij op die plaats eens mochten komen, en het met God eens werden en ons buigen mochten in het stof, wat zou het anders zijn dan nu! O, dat we de slagen eens waard werden en God recht en gerechtigheid mochten toeschrijven. Och, mijn hoorders, wij zouden voor de een niet meer vechten en voor de ander het niet meer opnemen, maar partij voor God gaan trekken en in de schuld voor God komen en voor elkaar. O, de een zoekt daar zijn recht en de ander om daar op de been te blijven. God mocht ons als een schuldig mens doen bukken onder Zijn rechtvaardige oordelen.

En daarbij, wat geloven wij van de voorzienigheid Gods? Zou er iets op de wereld gebeuren, dat buiten Zijn alwijze raad en wil omgaat? 't Is een rechtvaardig God, Die de zonden niet door de vingers ziet en de zonden niet ongestraft laat. Maar Die rein is in Zijn gerichten. Wat wij thans op het wereldrond aanschouwen is de bevestiging van hetgeen de dichter betuigt in Psalm 68:1.

*De Heer' zal opstaan tot den strijd,
Hij zal Zijn haters wijd en zijd,
Verjaagd; verstrooid doen zuchten.*

Zij zullen hun boelen zoeken, maar niet vinden. Dat wil zeggen, dat God Zijn volk laat dood lopen. Zo leidt de Heere ook in de weg van ontdekking, alles wegnemend, waarop zij tevoren hun vertrouwen stelden, opdat zij van alles afgedreven, overal de dood zullen vinden om dan het leven in Christus te krijgen. God staat op om ons in die plaats te krijgen.

Dat het zo eens Dankdag mocht worden, dat het plaats mocht hebben, uitwendig en inwendig. Beiden is zo noodzakelijk. Laat ons wederkeren tot de Heere. Hij heeft ons geslagen; en Hij zal ons genezen, in de vereniging met Christus, Die gebogen heeft onder God, en Die als een Lam ter slachting is geleid. Maar Die ook als een Leeuw uit Juda's stam is opgestaan om Zijn gerechtigheid te bevestigen als een onwrikbare grondslag tot het eeuwig behoud van Zijn kerk. Als God dat volk aan het einde brengt, mijn hoorders, dan brengt dat een geheel ander leven. Dan is het: *En gij vernieuwt het gelaat des aardrijks*. Het brengt zijn vrucht mee. En wat zou die vrucht zijn?

Ik zal wederkeren tot mijn vorigen man, want toen wat het mij beter dan nu. Dat wijst ons op het wonder, dat God doet in de harten van Zijn volk. Daar hangt alles vanaf. Wij kunnen wel afkeren, maar nooit meer terugkeren. Wel van God afgaan, maar nooit meer tot God wederkeren. Het is zo waar, wat er staat in Psalm 66:2. *Hetzij Hij het mensdom met Zijn zegen, bezoekt, of met Zijn strenge tucht!*

Al bombardeerden Engeland, Duitsland en Amerika ons plat, al ging alles eraan, daar mee is ons hart nog niet vernederd. Daar moet God aan te pas komen. Ik heb weleens gedacht aan Nathan en David. Het is voor Nathan wat geweest, om te zeggen: Gij zijt die man! Waarom? Och, er waren twee dingen. Aan de ene kant kon het Nathan zijn hoofd gekost hebben. Denk maar aan het geval van Uria. Als God een mens niet bewaart, dan is hij overal voor in staat. Want met eerbied gesproken, als die boodschap bij David in kwade aarde was gevallen, had hij gezegd: Laat hem opruimen. Maar de mogelijkheid was er ook, dat Davids hart gebroken zou worden. En dat is geschied. Het was ineens afgelopen. Zie Psalm 32. Dan kun je zien, hoe diep

David vernederd was voor het aangezicht des Heeren. O, nee, het is maar geen oppervlakkige belijdenis geweest, het was geen lippentaal. Als God eraan te pas komt en als het eens waar wordt innerlijk in ons leven, dat Gods Geest ons vernedert, dan is het:

*Loof Hem, Dien de Amoret,
Van zijn hogen zetel stiet.
Want Zijn Gunst alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid.* Psalm 136.

Dan worden wij neergezet en neergeworpen en schuldenaar voor het aangezicht des Heeren. Een mens kan onder de oordelen neergezet worden, zijn mond niet open durven doen, maar dat hij ze aanvaardt en overneemt, dat heeft andere vruchten. De vrucht van het leven openbaart het wel. Als wij het in God kwijt mogen raken, o dan is het zo vlak. Toen David inviel voor God, is er wat aan vooraf gegaan. Lees maar Psalm 32 en 51. Dan kunt je het wel gewaar worden. Dat berouw was oprecht en kwam uit de grond des harten. Dat berouw heeft ook beslag gelegd, bij degenen, die hem omringden. Dan zullen zij zeggen: *Ik zal wederkeren tot mijn vorigen man.*

De kerk spreekt hiervan haar *vorige man*. 't Is, de Heere Zelf, die was haar vorige Man. De Heere was van Sinai af met haar gekomen in een huwelijksverbond, waardoor Hij dat volk alleen zich ten eigendom aannam en verplichtte hen allen om al haar liefde, gehoorzaamheid en vreze Hem op te dragen. Hij beloofde haar, dat Hij haar als een Man zijn vrouw verzorgen en beschermen zou. Dat werd van haar kant ingewilligd en aanvaard. Ex. 19 Vers 6-8 en 24:3. Hij had haar met veel kinderen beweldadigd. Psalm 103. Haar van alle goed verzorgd. Zij moest zich aan Zijn heerschappij onderwerpen. Vandaar dat Hij *haar koning en Heere* werd genoemd. Haar *vorige man*. Omdat Hij haar eerste man was in alle voortreffelijkheid. *En toen was het mij beter dan nu.* Wat geeft dat te kennen?

- Dat zij thans verre van haar Man af was, en wel zo, dat de schuld niet bij Hem lag dat Hij haar had weggezonden, maar bij haar zelf, omdat zij was weggelopen. Zie Jesaja 50: 1. *En om uw overtredingen is uw moeder weggezonden.*
- Maar ze wijst nu ook op haar gereedheid, en hoe zij alle naarstigheid wil toebrengen om weer spoedig tot haar Man terug te keren. Jes 50:4; Luc 15:18.

God doet geen half werk, o nee. De vrucht van het werk Gods wordt openbaar. Er komt een breken met de afgoden, een breken met de zonden, en alles doet wat in hun vermogen is om terug te keren, tot die God, Die zij zo schandelijk hebben verlaten. Zie de verloren zoon. *Vader, ik heb gezondigd tegen de Hemel en voor u!* Of hij zijn schuld aanvaard heeft lijdt geen twijfel. En daarbij dat ernstig voornemen terug te mogen keren tot de Heere, met schuld, met schaamte en schande. Dan is er geen lust of dorst meer naar de wegen van ongerechtigheid. Wanneer hun bekering oprecht is, dan zal God niet achterwege blijven. Weet u wat het grootste wonder is, mijn hoorders?

Dat de Hemel zelf hun hart daartoe bewerkt en opwekt. O, de liefde Gods gaat zo trekken, dat zij niet anders meer kunnen. Er blijft niet anders over dan: *ik zal hengaan en wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was het mij beter dan nu.* Dan heeft deze of gene het niet gedaan, dan houdt al het razen en schelden op. Maar als wij op onze plaats komen, dán zeggen zij: *het is alles door mezelf.* En als wij mogen wederkeren, dan worden wij de man; dan hebben wij het gedaan. Dan worden wij de oorzaak van alles. Dan zegt David: *Ik heb gezondigd; en wat hebben die arme schapen gedaan?* Gedreven worden wij dan door de liefde des Vaders, door de

gedachten aan hetgeen God voor hen geweest is en eeuwig voor hen zal zijn. Daaraan ontlenuen zij ook vrijmoedigheid in de toenadering tot de troon Gods, gelijk wij dat nu zingen met de dichter van Psalm 74: 2.

Toepassing.

En dan zullen zij zeggen, zo staat er: *ik zal wederkeren tot mijn vorige man, want toen was het mij beter dan nu.* Dat ziet niet op de eerste bekering, maar op de tweede, dus niet van een goddeloze uit zijn natuurstaat tot de Heere, maar van een kind van God, die reeds tot des Heeren Bondsvolk behoort. 't Was dat volk waarvan de Heere betuigt in Jesaja 54:5. "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam." Zo hebben wij het hier te verstaan, als zij de Heere haar vorige Man noemt, met Wie zij in een huwelijksverbond getreden was. Een wederkeren dus, dat gekend zal worden uit haar gedrag. Ze was trouweloos van God afgegaan en had zich aan de afgoderij met de goden der heidenen schuldig gemaakt. Op wie zij haar vertrouwen gezet had en hulp bij gezocht had en dus afgeweken was van de Heere, met hare genegenheid. Dat wederkeren geeft te kennen:

- Dat zij haar liefde de Heere wilde geven, en Hem alleen, Titus 2:4.
- Afzien van al wat buiten Hem is, wilde zij nu onderworpen aan Hem zijn. Ef. 5:22.
- Al haar vertrouwen enig en geheel alleen op Hem te stellen. Gen 20:16, Psalm 73:25 – 26.
- Hem op allerlei wijze dankbare wedervergelding te doen, door Hem te benodigen, 1 Cor. 7:34, 1 Petrus 3:4

Zij krijgen ook levendig voor hun aandacht, de weg die zij eertijds bewandeld hebben. Toen zij de Heere nawandelden in de woestijn, in dat onbezaaide land. Dat is de kostelijke tijd geweest, dat God met Zijn kerk in ondertrouw was gekomen. Dat is de tijd geweest van Zijn eeuwige liefde. Ten eerste, dat is een tijd geweest, dat God in Christus zich aan dat volk overgaf. En die openbaring van Hem in Zijn verbondsliefde en weldaden in Zijn verbondszegeningen, - dat al de blijdschap van de wereld overtrof - is een tijd geweest, dat God in Christus Zich aan dat volk wegschonk, dat Hij Zich als haar Man geopenbaard heeft. In alle wegen heeft Hij hen bestuurd, in de tijd dat zij achter Hem aanwandelden. Gedurig werd het bevestigd: "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn. Eer zij roepen, zal Ik antwoorden, eer zij spreken, zal Ik antwoorden." Van dag tot dag hebben zij hun zaken aan Hem overgegeven. Van ogenblik tot ogenblik heeft Hij hun ziel antwoord gegeven. Wat is het toch een kostelijke tijd geweest voor dat volk, waarin zij kort bij God leefden en zich in de Heere verheugden. O, wat werd toen de olie van Zijn Geest en de wijn van Zijn Goddelijke genade in de wonden van hun ziel uitgegoten.

Vertrouwt mijn ziel in haar gewezen

En zeg haar: 'k Ben uw heil alleen. Psalm 35:1.

Ja, zelfs in wegen van druk en moeite, uit- en inwendig, hebben zij weleens gezongen:

God heb ik lief; want die getrouwe Heer',

Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen,

Hij neigt Zijn oor; 'k roep tot Hem al mijn dagen,

Hij schenkt mij hulp. Hij redt mij keer op keer. Psalm 116.

Wat heeft God grote wonderen gedaan, van genade, van ontferming. Dan heeft de Heere wel eens fonteinen geopend, waar zij niet aan hebben gedacht. Wat heeft Hij in

die tijd hun ziel liefelijk omhelsd! Wat een opening hadden zij dan in het gebed. Wat hebben zij toen geweend, dat God nog aan hen dacht. Zodat zij tot hun kinderen gingen spreken: *Ziet toch, hoe goed God is!* En dat alles aan de tafel zat te wenen. Hij kwam ze gedurig tegemoet, ze te bemoedigen, ze te verkwikken en te ondersteunen in alle wegen, waarheen zij moesten. Ja, zelfs in de grootste nood in het wegnemen van hun *betrekkingen, in het geslagen worden in hun bedrijf, hebben zij met David kunnen zeggen: Mijn God, ik steun op Uw vermogen; Gij zijt de sterkte van mijn hart.* Psalm 43. In die tijden was God alles voor hen, toen hebben ze bij dagen en bij nachten Zijn Naam geroemd en geprezen. Wat heeft die onzichtbare hand Gods hen menigmaal gesterkt, in nood en dood. Ja, wat hebben zij gedurig in hun leven genade van God gekregen om hun hoop op God te stellen. Ze zeiden: 'O God, Gij zijt Mijn toevlucht, mijn Burcht, mijn Uithelper, Gij zijt mijn God, op Wien ik vertrouw'.

Hij heeft het voor dat volk opgenomen. "Want dit is de erve van de knechten des Heeren en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere." Hij liet hen niet liggen of vertrappen door de vijanden. O nee, Hij heeft ze gedurig opgeraapt, hun schuld verzoend en weggenomen door dat bloed des Verbonds. Hun onreine consciëntie gereinigd, zodat zij weer een vrije toegang hadden tot God. Zij konden dat aangezicht niet missen. Ze hebben sterkte en kracht in hun hart ontvangen, en bij al de bezoeken, die er tegenover kwamen, op alle beschuldigingen en lasteringen en bij al het gehoon hier van binnen, heeft die Koning het voor hen opgenomen. Zij hebben van Hem ervaren, dat Hij ze in Zijn voorbede opneemt. De Heere openbaart Zichzelf in Zijn liefde en dat overtreft alle blijdschap. Psalm 45:16. Haar Man was toen haar alles. In droefenis in- en uitwendig tot troost. Jes 51:12. In gebrek, lichamenlijk of geestelijk, tot haar verzorging. Ef 5:29. In haar machteloosheid tot deksel en hulp. Gen. 20:16; Jesaja 49:10. In smaad en vervolging tot toevlucht en bewaarder, Psalm 121:3-7; Jes 4:1. In struikelingen tot verschoning; want de liefde bedekt menigte van zonden. 1 Petr. 4:8.

In haar omzwerven en verlaten van haar man heeft ze dat alles moeten missen. In plaats van Zijn vriendelijk gemeenschap, moest ze Zijn verberging en gramschap dragen, dat haar toen niet zo zwaar woog, maar later ondragelijk werd. O, als God het gemis gaat ontdekken en de afstand bloot gaat leggen, dan baart het bekommring!

Nu zouden wij zeggen van dat volk, dat al maar verder afgeweken was, o wat wordt het een smart en een droefheid, als ze dat gaan bespreken. Och, mijn hoorders, zolang zij hier op de wereld zijn, liggen ze er voor bloot. In Jesaja 63 staat: "Uw heilig volk heeft het maar een weinig tijd bezeten."

Och, wees maar nooit jaloers op een mens die zijn pad recht kan houden en uit wiens mond je nooit een klacht hoort. Maar Gods volk wordt wel jaloers op een kreupele Mefiboseth en op een hinkende Jacob. Op een volk, dat zichzelf niet kan helpen.

En, ... o, wat een zaligheid wordt er dan ontdekt! Dan zien ze wat ze kwijt zijn door eigen schuld, want God is daarvan niet de oorzaak. Ze gaan met droefheid zeggen:

Wij hebben God op 't hoogst misdaan,

Wij zijn van 't heilsspoor afgegaan,

Ja, wij en onze vaders tevens.

Psalm 106: 4

Want toen was het mij beter dan nu. En als wij nu eens zien op de gerichtten en oordelen Gods en op de donkerheid van Gods kerk, wat is er dan overvloedige reden en oorzaak om ons voor God te vernederen. Och, laten we met de wereld ons niet bemoeien. Alles mocht wel bij elkaar kruipen en God te voet vallen. Och, als er iets beseft werd van de oordelen en gerichtten, die over ons zijn gekomen en van het

ongenoegen Gods en de onttrekkingen van Gods Geest, we zouden samen God te voet vallen. Och, wat zouden wij gelukkig zijn, als wij eens minder bekeerd zijn, en een walg van onszelf hadden. De zelfverfoeiing en zelfverzaking wordt maar zo zelden gevonden. Veel belijdenis maar weinig beleving. Weinig vrede Gods in de praktijk. O, als we onze afstand eens mochten zien en schuldenaar voor God worden, ... dat was een stap op de weg om tot God terug te mogen keren.

O, mijn hoorders, God heeft nog zo veel gelaten. Hij heeft nog rijkelijk gezegend in het jaarseizoen dat achter ons ligt. Keer op keer heeft de Heere de vrede beschaamd en wonderlijk gezorgd en beweladigd. U hebt wel eens gezucht: wat moeten wij eten? U hebt toch wel eens gezegd op uw bed: wat moet ik nu morgen mijn kinderen geven? Maar mijn geliefden, heeft God niet wonderlijk gezorgd tot op deze huidige dag toe? Heeft Hij met ons en onze kinderen niet gehandeld boven bidden, denken en verwachten? Alles en allen hadden wel weggevaagd kunnen zijn van de aarde of allen zwerven en dolen over de wereld. Maar de Heere heeft nog zulke grote bemoeienissen gemaakt. Erkent hetgeen God nog geeft, mijn hoorders.

Ook Zijn Woord, dat Hij ons heeft gelaten. Och, we hebben elk jaar bij elkaar mogen zijn, en in vrede elkanders lasten mogen dragen. Wij zijn nu ver van elkaar verwijderd, wat het lichaam betreft, maar niet met ons hart. De Heere mocht bij de voortduur in uw midden blijven, en u en uw kinderen zegenen. Hij mocht Zijn weldadigheid nog betonen. Hij is de Trouwe en de Onveranderlijke voor degenen, die wandelen in Zijn wegen. Och, mijn hoorders, wij moeten maar met God mee. Het is niet altijd, zoals wij dat willen of denken, want wij gaan overal tegen in. Bij Hem zijn geen abuizen. Zijn gerechtigheid bestaat tot in eeuwigheid. Dat er een ootmoedig kinderlijk volgen van de Heere geschonken werd ook met het oog op de toekomst, die wij tegemoet gaan.

Onbekeerde medereiziger! Dat toch al de bemoeienissen Gods, niet tot verharding, maar tot vernedering mochten leiden, tot waarachtige bekering. Dan zouden de oordelen en slagen hun doel bereiken, waartoe God ze zendt in ons land. Och, mijn hoorders, God volvoert Zijn Raad door de donkerheid der tijden heen. Mochten er nog velen toegebracht worden.

En mocht Gods Geest geschonken worden, opdat wij die Christus leerden kennen voor ons eigen hart. Dat is de Man, Die nooit sterft en de Leraar, Die blijven zal tot in der eeuwigheid. Dat die Man eens onmisbaar mocht worden voor uw eigen ziel, maar ook aan u worde geschonken, zoals de kerk zegt in Psalm 89. *En onze Koning is van Israëls God gegeven.*

Volk des Heeren! Dat de afstanden eens werden weggenomen tussen de Heere en onze ziel. *Ik zal henengaan en wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was het mij beter dan nu.* Laat dat de dadelijke vrucht zijn van de bediening in deze dag. O, al werden dan de oordelen veel erger, dan dat zij nu zijn, o, volk des Heeren, als u maar aan de zijde Gods mocht staan; dan geen nood. Dan is er een volkomen vereniging met alles wat God doet. En daarbij dan genade te ontvangen, dat onze ziel bij God mag komen door het Bloed van de Middelaar om bij Hem te schuilen. Daartoe zegene de Heere Zijn Woord en heilige het aan ons aller hart. Amen.

9. VERZOEKING VAN JEZUS IN DE WOESTIJN (I)

Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Zuid
Zondag 1 februari 1942

Psalm 39: 3 en 5
Lezen: Jesaja 35
Psalm 89:10 en 12
Psalm 17:4
Psalm 129:1

Aandoenlijk en veelbetekenend en toch zeer aangrijpend, mijn hoorders, is geweest de borgtocht van Juda tegenover het voorstel dat weleer Ruben deed aan zijn vader Jakob. De historie is ons allen overbekend dat Jozefs broeders voor de tweede maal naar Egypte moesten, want de honger was zwaar in het land. Maar ge weet ook wat Jakob tegenhield om zijn jongste zoon te laten gaan, n.l. die veel geliefde Benjamin. Immers het bevel was gegeven dat Benjamin moet meekomen, en daar zag Jakob niet overheen. Jakob sprak: "Jozef is er niet en Simeon is niet meer, al die dingen zijn tegen mij."

Maar daar kwam een ogenblik dat het niet langer meer kon. De honger was zwaar, en Jakobs huis zag niet andere dan de dood tegemoet, en toen heeft Ruben een voorstel gedaan: "Zo ik hem tot u niet wederbreng!" Maar dat voorstel heeft Jakob niet aanvaard, maar wel toen Juda gezegd heeft: "Ik zal borg voor hem zijn, en zo ik hem niet weder tot u brengen zal, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben", Gen. 43:9. En zie, die borgstelling van Juda heeft vader Jakob aanvaard. Aanvaard met beiden handen; want hij heeft gezegd: "Is het alzo gelijk als gij het zegt?"

Jakob heeft het aanvaard, de borgtocht van Juda waarvan vader Jakob straks op zijn sterfbed gezegd heeft: "Juda, gij zijt het."

Uit Juda zou de Christus geboren werden. En gelijk Juda zich borg stelde, zo heeft Christus Zich in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid gesteld als Borg voor Zijn uitverkorenen, nadat de Vader Hem als zodanig verordineerd had. En zie, het gehele leven van Christus was een Borgtochtelijk leven. En dat is zijn gehele leven door hier op aarde gebleken. Christus is verordineerd niet alleen om de schuld van Zijn volk te voldoen, niet alleen om het oordeel van Zijn Kerk te dragen, maar Hij is ook geroepen om satans kop voor eeuwig te vermorzelen. En daarover wens ik met u te handelen voor dit morgenuur en omdat de stof wat uitgebreid is, vraag ik uw aandacht te bepalen bij de eerste twee verzen van Matthéüs 4, waar Gods Woord aldus luidt:

Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel. En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde hem ten laatste.

'k Zou die eerste twee verzen die ik u voorlas, willen beschouwen als een inleiding van Christus verzoeking. Er zijn vier zaken.

1. **Wanneer Christus verzocht werd. Wij lezen het woordje toen.**
2. **Waar Christus verzocht werd: in de woestijn.**
3. **Onder wiens leiding Christus verzocht werd: Hij werd van de Geest weggeleid.**
4. **In welke bijzondere omstandigheden Christus verzocht werd: als Hij veertig dagen gevast had.**

Dus we krijgen:

- A. Wanneer Christus verzocht werd.
- B. Waarin Christus verzocht werd.
- C. Onder Wiens leiding Christus verzocht werd.
- D. De omstandigheden waaronder Christus verzocht werd.

1. ***Wanneer Christus verzocht werd.*** Wij lezen het woordje *toen*.

De verzoeking in de woestijn, mijn hoorders, is een stuk vol van diepten en vol van geheimenissen Gods, die (en wij kunnen u de verzekering niet geven dat wij op alle vragen die bij die verzoeking van Christus rijzen, een afdoend antwoord kunnen geven) want ook van dat gedeelte waar gesproken wordt over de verzoeking van Christus in de woestijn, heeft God Zelf gezegd in Zijn Woord, *dat er een eeuwigheid in is*; en hoe zal het eindige ooit het oneindige bevatten? En om een weinig met orde over die verzoeking van Christus te handelen, wensen wij stil te staan bij de inleiding. Het eerste wat we al opmerkten, is: wanneer Christus verzocht werd. En dan staat er in onze tekst: "Toen werd Christus van den Geest weggeleid."

Door den Geest. Dat woordje 'toen', dat brengt onze gedachten terug, dat doet ons terugdenken aan hetgeen gepasseerd is, aan hetgeen voorgevallen is. En wanneer is Christus weggeleid om verzocht te worden van de satan? Dat was na de doop in de Jordaan. De Heere Jezus was tot Johannes gekomen om gedoopt te worden. Johannes heeft gezegd: "Mij is nodig van U gedoopt te worden en komt Gij tot mij?"

Johannes zag aan de ene kant zoveel heerlijkheid in Christus, en aan de andere kant zulk een diepe indruk van z'n eigen onwaardigheid, dat hij het niet kon begrijpen dat Christus tot hem kwam om gedoopt te worden. Daar ligt nog iets in opgesloten waarom Christus kwam tot Johannes. Johannes heeft Hem niet begrepen, dat was voor hem een verborgen zaak, maar Christus moest gedoopt worden. Niet omdat Hij die doop nodig had, neen want Hij was volmaakt. Maar Hij had die nodig voor Zijn volk; want Hij is daar gedoopt als het Hoofd van Zijn Kerk in de afsterving van de oude, en in de opstanding van de nieuwe mens.

En terwijl Christus gedoopt word, zijn de hemelen geopend, staat er. De Geest daalde in de gedaante van een duif op Hem neder, en die bleef op Hem. Maar daar is het niet bij gebleven. De Vader heeft uit de hemel gesproken: "Deze is Mijn Geliefde Zoon, in Denwelke Ik al Mijn welbehagen heb!"

Waar toe heeft de Vader dat getuigenis gegeven? Zou dat geweest zijn voor degenen die daarbij stonden? Of zou dat rechtstreeks Christus Zelf betroffen hebben? Zeker, dat had ook een bedoeling voor degenen die daarbij stonden, want voor het oog van die ganse schare en ganse menigte heeft de Vader als met de vinger gewezen op Christus, Die verordineerd was door Hem.

En daar staat immers in Kol. 1:19: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou."

Maar dat wilde ik liever in dit verband voorbij gaan en op een andere zaak wijzen, namelijk daarop, dat de Vader Christus een vertroostende boodschap meegegeven heeft bij de aanvaarding van Zijn bediening in de wereld, zoals dat uitgedrukt is in Matth. 3:17.

In de eeuwigheid had de Vader Zijn Zoon verordineerd, maar had ook die Zoon vrijwillig aan het Goddelijk recht voldaan: want de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen zou ons genezing worden.

En zie, nu heeft Christus tot Zijn dertigste jaar gewoond in Nazareth. En wij hebben de laatste maal over die twaalfjarige Jezus in de tempel gehandeld. Dat is het eerste

feit dat in die dertig jaar ons beschreven is, en ons is nagelaten. Desniettenstaande, al staat er geen woord van in de Heilige Schrift, in die dertig jaar heeft Christus Zijn Borgtochtelijke bediening zekerlijk vervuld, en ook daaruit ontvangt het volk des Heeren de vertroosting in hun ziel.

Maar nu gaat Hij het aanvaarden, dat werk voldoen dat de Vader Hem gegeven had.

Hij gaat het in blijdschap volvoeren, want de Kerk zegt in Hooglied: Dat is de stem mijns Liefsten." En in die getuigenis dat de Vader daar heeft gegeven, heeft Hij aan de gehele wereld verkondigd, dat Christus Zijn Gezalfde en Zijn Verordineerde Profeet en Leraar is, Die niet alleen aan Israëel, maar ook aan heel de wereld verkondigen zal de volle raad Gods tot verlossing van het volk.

En nu staat er: "Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn."

Een opmerkelijke zaak dat dit plaats gehad heeft dadelijk na de doop. Mijn hoorders, ik zou veel opmerkingen kunnen maken, maar laat ik er maar twee noemen:

1. Eer de wereld, eer de godsdienst Christus gekend heeft als de Heilige God, heeft satan er persoonlijk kennis mee gemaakt.
2. En in de tweede plaats, wat Christus daar ondergaan had, dat onderging Hij straks niet alleen als Borg van Zijn uitverkorenen, maar dat onderging Hij ook in het bijzonder als Hoofd van Zijn Kerk, en vertegenwoordigde daar Zijn Kerk.

En gelijk het met Christus gegaan is, zo gaat het ook met Zijn volk. Dat wil zeggen, dat volk kent hier op de wereld een afwisselend leven. Dat kent hier een leven van de hel in de hemel, en omgekeerd van de hemel in hel.

Christus is in de dichtste gemeenschap met de Vader en de Heilige Geest geweest. Daar is ten aanschouwen van engelen en mensen een Drie-enig God verenigd geweest met die gezegende Borg des verbonds.

En daar volgde de verzoeking in de woestijn. Mijn hoorders, zo gaat het bij het volk van God ook niet anders. De strijd die Gods volk hier strijdt, is zwaar en zeer onderscheiden in hun leven. Maar daar zijn enkele punten waar de macht des satans zich het meest openbaart, en dat is in de eerste plaats wanneer het volk van God het verste van God af is, en wanneer zij het kortst bij God geweest zijn.

Ik zal u twee voorbeelden geven uit de Waarheid.

- Ik denk aan Hiskia, die Godvruchtige koning. Gij weet op welke wonderlijke wijze God hem 15 jaar tot zijn leven had toegevoegd. Dat hij opging naar het huis des Heeren om de Naam des Heeren te danken, gelijk in Jesaja 38 ons wordt beschreven. En daar komt Hiskia uit de tempel en de koning van Babel staat voor de deur. En die koning wordt er ingesloten in dat paleis, en zie, Hiskia gaat pronken met de schatten, maar niet pronken met zijn God. En ge weet het gevolg voor Hiskia. Ge zoudt zeggen: Hiskia, uw mond moest er van overlopen om God te verheffen. Hij roemt meer de schatten dan dat hij God roemt.
- 'k Zal nog een voorbeeld nemen uit het Nieuwe Testament. De apostel Paulus is in 2 Korinthe 12 opgetrokken geweest tot in de derde hemel, en hij heeft onuitsprekelijke woorden gehoord, en in hetzelfde kapittel klaagt hij over een scherpe doorn in zijn vlees.

Mijn hoorders, ik zal het nog eenvoudiger zeggen: dat volk van God krijgt bij elk Bethel een Pniël, een strijd zoals zij nooit in hun leven gekend hebben, want hoe hoger de trap van het geestelijk leven de Kerke Gods leert kennen, hoe scherper pijlen op dat volk worden afgeschoten.

"Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn." Toen Hij in de dadelijke

gemeenschap met de Vader en de Heilige Geest had verkeerd, heeft satan de strijd tegen Christus uitgevoerd.

2. Maar nu kom ik tot de tweede gedachte in die inleiding, *de plaats waar Christus verzocht werd*. Die plaats wordt ook genoemd, want er staat in onze tekst: *Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn*.

Daar zijn er onder de oudvaders die de plaats waar die woestijn gelegen heeft, zoeken in de omgeving van Jericho. Maar wat doet dat ter zake, er is sprake alleen van een woestijn. Een woestijn is niet anders dan een plaats waar het stil en waar het eenzaam is. Zulk een woestijn is een plaats waar geen verkwikking is te vinden. Er wordt in de Bijbel gesproken van een dorre woestijn, van een huilende wildernis. En toch, het volk van God heeft zich niet altijd in de eenzaamheid terug te trekken om gevrijwaard te zijn van satans verzoeking. Daar is zoveel nodig, mijn hoorders, in ons leven om voorzichtig en omzichtig te wandelen. Daar zijn er van Gods kinderen die in het gewoel van de stad, in het bijzijn van anderen het meeste worden benauwd en aangevallen. Maar er zijn er ook van Gods kinderen die o zo weinig in de eenzaamheid kunnen komen, want daar ligt de hel op de loer om hun pijlen op hun zielen af te schieten.

Wij hebben er in ons leven wel gekend die geen uur bijna alleen durfden te zijn, omdat in de eenzaamheid de vijand zijn verborgen aanslagen op die Kerke Gods richt. Die eenzaamheid en die woestijn wordt het slagveld waarop de Zone Gods de zoon des verderfs ontmoet. Waarop de Koning der heerlijkheid de vorst der duisternis zal tegemoet komen. Maar zou er nog een andere betekenis aan ten grondslag liggen dat Christus verzocht is in de woestijn? Ja zeker, want dat is veel dieper als hetgeen wat ik daar genoemd heb.

Gaan wij terug naar onze eerste vader Adam, waar is Adam verzocht geworden? Niet in de woestijn; want mijn hoorders, toen was de zonde er nog niet, doch was het een *paradijs*, zonder doornen en distelen. In de hof van Eden waar alles ademde van de volle heerlijkheid en volle majesteit Gods, waar Adam in de onmiddellijke tegenwoordigheid en in de onmiddellijke nabijheid van God verkeerde, daar schoot satan zijn eerste pijlen af. En zie, in die schone hof van Eden heeft onze eerste vader gehoor gegeven aan satans woord, dat niet anders was dan verleidend en vol van leugen en bedrog. Daar heeft hij van God afscheid genomen en in de hof van Eden heeft hij God een scheidbrief gegeven, en is satan en de zonde toegefallen. Daar heeft hij met daden uitgesproken dat hij met God niet meer te doen wilde hebben. O rampzalige val, waarvan het gevolg is, een leven zonder God en buiten God.

En nu staat er in onze tekst: "Toen werd Jezus weggeleid." Och mijn hoorders, hoe zal nietig stof de diepte daarvan ooit uitspreken wat dat voor Christus geweest is, toen Hij daar is weggevoerd naar de woestijn, naar dat onherbergzaam oord waar niemand was die Hem verkwikte, of lafenis was te vinden, maar waar satan op Hem afkwam, gelijk weleer Joab aankwam op Absalom om met drie pijlen hem te doorsteken, om het ganse werk der zaligheid te vernietigen en te verbreken.

Christus is verzocht in de woestijn. Ik heb al bij het begin u laten voorlezen dat kostelijke Jesaja 35. En dan staat er: "de woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos" (Jes. 35:1). Daar hebt u de verborgenheid dat die Borg verzocht is geworden in de woestijn. Want och, mijn hoorders, uit kracht van onze diepe val en moedwillige val, en van het oordeel Gods, hebben wij ons niet anders waardig gemaakt als een woestijn om daar eeuwig in om te komen, en voor eeuwig in te bezwijken. En dat volk zal door

ontdekkende genade ook zichzelf innerlijk als een woestijn leren kennen. Och, mijn hoorders, ik heb er altijd en altijd maar weer op gehamerd tegen al die bekeringen buiten God, en tegen al die bekeringen die de kenmerken en eigenschappen der waarachtige bekering missen. Gods Geest maakt arme mensen in zichzelf, en ontbloot van alles buiten Christus. De zaligmakende ontdekking leert verstaan dat wij niet anders als een woestijn en niet anders als een huilende wildernis zijn, zo leert Gods volk zich kennen. Ze vinden in zichzelf niets, dat God kan behagen.

En nu wordt er verder getuigd in Markus 1:13: "En Hij was aldaar in de woestijn, veertig dagen, verzocht van den satan; en was bij het wild gedierte en de engelen dienden Hem." Dat ziet ten eerste hierop dat Christus de heerschappij had over het gedierte der aarde, maar ook dat Hij in Zijn gehele Borgtochtelijke leven aan het recht van God zou voldoen en de gemeenschap zal helen die wij verbroken hebben door de zonde; opdat vervuld zou worden, wat in het gehele Oude Testament van die lijdende Borg was geprofeteerd. Door Zijn striemen zou ons genezing worden.

Christus is verzocht geweest in de woestijn, opdat Hij voor het volk van God de woestijn zou maken als tot een hof van Eden.

3. En nu het derde punt: *onder wiens leiding dat Christus verzocht werd*. Er staat in onze tekst: "toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn."

Van de Geest, van die Geest in de eerste plaats waarvan men leest dat Christus gezegd heeft in Psalm 40: "Gij hebt Mijn lichaam toebereid." Die Geest waarvan de engel Gabriël gesproken heeft: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduw; daarom ook, dat Heilige dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden."

En Hij werd weggeleid door diezelfde Geest, Die straks bij de doop op Hem neerdaalde, gelijk een duif. En nu heeft de Heilige Geest, Die zowel God is, als de Vader, Hem geleid naar de woestijn. Mijn hoorders, die grote lering die wij er uit trekken dat de Zoon van God onder de Goddelijke leiding gebracht is tot die verzoeking. Het is altijd een groot verschil of wij er ons in brengen, of dat God ons er in brengt.

Christus heeft Zichzelf niet in de woestijn gebracht, maar Hij is door de Geest weggeleid in de woestijn om verzocht te worden van de satan.

Dus onder de wil van God is die verzoeking geweest. God heeft dat nodig geacht, want het was maar niet om met satan te spelen, maar om als **Borg** te betalen de schuld van Zijn uitverkorenen. Hij is weggeleid naar de woestijn, opdat Hij het welbehagen van Zijn Vader zou volvoeren. Opdat Hij daarin Zijn voeten zetten zou op de nek van satan. En opdat Hij reeds in het begin van Zijn openbare leven de macht van satan zou verbreken; en ook als een profetie van hetgeen straks op Golgotha plaats zou hebben. Mijn hoorders, waar die Geest Hem heeft weggeleid in de woestijn, daar kunnen wij opmerken dat diezelfde wil, die in de eeuwigheid Zijn hart vervult reeds, in de tijd ook Zijn leven was: "Want het was Zijn spijze om te doen de wil Desgenen Die Hem gezonden heeft."

Mijn hoorders, ziende daarop, dat de Geest Christus weggeleid heeft in de woestijn, maar dat Hij dat ook met Zijn Kerk doet, wat heeft die Kerk dan toch nodig om hier te zuchten met Psalm 17:4:

*Maak Uwe weldaân wonderbaar,
Gij, die Uw kind'ren wilt behoeden. enz.*

Toepassing

4. En nu, mijn hoorders, bezien wij ten slotte *de omstandigheden waaronder die verzoeking van Christus plaats had*. De Waarheid zegt: "En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevestigd had, hongerde Hem ten laatste."

Veertig dagen en veertig nachten heeft Christus gevestigd. Wilt ge weten waarom?

1. Dat Hij als **Borg** en **Middelaar** al de zwakheden en behoeften van onze menselijke natuur volkomen zou gevoelen en doorleven. Het is een medelijdende Hogepriester, zegt de apostel, "Die in alles verzocht is geweest." Hij heeft het geweten wat honger en dorst is.
2. Maar Hij heeft ook 40 dagen en 40 nachten gevestigd om door Zijn Goddelijke kracht dat alles te beheersen, en ook dat alles te overwinnen. Mozes en Elia hebben ook veertig dagen en veertig nachten gevestigd, maar die zijn door God Zelf ondersteund en onderhouden, en hebben de Goddelijke kracht daartoe gekregen. Maar Christus is staande gebleven door Zijn eigen kracht.
3. En nu in de derde plaats: Christus heeft veertig dagen en veertig nachten gevestigd, tot vervulling van hetgeen door Mozes en Elia beloofd is als typen van Christus onder het Oude Testament. Ge leest van die twee mensen dat zij gevestigd hebben. Bij Mozes stond dat in verband met het ontvangen van de Wet. En bij Elia bij de wederoprichting van de Wet, want het was alles zover weggezonden dat Elia zo moedeloos was, dat hij zei: "Heere, neem mijn ziel weg", en dat hij zich legde onder de jeneverboom. "En zie, een engel sprak tot Hem: Sta op, en eet; want de weg zou voor u te veel zijn. Toen stond hij op, en at en dronk," zegt Gods Woord van die Godsmann.

Nu gaat Christus veertig dagen en nachten vasten, wanneer Hij ingaan zal in Zijn openbare bediening, om de Wet voor Zijn Kerk voor eeuwig te vervullen. "Het einde der Wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft", Rom. 10:4.

Christus heeft Zichzelf onder de Wet gesteld als Borg en Middelaar van het Verbond. Maar Hij heeft ook 40 dagen en nachten gevestigd, opdat Hij voor Zijn volk verwerven zou de Geestelijke spijs en drank, opdat Hij voor Zijn volk een tafel zou aanrichten tegenover al de wederpartijders. Opdat Hij tot Zijn volk zou zeggen: Komt! en eet! Opdat aan dat volk wordt bevestigd: "De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden."

Christus heeft 40 dagen en 40 nachten gevestigd. Mijn hoorders, daar is onderscheid tussen een wettisch vasten en een Evangelisch vasten. Het wettisch vasten is veroordelend. En het Evangelisch vasten is waarachtig berouw over de zonde. Sterven aan zichzelf en alles wat buiten God en Christus is. Gelukkige sterfgevallen. O, wat komen zij in onze dagen weinig voor. Maar dan ook alleen in de vereniging met Christus om uit ware dankbaarheid te leven, wat Paulus zegt: "Laten wij ons door Hem altijd Gode opofferen, een offerande des lofs, die Zijn Naam belijden" Hebr. 13:15.

Veertig dagen en veertig nachten heeft Christus gevestigd. In die 40 dagen heeft satan Hem niet aangevallen, maar op het eind, toen Hem hongerde, toen heeft hij gemeend dat de juiste tijd was aangebroken. Dat nu de gelegenheid het schoonst was om Christus in zijn net te krijgen, en het gehele werk der zaligheid te vernietigen.

Ziedaar, iets over die veertig dagen en veertig nachten, *wanneer* Christus verzocht werd, *waar* Christus verzocht werd, en *onder wiens leiding* Hij verzocht werd, en *onder welke omstandigheden* dat Hij verzocht werd.

Over die aanval van satan en over die drievoudige aanval, daar hopen wij de volgende

week over te handelen.

Mijn hoorders, u ziet hier iets over de strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad. De Waarheid zegt het ons zo duidelijk: "Wanneer een sterk gewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede. Maar als een daarover komt, die sterker is dan hij, en hem overwint, die neemt zijn gehele wapenrusting, daar hij op vertrouwde, en deelt zijn roof uit" Lucas 11:21-22.

Maar hoe staat het er nu mee? Betekenisvolle volle dagen liggen weer achter ons. Als een wonder van Gods ontferming is er van ons niet één weggenomen. Uw oude grootvader, en ook uw man, familie, die is in de kracht van z'n leven door de dood langs gewone weg van uw hart afgescheurd en weggenomen. De Heere mocht u samen in rouw en droefenis sterken.

Mijn hoorders, het lot van de slachtoffers die gevallen zijn hier in Zuid en in de stad, voor de meesten zal het wel eeuwig kwijt zijn. Wij hebben de tranen gezien van die jonge moeder, van die twee kinderen die in Zuid zijn gevallen, waar God een eind aan gemaakt heeft op de vreselijkste wijze. Waarom wij niet? Waarom heeft God ons leven niet afgesneden? Hebt u het aan de Heere gevraagd waarom? Waren die anderen slechter of goddelozer? Neen, wij zijn allemaal verdoemelijk voor God, en waardig om voor eeuwig verworpen te worden.

Zult gij nimmer voor God in het stof bukken, en nooit de slaande hand Gods erkennen? Wat zijn de roepstemmen ontzettend van week tot week en meerder van dag tot dag.

O, de Heere roept het ons toe: "verneder u onder Zijn krachtige hand." Klein en groot, het zal wat zijn om straks in de hel te vallen, om met een ingebeelde hemel voor eeuwig om te komen. Degenen die deze grondslag in Christus mist, och dat God hun ogen opent, eer het voor eeuwig te laat is. Ja, dat God met Zijn Geest er Zelf aan te pas kwam. Ik heb geen kracht en geen vermogen om u er vanaf te brengen, maar God mocht het Zelf doen.

Hij mocht Zijn strijdend volk verwaardigen bij aanvang en voortgang, voorzichtig te zijn als de slangen en oprecht als de duiven. En daarbij krachtelozen in onszelf gemaakt om onze sterkte in die overwinnende Christus te mogen vinden. Op Hem door 't geloof staren Die zo diep Zich heeft willen vernederen en zo laag heeft willen bukken, dat Hij in de woestijn verzocht werd; opdat Hij aan de volkomen wil des Vaders Zichzelf zou onderwerpen, opdat Hij voor Zijn volk verwerven zou wat wij in de eerste Adam zijn kwijt geraakt, zodat zij kunnen zeggen: "In Hem is een schat van zegeningen ons ten erfdeel geworden" Ps. 72:9.

Maar ook: "In Hem zijn wij meer dan overwinnaars." O, dat wij in de dadelijke vereniging met Christus gebracht werden door Zijn lieve Geest zoals de apostel zegt: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Wie is het die rechtvaardigt? God. Wie is het die verdoemt? Christus (Rom. 8:34).

Dat wij met vrijmoedigheid en geloofsverzekering onder alle strijd in de vaste wetenschap delen mochten, dat wij eenmaal onze voeten zullen zetten op de nek van al onze vijanden, tot lof en eer en dankzegging van Hem Die eenmaal overwonnen heeft. Amen.

10. VERZOEKING VAN JEZUS IN DE WOESTIJN (II)

Zondag 8 februari 1942
Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Zuid

Psalm 76: 1 en 2
Lezen: Matthéüs 4: 1-11
Psalm 119: 52
Psalm 93: 4
Psalm 129:1

Het woord van onze overdenking kunt u vinden in Matthéüs 4:3-11 waar Gods Woord aldus luidt:

En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden.

Doch Hij antwoordende zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat.

Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels, en zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelven nederwaarts; want er is geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot. Jezus zeide tot hem: Er is wederom geschreven: Gij zult den Heere uw God niet verzoeken.

Wederom nam Hem de duivel mede op een zeer hogen berg, en toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid, en zeide tot Hem: Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij nedervallende mij zult aanbidden.

Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan; want er staat geschreven: Den Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.

Toen liet de duivel van Hem af; en zie, de engelen zijn toegekomen en dienden Hem.

De vorige week hebben wij iets gezegd over de inleiding tot *de verzoeking van Christus in de woestijn*. Wij hebben gewezen op:

2. de tijd wanneer Christus verzocht werd;
3. de plaats waar Christus verzocht werd;
4. onder wiens leiding Hij verzocht is geworden,
5. maar ook: waartoe Hij verzocht is geworden.

En nu aan de hand van hetgeen ik u voorgelezen heb, wens ik over de eigenlijke verzoeking van Christus met u te spreken en u te wijzen:

1. **Op de drievoudige aanval van satan.**
2. **Op de overwinning van Christus.**
3. **Op de vertroosting van de kerk die hieruit voortvloeit.**

Nog een opmerking echter wilde ik maken voor ik zal overgaan ter verhandeling van de drievoudige aanval van satan. De verzoeking is bij Christus van buitenaf op Hem aangekomen. Geheel anders als bij ons, want immers de verzoeking waar wij aan blootstaan in ons leven, komt voort uit ons verdorven en ons goddeloos bestaan, gelijk de Heere in Zijn Woord gezegd heeft: "waar de mens van overwonnen is, die is hij tot een dienstknecht geworden.

En nu heeft de satan ook zijn trouwe aanhangers en zijn sterke bondgenoten in ons verdorven bestaan, dat altijd samenspannt met satan en met de wereld.

Bij Christus was dat geheel anders. Want die Middelaar, Die daar verzocht is geworden in de woestijn, daar zegt de apostel van, dat Hij was "heilig, onnozel, onbesmet en afgescheiden van de zondaren", Hebr. 7:26. Niet een zweem van zonde was er in Zijn heilige ziel te vinden, maar was zover van Hem weg als het oosten van het westen.

En nu kwam die verzoeking tot Jezus, staat er. Want Christus heeft die verzoeking Zelf niet opgezocht, gelijk Petrus naar de zaal van Kájafas ging om ook in het net van de goddelozen gevangen te worden. Maar die verzoeking kwam tot Hem. En het eerste woord is geweest: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze stenen broden worden."

Hier hebt u hetzelfde dat je vinden kunt in het Paradijs. De satan is bij Eva gekomen om twijfel in haar hart te strooien. Hij zei: "Is het ook dat God gezegd heeft." Hij wilde Eva aan het twijfelen hebben en dat zij aan het wankelen zou gaan." En hier heb je hetzelfde. Hij kwam hier tot de tweede Adam: "indien Gij Gods Zoon zijt."

Maar, zult u zeggen, welke twijfel wil de satan strooien in het hart van Christus? Dat ging, mijn hoorders, over de verhouding waarin Hij tot de Vader, maar ook de Vader tegenover Christus stond.

En nu moet ge daarbij terugdenken aan de doop van de Heere Jezus. Toen Christus gedoopt is, heeft de Vader gesproken vanuit de hemel: "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelke Ik al Mijn welbehagen heb."

1. Op de drievoudige aanval van satan

En nu staat er: "En als Hij veertig dagen en nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste." En op dat moment toen Christus hongerde, toen die menselijke natuur door honger gekweld werd, heeft de satan gezegd: "Indien Gij Gods Zoon zijt" enz. Alsof hij wilde zeggen, als God werkelijk Uw Vader is, dan moet dat toch ook blijken. Als God Uw Vader was, zoudt Gij niet te klagen hebben over honger en gebrek, dan zal Die Vader (zoals in het natuurlijke leven) toch zorg dragen voor U en Die zou maken dat Gij zonder bekommernis over de wereld zou gaan?

Denk maar even aan hetgeen Christus Zelf eenmaal dienaangaande gezegd heeft: "Indien gij die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel temeer uw hemelse vader. Die weet wat gij behoeft."

Denk ook aan het barre jaargetijde en aan de drukkende omstandigheden waaronder wij samen moeten leven. Zou je het laatste stukje brood niet aan uw kinderen geven? Welk een rechtgeaarde vader zou daaraan kunnen denken om z'n kind van honger en ellende te laten omkomen?

En nu zegt de satan: "Indien Gij Gods Zoon zijt." Zou het waar zijn dat Hij Uw Vader is? Ik twijfel eraan. Zo spreekt hier de satan, want hij richt hier zijn pijlen indirect op het God-zijn van Christus, op Zijn Goddelijke natuur, zoals Hij toch is de Eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders was, Joh. 1:18.

"Indien Gij Gods Zoon zijt." En in de tweede plaats lag er als het ware in: Als het dan zo is, alhoewel ik het betwijfel, toon dan aan, bewijs het dan daarin dat die stenen

broden worden.

Daar is in die drievoudige verzoeking van satan een verschil. In de eerste verzoeking, daar komt satan voor als een trouwe vriend, een raadgever. In de tweede komt hij voor als een engel des lichts, en in de derde verzoeking komt hij als een verscheurend dier, dus in zijn ware gedaante. Satan komt hier als een raadgever, want hij wil zeggen: nu hongert U, maar Gij hebt toch niet te hongeren? Als Gij maar een woord spreekt, dan zullen die stenen in brood veranderen, en kunt Gij U toch zelf voeden, zoveel als Gij wilt; en toon dan dat Gij God zijt!

Wat lag daar nu eigenlijk in opgesloten, in die eerste verzoeking en in die eerste aanval van satan? Daar lag dit in verklaard, dat hij gepoogd heeft om Christus af te brengen van hetgeen waartoe Hij Zichzelf als Borg en Middelaar heeft overgegeven. Hij heeft immers in de eeuwigheid aanvaard, alles wat de vloek der wet inhield en waarin de zonde ons gestort had, dus ook alle lijden en ontbering in onze menselijk natuur om een leven te verkrijgen van overvloed en van allerlei schatten.

De apostel zegt in 2 Kor. 8:9: "Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden."

Nu heeft satan geprobeerd om Christus de weg van onthouding en van armoede niet te doen bewandelen. 'Gij kunt, zo zegt satan, hier voldoening geven aan de nooddrift van uw lichaam, daar Gij daartoe de kracht en het vermogen bezit, daar God Uw Vader niet is; Gij zoudt dan in zulke ontberingen niet moeten delen.'

En nu had Christus in de eeuwigheid aanvaard al het lijden, al de ontberingen, al de vloek van de zonde die wij over ons gehaald hebben. Hij wilde hongeren, opdat Zijn volk verzadigd zou worden, opdat Zijn volk door honger niet gekweld zou worden, maar dat voor die Kerk de tafel zou worden aangericht in de woestijn, zelfs tegenover al de vijanden.

De satan heeft Christus willen afschrikken van alle kruis en druk. En wanneer Christus dat gedaan had, dan was alles vernietigd geworden; want door lijden en ontberingen, door strijd en moeite zou Christus gebracht worden tot de troon en tot eeuwige vervulling van Zijn uitverkorenen.

2. Op de overwinning van Christus

Christus is uit die strijd als Overwinnaar gekomen; want Christus heeft tegen satan gezegd: "Er is geschreven: de mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door de mond Gods uitgaat.'

Het scherpste wapen dat Christus gehad heeft in de strijd tegen satan, dat is Gods Woord geweest: "Er staat geschreven." En wat Christus daar aanvoert, wijst ons op het Goddelijke gezag, en op de Goddelijke autoriteit van 's Heeren getuigenis.

Wij kunnen de satan nooit verslaan met te zeggen: ik ben bekeerd en gerechtvaardigd, en ik heb zoveel bevindingen en ervaringen. Daar kunnen wij satan niet mee verslaan. Want je moet nooit denken dat hij daarvoor terug zal gaan; daar geeft hij niets om, daar lacht hij mee.

En nu is dat voor Christus ten alle tijden het wapen geweest dat Hij gebruikt heeft. Wij lezen dat Christus tot de Emmaüsgangers heeft gezegd: "O, gij onverstandigen en tragen van hart, om te geloven als hetgeen de profeten gesproken hebben. Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?" Lukas 24: 25-26.

Het sterkste wapen is dus geweest het Woord van God. Daarop wijst de apostel in Eféze 6. Daar spreekt hij immers ook van *het zwaard des Geestes*, dat is Gods Woord. Dus niet met de bevinding kunnen wij satan verslaan, maar met het Woord van God.

En onze bevinding, mijn hoorders, moet van het begin tot het eind gegrond zijn op het eeuwig blijvend Woord van God. Vele mensen stellen de bevinding boven Gods Woord, en dat is droevig; want al wat niet naar het Woord is, zal geen dageraad hebben.

O, wat is het voor elk toch een nauw onderzoek of onze bevinding gegrond is op het Woord van God, en of het die toets kan doorstaan. Bij zovelen wordt de wezenlijke onderwijzing uit het Woord van God gemist. En als wij nu door het Woord van God onderwezen worden, dan het niet anders dat wij dat aan anderen zullen meedelen, als het enige richtsnoer.

Christus zegt: "De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat." Wat betekent dat nu? Dat wij bij het brood ook het Woord van God moeten hebben? Is het zo? Zitten er hier mensen die wel eens eten en drinken zonder Gods Woord te lezen? Vergeet je het wel eens 's morgens? Of ligt het Woord van God op uw tafel? Lees je het voor ge naar uw werk gaat? Christus zegt: "Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen."

"De mens zal bij brood alleen niet leven." Wat betekent dat? Zie Deut. 18. Het gaat daar over de reis van Israël door de woestijn naar Kanaän. Veertig jaar had God dat volk geleid door de woestijn en in de woestijn groeide geen graan, daar hebben ze nooit een oogst gehad, en toch heeft het hun aan niets ontbroken. Hoe kwam dat? Door het machtwoord des Heeren is de hemel geopend, en heeft God het Manna laten regenen van de hemel. En daar hebben zij van gegeten al die veertig jaren. De dichter van Psalm 105 zong er van:

Zij werden daag'lijks begenadigd

Met Manna hemels brood verzaadigd.

Brood is in ons leven het voornaamste niet, maar dat God Zijn zegen erover gebiedt en Zijn gunst er over schenkt. Aan de zegen des Heeren is immers alles gelegen. Het minste kan God gebruiken, zo Hij Zijn zegen er maar over schenkt.

Het is een tijd van bittere armoede en van veel ontberingen. En ge kunt het merken, ieder in het zijne, het wordt met de week minder, en het zal nog erger worden, mijn hoorders. Want het zwarte paard rijdt over de gehele wereld. Daar zal geen mens zijn, die dat tegen kan houden. En waar komt het vandaan? Dat er geen bukken voor God is, en daarom komt het ene oordeel over het andere.

En wanneer wij geroepen worden om op Gods dag Zijn inzettingen te vertreden, weiger dan maar gerust, want het zijn de oordelen Gods. Wij zullen dat oordeel niet kunnen ontvluchten. God komt richten hier op de wereld, gelijk dat voor ieder zichtbaar is.

Ik zie, mijn hoorders, dat de dood in Nederland van alle kanten zal ingaan, dat jong en oud, klein en groot vallen zullen, want wij hebben God verlaten, de Springader der levende wateren, en onszelf bakken uitgehouwen die geen water houden, Jeremia 2:13.

Wij zouden veel meer betrekking moeten hebben dat God aan Zijn eer komt, al ging ook de gehele wereld er aan. Dat God eens verheerlijkt mocht worden, want het waarachtig leven dat uit God is, dat zal niet anders kunnen zeggen met de Kerk in Psalm 94:1: "O, God der wrake, o Heere, God der wrake, verschijn blinkende."

Dat Hij Zich in Zijn majesteit zal openbaren. Dat wij verblijd werden dat God eens recht doet, en toont dat Hij God is. Al zou het ons eigen vlees en bloed kosten, doch verblijd dat Hij Zijn *almacht* gaat betonen.

En als wij bij het weinige rantsoen een bukkende ziel krijgen, dan was alles goed, wat

God deed.

Hebben wij ooit een tijd gehad dat de winkels leeg waren? Zie in andere tijden die wij gehad hebben 's winters, dat in de winkels volop was te krijgen; nergens gebrek, noch aan het een, noch aan het ander. En nu... Is alles weg, omdat... God regeert en Hij gekomen is: "Ik maak Mij op tot een roof", zegt de Heere. Wij kunnen God niet tegenhouden, want Hij gaat door met Zijn gerichten en oordelen. Als God er maar eens in meekwam, al zouden wij het minste krijgen, wij zouden het goedkeuren, en Gods handelingen aanbidden. En wanneer wij dan in waarheid God benodigen mochten en God te voet vallen, dan zou er nog honing aan de roede zijn.

Och, mijn hoorders, het is benauwd omdat het nog niet benauwd is. Wij kunnen onszelf nog behelpen. En niet dat wij versmaden moeten wat God nog geeft, och neen, maar wij mochten eens recht beseffen dat het een oordeel Gods is. En toch, als er eens niets meer was, dan zou het toch wel eens kunnen dat wij God nodig kregen, en als dan die kinderen zouden zeggen tot hun ouders: 'buigt uw knieën toch eens voor de Heere, Hij is toch de Machtige om onze noden te vervullen', wat zouden wij ervaren dat er nog een God in de hemel was.

Ik kreeg van de week een brief uit één onzer gemeenten; daar stond niets anders in: "En de olie en de wijn, beschadigt niet!" God draagt overal zorg voor. En die trouwe zorg is zo groot, uit- en inwendig, dat schaamte onze aangezichten wel mocht bedekken.

God zal door alle tijden heen betonen dat het brood niet alleen het voornaamste is, maar Zijn gunst sterkt meer dan de uitgezochtste spijzen.

En nu zegt Christus 'al moet Ik nog zoveel gebrek hebben, dat heb Ik vrijwillig aanvaard in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid. Daar heb Ik Mij vrijwillig voor overgegeven, en Ik wens niet anders dan Mij te onderwerpen aan de wil des Vaders, Mijn hoorders, als het volk van God er toe verwaardigd mag worden, wat zijn zij dan gelukkig om die gunst Gods te mogen ontmoeten en die blijdschap in hun hart mogen gewaar worden. Ja, dat is in alle nood en dood alles. Dan kunnen wij met de dichter wel zingen uit Psalm 119:52:

*Hoe zoet zijn mij Uw redenen geweest;
Geen honing kon 't gehemelt' beter smaken.*

Toepassing

Uit die eerste verzoeking van satan blijkt zo duidelijk dat satan barmhartiger wilde zijn dan God. Dat is hetzelfde dat wij vinden in het Paradijs. Daar heeft satan tegen Eva gezegd: 'Is het ook dat God gezegd heeft, gijlieden zult niet eten van alle boom dezes hofs?' Dat heeft satan gedaan om Eva aan het wankelen te krijgen. Toen heeft Eva gezegd: 'van de vrucht der boom die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch aanroeren; opdat gij niet sterft.' Toen heeft de satan gezegd: 'Gij zult den dood niet sterven.' Hij wilde eigenlijk zeggen: God heeft u bedrogen. En heeft satan zich aangesteld als barmhartiger te willen zijn dan God, want hij zegt: 'God weet, dat, ten dage als ge daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.'

En hier is het: "Indien Gij Gods Zoon zijt," enz.

U kunt aan al Uw moeiten en banden een eind maken, als Gij maar tegen die stenen zegt, dat zij brood worden.

Wat een weldaad, mijn hoorders, dat die Tweede Adam staande is gebleven. Ja, de satan heeft overwonnen. De eerste Adam heeft het Woord van God losgelaten, want God had gezegd: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven. Hij geloofde het woord van satan dat hun ogen zouden geopend worden. En onder de zware

verzoeking is Christus staande gebleven, en heeft Hij het Woord van God niet losgelaten.

Mijn hoorders, Christus wilde ten volle uitleven in de weg van vernedering en verootmoediging, en de weg van ontbering wat het Goddelijke recht van Hem eiste. In de eeuwigheid had Hij reeds getuigd: "Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen. Hij wilde de beker van Gods toorn tot de laatste druppel ledigen. Het aardrijk was om onze zonden wil vervloekt en het zou ook niet anders voortbrengen dan doornen en distelen. En als wij nog een stukje brood ontvangen, dan is dat genade. Wij hebben niet anders dan de hel verdiend. Maar hetgeen wij nog krijgen, dat is door dat dierbare Middelaarsbloed van Christus verworven.

Och, jongens en meisjes, als je moeder komt met het geringste voedsel op tafel, murmureert dan niet. Er zullen hier moeders zitten, wie het tranen kost dat zij zeggen: wat moet ik straks m'n man of kinderen toch geven? Hier is niets meer en daar is niets meer, het is zo'n bange tijd, het is nog nimmer zo geweest.

Maar in de tweede plaats, mijn hoorders, bedenkt dat al wat God geeft is boven waarde en verdienste. Wij hebben wat God gaf niet gewaardeerd. Och, wij hebben met het eten en drinken gespot. De tarwe hebben ze in de lucht laten vliegen. Op de veilingen, wat hebben zij daar weggeworpen. Onze veestapel vernietigd.¹ En dat heeft God van de hemel aanschouwd, en Hij zegt: 'mensen, dat zal Ik nu eens gaan bezoeken. Als er maar eens een erkenning van schuld was, dan zal Ik nog aan Mijn verbond gedenken, spreekt de Heere.'

Maar er wordt wat afgevloekt en gespot. Komt maar op verschillende kantoren en werkplaatsen, dat is, omdat wij voor God niet buigen willen. Wat is er nog te verwachten. Daar zijn er die zonder brandstof zitten, och verschrikkelijk. Honger is erg, maar koude lijden, dat is ook verschrikkelijk.

God spreekt en komt Zijn oordelen uit te gieten. En wie zal in die grote nood die er is, vervulling kunnen geven? Immers niemand.

Wij hebben een winter die zoveel ouderen onder ons niet gekend hebben. Ge kunt er niet anders in zien, als een oordeel Gods.

En nu heeft Christus al wat wij ons waardig gemaakt hebben, gedragen in Zijn menselijke natuur, in de dagen Zijns vleses hier op aarde. Hij heeft honger geleden, koude geleden, zoals u het lezen kunt in Johannes 10:22-23. De koude heeft Hij getrotseerd. En als dat nu eens waar werd voor onze eigen ziel, zouden wij dan niet innerlijk verwarmd kunnen worden? Twijfel er maar niet aan. Het mocht ons hart eens vervullen dat we betrekking kregen op die dierbare Christus, en wij één plant met Hem zijn mochten, in de gelijkmaking Zijns doods, om het ook te zijn in de gelijkmaking van Zijn opstanding.

Christus heeft satan verslagen. Daar staat geschreven: "De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat."

Mijn hoorders, dat dát het wapen was waardoor ook wij satan mochten verslaan, in stee van in zijn handen te vallen. Wij mochten verwaardigd worden om dat Woord tot zaligheid voor onze harten te leren kennen, zoals Gods arme volk daar toch de zaligheid in vindt, en hen leidt tot het eeuwige leven. God mocht Zijn Woord bekrachtigen in onze harten en het graveren in onze zielen. De vrucht van dat Woord zou door de bediening des Geestes ruisen als de Libanon.

---

¹ (Zij hebben het aangedurfd drachtig vee af te slachten; noot van de schrijver).

Mijn onbekeerde medereizigers, dat ge vallen mocht onder de majesteit Gods, leren bukken voor het te laat is. Dat wij onze knieën voor God leren buigen en dat het Woord van God onze harten mocht innemen, onze ziel mocht overtuigen tot waarachtige bekering. Want dat is toch het einde wat Gods Geest werkt in de harten der uitverkorenen. Zij worden toch allen ongelukkig en gaan uit de diepte tot God schreeuwen, bij Wien vergeving is, opdat Hij gevreesd worde.

Och, dat Woord wordt nog verkondigd en ons nog voorgehouden. Dat Woord, dat ons spreekt van de vernedering, maar ook van de Triomf van Christus. Gelukkig, Christus heeft satan verslagen; opdat in die overwinning van Christus Zijn volk zal delen, als vrucht van de dadelijke geloofsvereniging met Hem. Ja, zij zullen met Hem eeuwig triomferen.

De Heere mocht door Zijn Woord Zijn volk verkwikken en versterken. De eerste Adam is gevallen. De tweede Adam is staande gebleven; opdat Hij Zijn volk zou sterken, opdat zij nimmermeer zullen bezwijken, maar kracht en genade zullen ontvangen bij alle zorgen en bekommelingen.

Volk van God, die er overblijft ook in deze bange zorgelijke tijden, dat u het verstaan mocht dat het niet uit de overvloed is dat iemand leeft uit zijn goederen, maar bij alle woord dat uit Gods mond uitgaat.

De Heere geve de waarheid te herkauwen en Hij schenke Zijn genade; opdat ons hart door Hem gesterkt lopen mocht de loopbaan die Hij ons heeft voorgesteld, Hebr. 12:2. En bij al wat wij moeten missen, genoeg aan God mochten hebben voor tijd en eeuwigheid beide, daar Hij toch is het alvervullend en alverzadigend goed van Zijn uitverkorenen.

Amen.

Bevestiging van ds. W.C. Lamain te Rijssen op 24 augustus 1943

Door de weleerwaarde heer Ds. J. Fraanje van Barneveld

In het kerkgebouw van de Gereformeerde. Gemeente, Walkerk

Zingen: Psalm 20: 1
 Lezen: Jesaja 50
 Zingen: Psalm 89: 12
           Psalm 40: 4 en 5
           Psalm 119:7
           Psalm 81:12
           Psalm 122:3

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid,

In deze avond denken wij even kort aan drie vluchtige zaken.

1. Dat is ten eerste, de komst van de Zoon Gods op de wereld in de gestalte van een dienstknecht, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet.
2. Ten tweede denken wij aan Zijn 33 jaren op aarde; door lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid voldoende aan de Goddelijke gerechtigheid.
3. En ten derde aan Zijn vertrek van de aarde naar de hemel.

En als wij nu bij het laatste punt eerst even stilstaan, dan zien wij in het heilig Evangelie van Johannes, het 14e hoofdstuk, het 31e vers. Wat zegt daar de Middelaar? Daar staan Zijn bedroefde dienaren, want Jezus gaat weg; en wat zegt Hij dan? *Maar opdat de wereld wete dat Ik den Vader liefheb.* Dus uit liefde tot Zijn Vader laat Jezus de wereld zien dat Hij niet onwillig is en dat Hij niet onmachtig is. Maar Hij onderwerpt Zich uit liefde tot de Vader, opdat de wereld niet denke aan Zijn onwilligheid en Zijn onmachtigheid en dat satan Hem vasthoudt en de hel Hem kan verslinden. Neen, geliefden, het was omdat er zoveel liefde was tot Zijns Vaders eeuwige deugden. Daarom gaat Jezus sterven!

En wat is het tweede woord? Het eerste woord zegt ons dat Jezus iemand liefheeft, en dat is Zijn Vader. En wat is nu het tweede? *Opdat Ik alzo doe gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft.* Dus Hij onderwerpt Zich aan het gebod des Vaders en Hij doet het gebod des Vaders. Want toen zeide Hij: *Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands.*

En wat is dan het derde? Opdat de wereld wete dat Ik den Vader liefheb en alzo doe en volbreng het gebod des Vaders. En wat is nu dat derde woord? Loop nu allemaal maar weg? Neen! *Staat op, laat ons van hier gaan!* Dat is niet alleen dat Christus zegt: Want Ik ga naar Gethsémané, neen: Sta op, uit de hof en ga naar het kruis. Het is daarom dat Christus het verteld heeft aan Zijn kinderen: *opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb, en alzo doe gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft; staat op, laat ons van hier gaan.*

Daar hebt ge de grote Knecht der knechten. Dat is met Joël 2:23: *De leraar der gerechtigheid.* En uit Jesaja 42: *Zie Mijn Knecht, zegt de Vader, Dien Ik ondersteun.*

En, gemeente van Rijssen, nu ziet ge in dit avonduur één Zijner knechten. Niet die grote Knecht die aan 's Vaders recht voldeed. Maar o, in Hem een knecht te mogen zijn. En daarom moest hij Rotterdam verlaten en Rijssen aanvaarden, opdat de wereld

zou weten, geliefde broeder, dat ge in Christus de Vader liefheb. Dan valt uw vrouw weg, dan valt die gemeente weg, dan valt Rotterdam weg, dan valt ge zelf weg. Zodat ge door de liefde des Vaders overgebogen werd en het aanvaarden mocht en dat in Christus de grote Knecht.

Opdat de wereld wete dat Ik den Vader liefheb. Want de eeuwige liefde des Vaders die zal het winnen. *En Ik zeg u niet dat Ik den Vader voor u bidden zal; want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt en hebt geloofd dat Ik van God ben uitgegaan.* Verkiezende liefde! In de toebrenging bidt Hij voor hen. En dat moogt gij doen in de Grote Knecht. En ge moogt in de gemeente van Rijssen de bazuin aan de mond zetten in het midden van de oordelen, opdat de wereld en de duivel niet zeggen: Het is dit of dat, maar opdat gij zult uitroepen: *Opdat de wereld wete, dat ik de Vader liefheb.* En dat de Vaderlijke liefde het mag winnen in Christus door de Heilige Geest. Ten tweede: Wat zegt nu de Waarheid? Duidelijk zegt de Waarheid en leert ons: De eerste Adam, die is van het verbond Gods afgevallen, en die heeft het verzondigd en wij in hem, en dat is nu de dood in ons leven, want het is onze dood geworden. Om nu nooit meer door de Wet te kunnen zalig worden. *Maar de Wet des Geestes en des levens in Christus heeft ons vrijgemaakt van de Wet.* En nu naar die Wet te leven, waarvan die grote Knecht heeft gezegd: *En alzo doe, gelijkewijs Mij de Vader geboden heeft.* Die Wet, die God de sterveling zet, in het binnenst ingewand, kunnen wij niet volbrengen. Maar om nu als de gekochten des Vaders in Christus, dat gebod, dat des levens is, in Christus uit te leven en de dichter te mogen nazeggen: Och, of wij Uw geboën volbrachten. En dat in de liefde van Christus.

En wat is het derde punt? Ja, wat zegt dan de Heere Jezus? Dan zegt Hij: *Staat op, en laat ons van hier gaan!* Staat op knechtje en verlaat Rotterdam en ga naar Rijssen. En dan Christus vooraan en u achteraan. En dat komt omdat Christus vooruit gaat en alzo opstaat in Zijn majesteit. En nu zegt de Heere Jezus: *Staat op, laat ons van hier gaan.* Hij zij met u en blijve met u, in uw ambt en bediening. En dat uw oog mag zijn in het midden van de oordelen op God.

Zie Rijssen, zo heb ik een kort woord gesproken. Wij zullen naar de gelegenheid nu moeten afbreken. Nu had ik gedacht om met uw Christelijke aandacht even stil te staan bij dat Woord van de grote Knecht, en in Hem van al Zijn knechten, dat ge opgetekend kunt vinden in Jesaja 50 en daar nader van het 5e vers:

De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.

Zingen Psalm 40: 4 en 5.

We willen vanavond boven die tekst plaatsen: *Wie is die prediker van dit volk?*

- 1. In zijn bekwaamheid beluisterd.**
- 2. In zijn gehoorzaamheid verklaard.**
- 3. In zijn volharding bevestigd.**

Om dan met een woord, aan de zijde des Heeren, te willen eindigen.

Jesaja staat daar als een mens, redelijk op aarde, door God. En hij staat daar als een bekeerd of begenadigd mens om Christus' wil. En hij staat daar als profeet en dienaar des Woords.

Ten tweede: Jesaja 50 is één van de doorluchtige 66 kapitelen van zijn boek.

Ten derde: Hij wijst in dat kapittel er op dat God de oorzaak niet was van Israëls ellende en ondergang. Hij had ze geen scheidbrief gegeven en ze niet verkocht. Maar ze waren zelf de oorzaak.

En dan predikt Hij Zijn almacht en soevereiniteit. En dan voert hij Christus in Zijn ambt getrouw en gehoorzaam in. En dan wijst hij Zijn volk er op om in het duister op God te vertrouwen. En dat de huichelaars in hun eigen licht zullen vergaan.

Wat zien wij in Jesaja 50 even in dit verband? Daar zien wij dat Jesaja één keer het woord *God* uitroept en drie keer het woord *Heere* en viermaal *Heere HEERE!* Onder de zinsneden van dat viertal ligt mijn tekst in zijn karakter.

In vers 4 begint hij te zeggen: *De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord te rechter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt Mij het oor, dat Ik hore, gelijk die geleerd worden.* En dan volgt mijn tekst.

En in welke overdenking staat die tekst, gemeente van Rijssen? Dat is eenvoudig! De Heere HEERE, dat is Jesaja's Vader en dat is Jesaja's God. En Jesaja kan zeggen: mijn Vader en mijn God. En nu zegt hij: *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.*

Maar daar staat wat mee in verband, want de arbeid is zwaar en de tegenstand is groot. Hij zegt: *Ik geef Mijn rug dengenen die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en voor speeksel.*

En dan gaat hij zeggen: *Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt. En wie nu een rechtszaak heeft, die kome tot Mij.* Maar ik zal hierin niet verder gaan.

Wat zult ge nu doen met die tekst, gemeente van Rijssen? Wie is de prediker van dat Woord? Wij zouden uw Christelijke aandacht kunnen wijzen op Joël 2: 23: De Zoon des levenden Gods, is een prediker der gerechtigheid. En we zouden u kunnen wijzen naar Psalm 40: *Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente.* En we zouden u kunnen wijzen naar Hebr. 10: *Gij hebt Mij het lichaam toebereid.* Doch we zullen niet verder uitwijken.

Wie is nu de prediker van dat Woord? In het eerste punt beluisteren we de bekwaamheid. Jesaja zegt: *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend of: doorboord; of: het lichaam toebereid.*

De oorzaak der zaligheid ligt in het wezen Gods. En dat wist de oude Mozes: *De eeuwige God zij u ter woning.* De oorzaak der zaligheid ligt in de drie Goddelijke personen. Maar het wezen Gods is geen Borg geworden, en de Vader ook niet en de Geest ook niet, maar de Zoon!

En de Zoon predikte van dat Woord, Die is eenswezens met de Vader en de Heilige Geest. *Raad en het Wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de sterkte.* De tweede Persoon in de Goddelijke Drie-eenheid, Die is de eeuwige en waarachtige en natuurlijke Zoon. De Prediker van dat Woord, dat is de Middelaar van het Verbond, de Borg van het Verbond en het Hoofd van dat Verbond der genade.

En nu komen wij even in ons eerste punt. En wat horen wij daar? De Heere HEERE is Zijn eeuwige Vader en Zijn eeuwige God. Want Hij kan God Zijn Vader noemen en Hij kan Hem Zijn God noemen uit kracht des Verbonds!

En nu zegt Hij: *Hij heeft Mij het oor geopend.* Ik zou kunnen zeggen: Hoewel Hij de Zoon was, uit kracht van de generatie en gehoorzaamheid geleerd in hetgeen Hij heeft geleden, Hebr. 5:8.

Maar, Hij heeft Mij het oor geopend! Als middel in Zijn doorluchte Hand heeft de Vader Hem gezalfd en verordineerd van eeuwigheid en naar Zijn menselijke natuur in de tijd bekwaam gemaakt, door de majesteit van Zijn Geest en bediening.

We zullen er even bij stil staan. De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend. Dus we kunnen een ogenblik merken, gemeente van Rijssen, het besluit Gods gaat over alles.

Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend. En de predestinatie is soeverein, die zegt wie zalig wordt en wie niet. En de Raad des Vredes zegt: hoe zullen ze zalig worden? God wil Zijn deugden verheerlijken in een arm zondaar. Want zie, dat heeft betrekking op de schuld en de verlossing van de zondaar, met behoud van de Goddelijke majesteit en al de Goddelijke deugden.

We lezen in het eerste punt: *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.* De vinding Gods is de wijsheid Gods, die het middel ontdekt en uitgevonden heeft. Dit noemen wij oneigenlijk de vinding Gods, om Zijn deugden te verheerlijken en de uitverkoren ziel, in Christus, het enige Middelpunt, over te brengen.

En geliefden, voor wie dat aanvankelijk waarheid en gerechtigheid wordt en wie het om waarheid en gerechtigheid te doen is, daar wordt de vrede met een kus van het recht begroet, en roemt de barmhartigheid tegen het oordeel. Daar staat Christus als het Middelpunt, Die eeuwige, zalige, grote Knecht des Vaders. *Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft.*

En nu heeft Christus Zich onderworpen aan de wil des Vaders. Die heeft het oor doorboord. Hij, als de eeuwige gehoorzaamheid van de eeuwige wil Gods. En daar staat die grote Knecht en Die beluisteren wij. Wat doet Hij? Hij predikt gerechtigheid en waarheid in de grote gemeente, staat er in Psalm 40. Hier merkt ge het. Die dierbare Heere Jezus Christus, in Zijn bekwaamheid, heeft Hij daar een ogenblik van gesproken.

In de tweede plaats: Jesaja en alle profeten uit het Oude Testament waren in Christus verkoren, geroepen en gezonden en toegerust met gaven en genade. En ze hebben door de Geest van Christus geprofeteerd van Christus. Dus dan is Jesaja een kind des Heeren en een knecht des Heeren, een type van de grote Knecht. Hij zegt: De Heere HEERE, de Eeuwige Jehova, mijn Vader en God, heeft Mij het oor geopend in Zijn majesteit en wijsheid, om zulk een weg te openen, die Jesaja verkondigde in de Naam van die Koning. Die Jesaja heeft gezegd: *Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en Zijn naam Immanuël heten.*

In de tweede plaats, nu heb ik u die grote Prediker laten zien, Jezus Christus, Die te prijzen is tot in alle eeuwigheid. Die eeuwige Zelfstandigheid en Majesteit in Jesaja laten zien. Maar nu moet ik iemand in uw midden bevestigen, door de Heere geleerd; Die hem geroepen heeft en gezonden heeft, om als een knechtje van de Vader en van die grote Knecht te arbeiden. Door de Heilige Geest een tong der geleerden gegeven en het oor geopend, om met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken.

Zo wens ik u toe, stad van Rijssen, provincie van Overijssel, deel van Nederland, jongelingen en jonge dochters, vaders en moeders, kerkenraad en gemeente, dat ge onze broeder moogt ontvangen als een geschenk van God op aarde, onder de oordelen. En dat God bij aan- en voortgang zijn oren mag openen, om toegerust te worden in die grote Knecht, om niets anders te willen weten dan Jezus Christus en Die gekruist.

En jongens, zult ge van de catechisaties weglopen en oneerbiedig zijn en u verharden? Zult ge langs de straten lopen en de kroegen zondags bezoeken? Denk er aan Rijssen, God heeft wat te zeggen! Hoe staat het er mee, jongelingen en jonge dochters? Hoevelen uwer zijn hier en daar zuchtende en zwervende op aarde?

Gemeente van Rijssen, jong en oud, kerkenraad en gemeente, aanvaardt hem biddend, en gaat er geen hoogmoed mee bedrijven. Wees niet al te blij en niet al te kwaad er mee. Niet te hoog en niet te laag, dan gaat het goed! Ik wens dat ge hem aanvaarden moogt als een geschenk.

De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend. En dat gij nu alzo God mocht horen spreken door hem, en die grote Knecht hem mag ondersteunen in dat verkondigen. Maar, de roem en de eer en de verheerlijking mocht die gezegende Middelaar ontvangen. U benauwd, gemeente; hij ook benauwd. U vervolgd, hij ook vervolgd, u een kruis, hij ook een kruis. Ik wens u toe, vriend en broeder, voor Christus' kerk, dat ge veel de grote Knecht des Vaders moogt vinden. De liefde Gods openbare zich en de gerechtigheid die wijs doet en de vrede die met een kus van het recht wordt begroet; dat die er uit mochten blijken! En zie, gemeente, dat God dat zegene en heilige, is mijn wens en bede.

En wat is mijn tweede overdenking? Wat zegt Jesaja? *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend.* Ik zou willen zeggen: eeuwige liefde des Vaders, om Christus te willen geven, en eeuwige liefde des Zoons om dat te willen doen. En eeuwige liefde des Heiligen Geestes, om zo te willen uitgaan in dode mensenharten, die God daartoe verwaardigen wil. God zegene het en heilige het. En dat ge verwaardigd mocht worden om tot in lengte van dagen God nog te verkondigen, en het eeuwig welbehagen van de eeuwige God, en dat ge straks als een rijpe korenschoof met die lieve oudste Broeder daartoe verwaardigd werd, om te horen: *Komt, gij gezegende Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is voor de grondlegging der wereld.* En dat ge ingaan mocht in de gewesten der eeuwige zaligheid.

Dat is een kleine schets. We zullen er niet te ver in uitwijden.

II.

In de tweede plaats dus: Wat zegt Hij (nu ge Hem hebt beluisterd): *De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend.* En nu gaat hij zeggen: *en Ik ben niet wederspanning.* Dus niet wederspanning. Nee, dat was Hij niet. Dus mijn tweede punt even verklaard: Hij was niet wederspanning, niet wederstrevig en niet stug; dus met andere woorden: Hij was gehoorzaam.

Daar moeten we even bij stilstaan. In de zalige, nooit begonnen eeuwigheid, in de raad des vredes, heeft Hij dat grote werk onzer zaligheid op Zich genomen en in de tijd ondernomen en uitgevoerd voor ons. En dat gaat Hij uitvoeren in ons, om Zijn bediening, te verheerlijken. En wat zegt hij van die Christus? Hij was niet wederspanning. Hij zei niet: Vader, dat is te zwaar; dat is te gewichtig. *Toen zeide Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven.* Ik heb lust om Uw wil te doen. Dus daar zal Hij God gehoorzamen. En nu moet ge deze dingen eens bedenken: mogelijk zal uw dienaar of een van Gods kinderen wel eens proberen om de gehoorzaamheid in zichzelf te zoeken, en geliefden, dan zullen ze dat niet vinden.

Maar Die Knecht, Jezus Christus, Die gekruisigd is, Die zegt: *Ik ben niet wederspanning* geweest. Dus de wil des Vaders, de raad des Vaders, het woord des Vaders, het werk des Vaders, het volk des Vaders, de eer des Vaders en de majesteit des Vaders is door Hem voldaan. Hij was niet wederspanning en niet stug en niet wederstrevig.

Hij was gehoorzaam tot de dood, ja de dood des kruises. Daar hing de dierbare Knecht des Vaders aan het vloekhout, en een Romeinse knecht doorstak Zijn zijde. Bloed en water. Bloed ziet op de gehoorzaamheid, en water op de liefde. Bloed op rechtvaardigheid en water op heiligheid. En mogen ze dan in dat sterven en in dat leven de verheerlijkte Christus zien, dan ontvangen ze geloofsgehoorzaamheid en geloofsblijdschap.

Dus Hem is het oor geopend, en Hij is niet wederspanning geweest. Daar moeten we even over nadenken. De eerste Adam met wederspanning en de tweede met gehoorzaamheid.

Jesaja zag door de Geest Christus en Christus wordt sprekende ingevoerd als Middelaar. Dus aanvaardend en uitvoerend het werk der zaligheid. Dat is die eeuwige, borgtochtelijke gehoorzame Knecht, en dat voor arme zondaren tot zaligheid.

Wat zegt Jesaja? Was hij ongehoorzaam of wederspanning? Hij zegt: De Heere roerde onze tong aan.

En nu, geliefde broeder, bij het klimmen van uw jaren, ge hebt 11 jaar met lust en liefde, met druk en smart, in puin en bloed gewerkt in de classis Rotterdam en de gemeente Rotterdam, en nu hierheen gekomen. Ik wens u toe: de Heere geve u niet wederspanning te zijn, maar gehoorzaam door de liefde in Christus. En dan met lust en in vrede en liefde te doen wat door God u is opgelegd. Niet als een loondienaar, maar in gehoorzaamheid aan Hem. Dan wens ik, met al wat er aan verbonden is, dat ge dat gewaar mocht worden en niet u zelf mocht prediken en niet de christen, maar de Christus, als het enige middelpunt van God, tot rechtvaardigheid en heiligheid en eeuwige heerlijkheid. Het zal er hier wel diep door kunnen gaan en zwaar kunnen wegen, bij tijden en ogenblikken; maar de weg van Gods knechten wil Hij verlichten met het korte woord: Hij was niet wederspanning. Hij was dus gehoorzaam in het werk der zaligheid, dat Hij op Zich genomen had. O, daar staat die enige Borg en Middelaar.

Gemeente van Rijssen! Die is, gelijk onze tekst dat zegt, Die is niet wederspanning geweest. Ik zal er nog vijf woorden van zeggen.

1. Hij is ten eerste de Man, Gods Metgezel. Dat staat in Zach. 13. Dus Hij staat in het meeleven met het Goddelijke Wezen. Ik zeg de Man, Gods Metgezel.
2. Ten tweede: de Man van Gods raad.
3. Ten derde: de Man van smarten.
4. Ten vierde: de Man van het huwelijk. *Want Uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam.*
5. Maar ten vijfde: Raad der kerk, leraar, gemeente, jong en oud. Hij is de Man van de oordelen. Want God heeft een dag gesteld op welke Hij de aarde rechtvaardig zal oordelen, door de Man, daartoe verordineerd.

O, land; o, gemeente; als straks die Koning, die Knecht, op de wolken des hemels komt en dan gij nu wederspanning en geen bukken, noch voor het een, noch voor het ander. En als ge ziet dat grote werk Zijner bediening, o eeuwige liefde van het Goddelijke Kind, Hij niet zuchtend, en niet met tranen, en niet wederspanning en niet wederstrevig; maar gewillig en bekwaam om de toorn Gods te dragen en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen en de uitverkorenen te zaligen in de verheerlijking van Gods deugden.

En gemeente van Rijssen, jongelingen en jonge dochters, en kinderen en ouders, dat nu straks al uw werken geoordeeld zullen worden door die grote gehoorzame Christus. En o, als Die dan zal zeggen: Deze waren niet om Mijn naam te vermelden en ze hebben niet gewild dat Ik Koning over hen was; en Hij zeggen zal: Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend. O land, land, God beware u er voor dat uw dienaar u niet zal moeten helpen veroordelen. Want het zal wat uitmaken, ge hebt geen voorwendsel; en waar zult ge u wenden als ge daar zult staan?

Maar in de tweede plaats wat zal dat uitmaken dat Gods arme volk, die zichzelf hebben leren kennen als Adams kinderen en verdoemelijk voor God, uit genade zalig worden. *Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods.* Aan de andere zijde: God wil Zijn verbond gedenken. Dan staan ze in heilige sieradiën des Konings. En als Gods arme kinderen alles moet ontvallen en het laatste ze ontvalt, en het wordt te zwaar om het te kunnen doen, dan zal God helpen.

Ik heb voor een maand of drie ds. Vreugdenhil bevestigd in Kampen, toen moest ik het formulier lezen en dat spreekt van de dienaar: heb Christus lief en weid Zijn schapen. Het is een mooi werk hoor, maar ik ben geen beste lezer, maar toen kon ik helemaal niet meer lezen. Christus liefhebben en schapen te weiden. Dat is wat! Maar het mocht worden: Hij heeft mij een tong der geleerden gegeven, opdat ik wete, met den moede een woord ter rechter tijd te spreken, en om de gezegende Heere Jezus uit te dragen.

En volk des Heeren, daar zullen we even iets van zeggen. Dat ziet op de grote Heere Jezus Christus, Die nooit stug en nooit wederspanning is in dat zware werk. Hoe zal ik, mijn geliefden, van dat Verbond en die liefde prediken, in het midden der oordelen? Ik wil wat zeggen. Ik denk wel eens stilletjes in de nacht, en dan zeg ik tegen die grote Knecht: Heere Jezus, zou elk oordeel een onmiddellijke trap zijn naar de laatste tijden, of zal het een werk Gods zijn, zal het nog vernieuwing brengen als vanouds?

In de dagen van Nehemia was het allemaal puin in Jeruzalem. En er was geen dier dan het dier waarop hij reed. Hij kwam door de Dalpoort en voorbij de Drakenfontein en naar de Mestpoort en ging naar de Fonteinpoort. En dat beest kon tenslotte niet meer voor- of achteruit. Er was geen plaats voor het dier onder hem voort te gaan. Toen klom hij er af en is 's nachts verder gegaan. Want hij was gehoorzaam.

Zou God met Nederland doen als met Jeruzalem? En door de wereld van puin en bloed nog eens met gehoorzame knechten op het witte paard van Zijn eeuwig Woord rijden? Och, of we samen gebonden mochten worden en vernederd mochten worden. *Ik ben niet wederspanning*. O, mocht God eens door de wereld der volkeren heen trekken op de wagen van Zijn vrije gunst. Wij zijn niet los van die troon, en van die God; ik wens u toe, broeder, dat ge in de kracht van uw leven als een Nehemia door de puinhopen van de wereld moogt trekken en God moogt verkondigen. Want wij, Zijn knechten, zullen moeten wandelen te midden van de oordelen. Hij zegene deze Goddelijke oordelen.

En volk des Heeren, dat is tot beschaming: *Ik ben niet wederspanning*. Die oudste broeder was niet wederspanning.

Ik kreeg een brief van een ouderling, daar was ook een jongen van weg. En hij kon het maar niet goedkeuren, hij kon zelf niets verdienen. Hij scheef: ik was toch zo wederspanning. En daar lees ik, dat de Heere Jezus bij anderen aan tafel ging eten. Hij schreef, geliefde broeder, wat ben ik gelukkig. De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets waar Hij het hoofd nederlegge. Hij is niet wederspanning, geliefden, Jezus gaf Zichzelf. Hij was gehoorzaam, o die trouw en die grootheid.

Ik wens u toe, dat ge van geloofsgehoorzaamheid mag komen tot geloofslijdschap en uw blijdschap opgelost wordt in de hemel. Dat was dus ons tweede punt.

III.

Nu nog even het derde en wat was dat? In Zijn volharding bevestigd! Hij zegt: *Ik wijk niet achterwaarts*. De Heere Jezus gaat geen duimbreed voor de hel, voor de wereld en voor de duivel achteruit. Noch in-, noch uitlands vorst kan Zijn zetel onderdrukken. *Ik wijk niet achterwaarts*. In Zijn borgtochtelijk werk van Zijn kribbe naar Zijn kruis, om alles te betalen en te verdienen. Hij week niet achterwaarts. Hij verheerlijkte Zijn Vader, ontwapende de wet en bracht ze tot hoger heerlijkheid. En dat Hij niet achteruit week, is het werk der verlossing voor ons; maar Hij is ook niet achteruit geweken voor Zijn eigen wil. En *Ik wijk niet achterwaarts*. Daar ziet ge die Goddelijke Heere Jezus. Die nu volharden zal tot het einde toe, die zal zalig worden.

Dus wij wensen in die Naam u te bevestigen, geliefde broeder, en ik wens u toe te volharden en niet achteruit te gaan, al is het zo benauwd als in de dagen van Nehemia. Och, de Heere sterke u daartoe.

Maar gemeente van Rijssen, dat zal wat uitmaken. De Heere Jezus wijkt ook niet achterwaarts in de verdelging van Zijn vijanden. En Hij zal niet achteruitgaan, dat zal wat uitmaken om het doorluchtige oordeel uit te voeren en Zijn recht te handhaven. Het zal blijken dat de Heere Jezus doorgaat van eeuwigheid tot eeuwigheid om Zijn Vader te verheerlijken, om Zijn deugden te verkondigen en om de uitverkorenen te zaligen. Hij gaat door. Hij gaat ook door met Zijn vijanden te verdelgen. En nu gaat God ook door om Zijn knechten te stellen. Dat zijn dus drie dingen.

Mijn geliefde broeder, dat de Heere genade mocht geven om te midden van de oordelen niet achterwaarts te wijken. Om in huis en hart, in stad en kerk door God geholpen te mogen worden.

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan.
'k Verwacht Uw trouwe hulp van boven.*

De Heere zegene deze drie punten.

En zie, gemeente van Rijssen, met die Jezus krijgen wij te doen. Hij wijkt niet achterwaarts, moeders en vaders. En zullen wij dan achterwaarts wijken? God zegene deze prediking tot eer des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Dat zal wat uitmaken om niet achteruit te wijken, om in de zielen van dat arme volk te blijven.

*Met mijn zuchten en mijn zorgen,
Niet verborgen,
daar Gij alles ziet en weet.*

Kunnen wij niet meer voort, Hij helpt en Hij ondersteunt.

En nu zingen wij en zullen een kort woord van toepassing spreken, om daarna over te gaan tot bevestiging.

Psalm 119: 7

Toepassing.

Zie gemeente van Rijssen; de avond en de ure is aangebroken, waar wij uw beroepen leraar, uit Rotterdam gekomen, gaan bevestigen.

Wij hebben u bepaald bij Jezus' komst van de hemel naar de aarde. Jezus 33 jaar vertoefd hebbende op de aarde, en Jezus gaat weer naar de Vader. Daar staan Zijn bedroefde discipelen.

Zie, de gemeente van Rotterdam in rouw en droefenis en jullie blij!

Wat zegt mijn inleidend woord? *Opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb.* O, eeuwige liefde van de Borg tot de Vader en van de Vader tot *hen*. Hij aanvaardt het Middelaarswerk; een dood der vervloeking, smaad en smart. En opdat Ik also doe gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft. En wat zegt de Middelaar dan? Staat op, laat ons van hier gaan! Het herinnert me aan mezelf. Ik was in Goes wedergeboren, geroepen en gesteld en ik dacht: daar blijf ik misschien altijd. Doch toen riep Terneuzen! En ik moest er heen! Driemaal zeide Jezus: *Staat op, en laat ons van hier gaan.* En toen moest ik over de Schelde varen.

Ik wens u nog eens toe, broeder, uit Joh. 14: 31: Opdat de wereld weten mag, ook in Rijssen, ook in Overijssel, ook in Nederland, ook in Europa en in de gehele wereld, dat gij de Vader liefhebt. En mochten uw vrouw en kinderen verwaardigd worden, voor Zijn getuigenis te buigen. En dat ook voor hen bewaarheid mocht worden: *Staat op, en laat ons van hier gaan*. God gaat mee, en dan mogen zij volgen. Dat is mijn wens en bede.

Zie gemeente van Rijssen, God heeft uit liefde tot u, Zijn Zoon en Knecht gezonden. En wat zult gij met Zijn Zoon en Zijn Woord en Zijn oordelen en Zijn inzettingen doen? Zal dit geslacht de Heere verheerlijken, of zal straks die grote Knecht op de wolken komen en u veroordelen en hij, jullie leraar, jullie helpen veroordelen? Ik wens dat God van de hemel in de Zoon Zijner liefde, door Zijn Geest en genade jullie mag leren en bekeren.

Onbekeerde jongelingen, arme jonge dochters en vaders en moeders, ge mocht maar niet rusten op droggronden en gestalten, maar uit genade zalig worden.

In de tweede plaats: Volk des Heeren, mocht ge verwaardigd worden de liefde des Vaders en des Zoons in te leven; die alle kennis te boven gaat. Hoe meer liefde, hoe meer ge voor hem bidt. Die liefde is zonder weerga, niet zonder weerkaatsing. *Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft*.

Dat wens ik, dat de Heere, onder de bediening van Zijn knecht, die grote Knecht mag laten uitstralen, en gij samen gesterkt in geloof en liefde, bevestigd mocht worden. God zegene en heilige het. En alsoo ook eenmaal het ogenblik komt dat we van hier zullen gaan, verwervende de heerlijkheid.

God zegene alles nog door het bloed des Verbonds.

Ik ben vanavond in uw midden gekomen met deze bevestiging. Ik merkte dat de gemeente van Kampen een tweetal stelde, Ds. Vreugdenhil en mij. Ik heb niet gezegd wat er in die krant staat dat ik dat geloofde, maar dat ik het dacht: dat is voor hem en hij neemt het aan ook en ik zal hem bevestigen. En dat is gebeurd ook.

Ik hoorde van één van mijn kinderen, dat Ds. Lamain beroepen was te Rijssen. Ik boog mijn knieën en ik zeide: Heere, daar komt Hij niet gemakkelijk van af. Dat zal een overwinningsroes worden. En tegelijkertijd (ge zult het wellicht vreemd vinden), maar ik lieg niet, ik zeide: Heere, hij zal het verliezen voor U, en ik hoop en wens dat hij beter mag worden en rijkelijk mag worden gezegend. Zo is het gegaan. En ik mag mij verheugen dat Rijssen weer een leraar heeft. En ik heb gezegd: 'Heere, zult Gij hem terzijde staan, één van Uw knechten uit Rotterdam gekomen naar Rijssen, én onze classis. En dan zal ik hem bevestigen.'

Toen was Ds. Vreugdenhil nog niet ziek; en wens dat God u een plaatsje geve in Rijssen, en in kruis en smart veel te leven ... waarin? Daarin: *de Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspanning, Ik wijk niet achterwaarts*.

Dat ge gezegend mag worden in de grote Knecht en het oog van Zijn genade op u mag zijn. En dat ge met Paulus mocht zeggen: *niet mismoedig*. O, deze volgen het Lam, waar het ook heengaat. God geve Zijn genade in uw ziel, genade in het midden der oordelen. Hij sterke uw vrouw en kinderen en geve dat zij uw hulpe mag zijn. Dat is mijn wens en bede.

Maar nog een woord, raad der kerk, van de Wal zowel als van de Esch. Daar zit uw leraar. Ik wens u toe, dat hij in uw midden mag zijn als een knechtje van die grote Knecht; als profeet, priester en koning. Ik heb gisteren in Beekbergen gepreekt over Psalm 40 en daar verklaard: als Priester heeft Hij geleden; als Profeet gaat Hij prediken en als Koning gaat Hij toepassen. En als dat nu eens in uw midden en uw

hart mag zijn. Dat wens ik u toe gemeente van Rijssen, jong en oud, klein en groot, dat gedachten des vredes en niet des kwaads mogen openbaar worden in de Zoon Zijner liefde, door Zijn Geest en Woord in de harten van zondaren. Opdat ge mocht horen woorden des vredes. *Want Hij zal Zijn gunstgenoten van vrede spreken.* Want het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, dat is die gerechtigheid van Christus. God zegene dat in uw harten.

Jongens en meisjes, wat is jullie bezigheid? Waar praten jullie over?

Denk er aan, daar is zoveel bloed en puin en ellende. O jongens, kiest *niet* voor God én geld én de wereld. Verzuimt de middelen der genade niet. De Heere mocht Zijn bediening zegenen en toedoen tot de gemeente, die zalig wordt.

Zo leggen we land, kerk en gemeente in uw voorbeding in een tijd van grote afval. God zegene u uit Sion met Zijn eeuwige vrede, tot verheerlijking van Zijn eeuwige Goddelijke deugden en daden. Wat zal het straks uitmaken als we verwaardigd worden: *Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is.* En dan dat Koninkrijk eeuwig te aanvaarden. *Och, of nu al wat in mij is, Hem prees!* God zij u genadig, mijn broeder in Zijn kerk! Amen.

We zingen even tot verpozing Psalm 81: 12 (dat is een kinderlijk vers, dat wens ik u toe).

Toespraak tot de bevestigde leraar.

Geliefde broeder, op onze predicatie komen wij niet terug, en aan het Formulier behoeven we niets toe te voegen. Ik wens u, op grond van Gods vrije genade, dat ge verwaardigd mocht worden in uw leer en leven, onder de oordelen te volharden op die enige grond der zaligheid.

En zie, gemeente van Rijssen, die God, onze Heere en Vader, zegene en heilige deze bediening.

Doch eer ik verder ga met het formulier te lezen, zingen wij uw leraar samen toe:

Dat 's Heeren zegen op u daal, enz.

Slotzang: Psalm 122 vers 3.